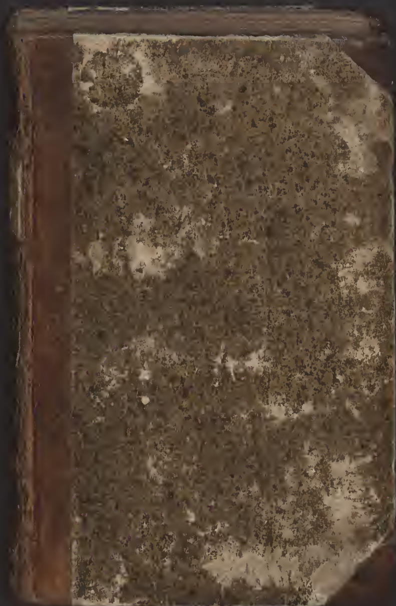

~~Ex. lib. Fr... Hornii ... 1784~~ ~~Ex...~~

B. E. Ottonius.

Scalerianis
1785.

HISTORIA HROLFI KRAKII

Inter Potentissimos in Ethnicismo Daniæ Reges celeberrimi,

Ab avo ejus Halfdano II. & Patre Helgio, hujusq; fratre Hroare, secundum monumentorum Islandicorum manuductionem deducta,

&

A Fabulis, in qvantum fieri potuit, vindicata;

Cumq; aliis Historicis, inprimis Saxone Grammatico, diligenter collata, & magnam partem conciliata.

Cum indice rerum memorabilium

per

THORMODUM TORFÆUM,
S. R. M. Rerum Norvegicarum Historiographum.

HAVNIÆ,
Ex Typographéo Regiæ Maj. & Universit. 1705.

APPROBATIO.

Luctantes cum longa nocte Antiqvitates Patrias, & fortia Regis Inclyti facinora, tantùm non oblivione ſepulta, luci reddit Celeberrimus Author, æqviſſimus temporum rerumq́ geſtarum Cenſor.

Hafniæ Aõ. 1705. d. 24 Decembr. P. VINDINGIUS.

ILLUSTRISSIMIS atq; EXCELLENTISSIMIS HEROIBUS,

DN: DITLOVIO WIBE,

DOMINO DE FREYENFELD,
ORDINIS DANEBROGICI EQVITI AURATO,
SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS DANIÆ ET NORVEGIÆ
IN CANCELLARIA DANICA SECRETARIO SUPREMO.

DN: CHRISTIANO SEHESTED,

DOMINO DE NISLEF ET RAFNHOLT,
ORDINIS DANEBROGICI EQVITI AURATO,
SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS DANIÆ ET NORVEGIÆ,
IN CANCELLARIA GERMANICA SECRETARIO SUPREMO,
&
CONSILIARIO STATUS.

Hanc Hiſtoriam humillime nuncupat
AUTHOR.

ILUL-

ILLUSTRISSIMI DOMINI

Tertius jam labitur annus, ex qvo Seriem Regum Daniæ publici juris factam omnium censuræ exhibendam curavi; in præfatione libri occurrendum iis existimans, qvi me eo forte nomine insectarentur, qvod Saxonis Gramatici, viri doctorum omnium consensu eruditissimi, historiam con-

convulſiſſem, & per conſeqvens vetuſtiſſimas Danorum res dubias reddidiſſem; ingenue profeſſus ſum, nunqvam librum prodiiſſe, qvi Scriptoris iſtius relationes tam valide, qvam memoratus liber, fulciat, qvippe qvi noſtratium & Saxonis, illis penitus ignotam harmoniam, tot locis exhibet, ſimulqve contra Andream Foſſium aliosqve Saxomaſtyges, & inter eos, poſtremo in Anglia exortum, Jacobum Waræ-

um, Antiqvitatum Hiberniæ cap. XXIV, evidenter monſtrat, dictum Scriptorem illa qvæ de antiqviſſimis Daniæ rebus habet, ex proprio cerebro neutiqvam procudiſſe, aut à ſe primitus afficta in lucem emiſiſſe: id vero qvamvis multis exemplis monſtratum ſit, præſens tamen hiſtoria, cum Saxone collata, paullo etiam evidentius probat, qvorum concentum ſeqvens prologvium uberius monſtrat. Relationum varietas oſten-

ſtendit, unam eandemqve narrationem, ſibi in univerſalibus conſtantem, diverſorum expoſitione, aut excipientium incuriâ, in particularibus corruptam, ad alteram horum perveniſſe: id qvod hiſtoriam magis confirmat, Saxonemqve à levitatis crimine liberat; qvod autem eandem temporibus perſonisqve diſcretam confuderit, imperitiæ congerronis adſcribendum ſtatuo, cujus exemplum Haraldi Hildetanni vita, cura-

 tis-

tiſſime ab eo literis conſignata, ob oculos ſiſtit, maximam partem cum fragmentis, qvæ ſola apud Islandos hodieq; ſuperſunt, conſona, nec ſine Saxonis excuſatione, cum accepta tantum vulgaverit, diſſona: ex qvibus colligitur qvid de cæteris ejus traditionibus concludi debeat.

Non erat mihi in animo hanc Hiſtoriam ſeparatim conſcribere, cum primum illam auſpicabar, multo minus rebus Danicis citra ne-

ceſſitatem me immiſcere, cum uberrimam materiam Norvegia ſubjectæqve provinciæ miniſtrarent: Sed cum Seriem Regum Daniæ conſcriberem, profundius qvam neceſſitas exigebat, me horum Regum geſtis immerſi; nec prius ſubſtiti, qvam omnia expoſueram. Tum demum cum animadverterem, modum eam, deſtinati ſibi in dicta Serie loci, excedere, mutavi ſententiam, ſeorſimqve exprimendam curavi, nec forte

indignam, tum qvod regem inter Danici nominis primos, ejusqve fortiſſimos miniſtros celebret, cujus fama omnibus inde ſeculis illuſtris, poſteros in virtutum ejus admirationem incendit, atqve inter hos eximiæ ſanctitatis opinione, in majorum Divûm collegium relatum Olafum Haraldi filium Norvegiæ regem, qvi illum omnibus in paganiſmo regibus ſuo ſuffragio prætulit: tum etiam ob magnam lucem, qvam hiſto-

ſtoriæ Danorum Anglorumqve fæneratur, Frodium enim qvintum, nullibi alias conſpicuum, ſed lacuna poſcente neceſſarium, nobis ſuppeditat, Anglo-Saxonumqve tempora, Danicis Regibus congrua, retexit, inqve utraqve gente utriusqve ſexus inſignes virtutes prædicat, aliaqve lectori obvia.

Hanc igitur cum G. G. V. V. valde velim probari, illam ego veſtro potiſſimum judicio, mox patrocinio,

cinio, ſumma cum animi demiſſione ſubjicio, & qvidem tanta fiducia, ut Illuſtriſſimis V. V. G. G. eam qvoq; venerabundus conſecrare non dubitem.

Fruſtra ſim, ſi virtutum V. V. meritorumqve præconia hic decantare aggrediar; qvæ, qvi Solus juſta lance librare noverat, Rex noſter Sapientiſſimus, Auguſtisſimus, tanto honore jam dudum compenſaverat, ut ab aure epiſtolisqve utrumqve conſtituerit, votis civium præfecerit,

rit, Eqvestri insuper dignitate ornaverit, publica omnium veneratione prosequendos. Hæc cum omnis laudis instar sint, fæcundissimis etiam geniis vocem præripiunt. Non igitur in illum campum ulterius exspatiabor. Privata utriusqve G. G. V. V. erga me beneficia animorumq; propensionem summamqve humanitatem & benevolentiam laudabo, utriq; emolumentum acceptum fero, & T. qvidem Excell: illustrissime VIBE iteratò, qvo nomine cum

compensationi impar, obligationem agnoscam, ingenuam hanc de benignitate V. V. confessionem, fato libri connexam, gratiq; animi V. V. G. G. veneratione fœcundi interpretem, obsidemqve perpetuum, Scriptum præsens benigno animo accipite, patrocinioqve V. V. una cum auctore dignamini. Deus Opt: Max: G. G. V. V. salvas & incolumes ad optimi Regis patriæqve diuturnam utilitatem feliciter conservet.

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

Prodit tandem Hrolfi Krakii historia, qvam in Serie Regum Daniæ Lib. III. cap. 6. me in stilum Latinum paraphrasticè traduxisse testatus sum; verum aliqvanto brevior: magis enim hic Scriptoris, qvem secutus sum, verba expressi, resectis haut paucis qvæ ibi latius deduxi; ne qvi versionem hanc nostram cum exemplaribus Islandicis contulerit, jure qveri possit, nos in ea transferendâ mimiâ licentiâ usos, plus nobis qvam par erat tribuisse. Ad Historiæ hujus Authorem qvantum attinet, Magistrum Gvalterum caput ejus novissimum illum appellat; nec cujas, aut qvo tempore vixerit, explicat.

Fuerit fortè Gvalterus Philippus Castellionius poëta, qvi de gestis Alexandri Magni carmine scripsit libros novem, seculo XIII., teste Gerhardo Vossio Lib. II. de Histor. Lat. pag. 478. qvi in antiqvam lingvam Norvegicam solutâ oratione translati, inq; membranâ exarati extant in amici mei Arnæ Magnæi Bibliotheca: qvem qvoq; Georgius Matthias König in Serie Latinorum Auctorum, qvam Lexico suo præfixit, nobis exhibet. Carolus autem du Fresne circa ea tempora plures Gvalteros in Nomenclatore Scriptorum mediæ & infimæ ætatis memorat, nec præterit Gvalterum de Castellione Scriptorem Alexandreidos. Adduxit qvidem Vossius supra Lib. II. pag. m. 414. alium Gvalterum Hemlingtonum

tonum Anglum, qvem à nonnullis qvinqve libros de geſtis ejusdem Alexandri ſcripſiſſe perhiberi tradit. Eſt & apud noſtrates celebris memoria alterius Magiſtri Gvalteri ad annum 1215, qvi concilio oecumenico Lateranenſi, qvod eodem anno Pontifex Innocentius Tertius celebravit, interfuiſſe, Aparisq; officio functus Langfedgatali traditur, ubi de qvinq; celeberrimis Conciliis orbis agit; qvorum ultimum his verbis deſcribit:
„ Qvintum, inqvit, concilium in
„ diebus Imperatoris Otthonis &
„ Pontificis Innocentii in Lateranen-
„ ſi palatio celebratum eſt, unâ hye-
„ me poſt Patriarchæ Gerhardi cæ-
„ dem (is Hieroſolymis Patriarcha-
„ tũ geſſit, ut Annales Flateyenſes te-
„ ſtantur) in eâ Synodo fuerunt duo,
„ Patriarchæ, unus Hieroſolymita-

 nus,

„ nus, alter Conſtantinopolitanus,
„ & cum illis duo ſupra viginti Ar-
„ chiepiſcopi; Epiſcopi duo & vi-
„ ginti ſupra qvadringentos, Abba-
„ tes & Priores qvatuor& decem ſu-
„ pra octingentos, innumerabilis-
„ qve aliorum Clericorum Magi-
„ ſtrorumq; turba, toto orbe à Pon-
„ tifice Innocentio, id nominis Ter-
„ tio, ad conventum hunc Romæ
„ celebrandum excita. In illo con-
„ cilio Mag. Gvalterus Apparis fuit;
„ qvi in ſuis faſtis (vel Calendario)
„ tradit, cum Dominus in die an-
„ nunciationis Mariæ incarnatus eſ-
„ ſet, elapſos fuiſſe à primordio mun-
„ di 5199 annos: ſed poſtqvam
„ Dominus noſter conceptus eſſet
„ in annunciatione S. Mariæ, eum
„ vixiſſe triginta annos, & tres hye-
„ mes (annos) integras; atq; ita in-
„ cipiunt omnes anni â glorioſâ illâ
die

die, cum Angelus Gabriel miſſus „
fuit ad beatam Mariam. Inde ela- „
pſis tribus & triginta annis Domi- „
nus eodem die crucifixus eſt, ad „
ſalutem & redemtionem totius „
humani generis; Jamqve hunc „
calculum fidemqve de ætate Do- „
minicæ manſionis apud nos unus- „
qvisqve Pontificum notavit & ap- „
probavit, omnesq; Romani con- „
ſenſerunt, licet qvidam viri docti „
aliter ſentiant: In hac autem Sy- „
nodo hic calculus communi „
conſenſu receptus eſt; adq; illud „
tempus cum hic Eccleſiaſticorum „
conventus in curiâ Lateranenſi „
agebatur, ab incarnatione Domi- „
ni ſubductus, deprehenſiq; anni „
1215. effluxiſſe. Qvinam fuerit „
hic Gvalterus, exprimere neqveo: tempora optimè qvadrant in Walterum Gray; qvem Thomas

 Stubs

Stubs 6. Kal. Maji, Anno 1216. ex Epiſcopo Wigornienſi Archiepiſcopum Eboracenſem factum perhibet: qvi ſi vel maximè in Concilio fuerit, faſtosqve confecerit, nihil tamen inde concludi poterit, an hiſtoriam hanc conſcripſerit. In Daniâ illum, licet peregrinum, fuiſſe Eccleſiaſtico muneri adhibitum, ubi horum, qvæ ſcripſit, notitiam ſibi comparaverit, credere malo. Carolus du Freſne in ſuo Lexico, voce Apparis, multas ſignificationes adducit, minimè improbandas: Si tamen hunc noſtrum legiſſet, cumqve Pontificis Niçolai Epiſtola 16. cujus titulum adducit, contuliſſet; non dubito, qvin caſum tertium pluralis numeri non Epiſtolæ, ſed Senatoribus applicuiſſet: Ita enim hunc locum exhibet. Nicolaus &c. ſingulis

qvi-

qvibusdam Senatoribus Constantinopoleos, Apparibus. (mox subjicit) ubi vox Apparibus non „ ad vocem Senatoribus refertur, „ sed per receptam hac ætate formulam additur, ut innuatur uno „ exemplo dictatas & missas epistolas ad diversos &c. Hæc de Authore dicta sunto. Historiam ipsam ad Scriptorum Islandicorum classis tertiæ partem posteriorem Seriei Lib. I. cap. I. retulimus; ubi agitur de historiis, fabulis ita interspersis, ut sine magno negotio à verâ narratione discerni possint. Veritatem qvod attinet, illa certè multis argumentis adstruitur; nemo enim ambigit extitisse Hrolfum: de tempore inter Islandos & Saxonem, & qvi eum secuti sunt, controvertitur. Pro istis generis Series, ab Odino Upsalino

lino contexta, pugnat, a qvo tramite recto qvartus ſupra decimum deſcendit, uti id ex dictâ Serie lib. III. cap. I. conſpicuum eſt. Illius errorem ejusdem libri cap. VII. pag. 293. & ſeqq. ad oculum oſtendiſſe videor, qvò lectorem remitto. Res præterea, geſtaqve qvæ in hac noſtrâ hiſtoriâ exponuntur, magnam qvoq; partem ab eo ſtabiliuntur. Nam præter iſtam collationem, qvam ſub finem hujus hiſtoriæ capitis II. inter utrosqve inſtituimus, complura inter eos conveniunt, Utrobiqve Yrſa violento ſtupro concepta, ex patre filium Hrolfum concepiſſe, inde in Adelſis Sveciæ Regis torum conceſſiſſe perhibetur, relicto ad patrem filio Hrolfo; ſordes utrobiq; & avaritia Adelſis, magnificentia & liberalitas Hrolfi celebran-

lebrantur, utrobiq; Biarchii & Hialtii memoria, libatiqve ſangvinis recente feræ vulnere effuſi latices, tum animi tum corporis inuſitati roboris conciliatores, celebrantur: Utrobiqve iter in Sveciam ingensqve æſtus ſuſtinendi experimentum, ſed majore veri ſpecie à Saxone, narratur: utrobiqve egeſtum marſupiis perqve plana camporum ſparſum aurum memoratur; utrobiqve Agneri & Voggi, nec multum diſcrepans, mentio. In exitu vitæ conſiliisqve Skuldæ explicandis exiguus diſſenſus. Ut varia poëtarum carmina, qvæ Scalda (liber qvi artem poëticam veterum Septemtrionalium ex profeſſo tradit) paſſim exhibet, omittam, unum, idqve incomparabile antiqvitatis monumentum, Biarchamâl, qvod Saxo ad ma-

nus habuit, metriceqve qvam enucleatiſſimè ad calcem geſtorum reddidit, authoritatem hiſtoriæ abundè tuetur; qvod qvamvis apud Islandos poſtea interciderit, antiqvitus tamen notiſſimum fuiſſe Thormodus Kolbrunarskald monſtrat; qvi id in caſtris S. Olafi clarâ voce cecinit, cum exercitum matutino tempore noviſſimè excitaret: cujus exordium, qvod ſolum habemus reliqvum, cum Saxonis verſione ad amuſſim convenit. Et hæc ad fidem Hiſtoriæ adſtruendam ſuffecerint; qvæ tamen fabulis aliqvot ſcatet; ſed qvæ facile dignoſcuntur: qvamvis nec deſint, qvi qvasdam earum pro veris agnoſcant relationibus.

Primam, caput VII. de monſtroſo Skuldæ ortu exhibet; qvam ex com-

commiſtione Regis Helgii cum ſubterraneâ fœminâ editam, mihi neqvaqvam perſvadeo. Sed ut vulgi de his opiniones omittam; unius in Islandiâ, me puèro, ſenis presbyteri, Einaris Gudmundi, paræciæ Garpsdalenſis paſtoris, in artibus humanioribus haut perfunctoriè verſati, excerpta qvædam è diſſertatiunculâ, qvam de Saxicolarum naturâ conſcripſit, adſcribam qvos ita definit, Ego opinor „ (ait) & pro certo ſtatuo, popu- „ lum iſtum eſſe creaturas Dei, con- „ ſtantes corpore & ſpiritu rationali, „ in qvo ſunt utriusqve ſexûs homi- „ nes, viri uxorati, ſobolis procrea- „ tio, omnesqve operationes hu- „ manæ, ut inter nos, uſitatæ; pe- „ cudum & multarum rerum poſ- „ ſesſio, paupertas & deliciæ, fletus „ & riſus, adeòqve omnes qvalita- „

„ tes ſomni, vigiliarum, ac aliorum
„ affectuum veræ humanæ naturæ
„ competentes: tandem morti ob-
„ noxii ſunt, qvorum vita brevis &
„ longa juxta beneplacitum Dei uni-
„ cuiqve eorum deſtinata. Cum
ad ſobolis procreationem adſtru-
endam aggreditur, hæc addit: Ad-
„ ditur etiam eorum ſangvinis com-
„ miſtio, procreatione ſobolis con-
„ ſpicua: cujus gentis mulieres et-
„ iam ex noſtris conceperunt infan-
„ tes, qvæ ſacro fonte ſuos liberos
„ ablui, & Chriſtianiſmo initiari avi-
„ dè, ſed pleræqve fruſtra, expetive-
„ runt. (Jamqve ad exempla pro-
„ cedit.) Thorkatla Mari uxor Kari
„ Saxicolæ congreſſu gravida facta,
„ filium, Areſum nomine, peperit;
„ ut Ode de illo fatali caſu confectæ
„ teſtantur. In prædio Haga erat
„ olim maritus qvidam ex magna-
tibus,

tibus, Sigvardus cognomento Fo- „ ſtre; hic cum muliere Saxicola „ rem habuit: facta prægnans infan- „ tem peperit, promiſit forte Sigvar- „ dus, ſi infantem ſuſciperet, ba- „ ptiſmate eccleſiæ inſeri ſe curatu- „ rum. Elapſo tempore venit mu- „ lier portans infantem, & in cæ- „ miterii pariete poſitum una cum „ calice deaurato & veſte ſacrâ „ (qvæ munera uſibus divinis pro „ infantis baptiſmo dedicare vole- „ bat) paululum ſeceſſit. Paſtor „ templi, inqviſitione præmiſsâ, in- „ terrogat Sigvardum, an ſe paren- „ tem hujus infantis profiteretur? „ ille negat, veracundiâ forte non „ auſus confiteri veritatem. Inqvi- „ rit herum præco, an baptizandus „ ſit, nec ne? Renuit Sigvardus, ne „ ejusmodi conſenſu parens ſtatue- „ retur. In loco prænominato In- „ fans,

„ ſans intactus ac inbaptizatus relin-
„ qvebatur. Mater irâ commota
„ infantem rapuit unà cum calice,
„ relictâ veſte illâ Săcrâ, cujus frag-
„ menta adhuc viſuntur in Haga.
„ Mulier hæc Sigvardo & poſteris
„ ejus usq; in nonam generationem
„ impoſuit & prædixit ſingulare fla-
„ gellum, qvo plurimi ejus Sangvinis
„ in hunc usq; diem vexati ſunt. An-
„ dreas Gudmundi, à qvo ego (ait
„ idem paſtor) ſeptimus, lineâ de-
„ ſcendente, etiam ab ejusmodi re
„ Venereâ non abſtinuit, qvi qvoq;
„ infantem baptizari reclamabat.
„ Ille cum ſuis poſteris inſigne in-
„ fortunium expertus eſt; in cujus
„ generatione illicitâ cupidine in-
„ cenſi permulti morte multati ſunt;
„ qvidam eorum interceſſione bo-
„ norum virorum vitâ dignati, com-
„ meritas pœnas declinârunt. Hæc

ex

ex pluribus, qvæ de hoc argumento disseruit, excerpsisse suffecerit, ad demonstrandum hanc de Skuldæ procreatione narrationem nec omninò fide, nec patronis, nec, si hæc admittenda sunt, exemplis destitui. Eò inclino, malos dæmones, eos, qvos suis laqveis irretierunt, sibiqve familiaris conversationis specie associârunt, ejusmodi qvoqve præstigiis dolisqve facile ludere potuisse. Cornelius tamen Agrippa (illum enim libentius, utpote qvi harum scientiam profitetur, in testimonium voco) occultæ philosophiæ lib. 3. cap. 34. qvosdam homines arcano superum semine „ procreatos semideos agnoscit, „ qvos ex Deorum sive dæmonum „ cum hominibus commistione ge- „ nitos putant, ideòqve mediam „ qvandam naturam sortitos, ut „

qvi

„ qvi nec Angeli nec homines ſint,
„ qvam opinionem etiam ſecutum
„ Lactantium tradit; eſſeqve adhuc
„ hodie qvi commercium & conju-
„ galem commixtionem habeant cum
„ dæmonibus, etiam creditū eſſe ab
„ omnibus, Merlinum Britannum
„ vatem filium fuiſſe dæmonis ex
„ virgine natum. Sed & Platonem,
„ ſapientiæ principem, opinatos fu-
„ iſſe de virginis, Apollinis phantas-
„ mate oppreſſæ, partu natum. Et
„ traditum eſſe hiſtoriis, qvasdam
„ Gothorum (qvas Alrumnas vo-
„ cant) & ſpecie & ingenio ſpecta-
„ biles fœminas, olim Filimiri, ſive
„ (ut alii ajunt) Idanthreſi, Gotho-
„ rum Regis caſtra egreſſas, in Aſia-
„ ticæ Scythiæ ſolitudines trans Me-
„ otides paludes migrâſſe, ibiqve à
„ Faunis & Satyris compreſſas pri-
„ mò Hunnos progenuiſſe: Qvin

etiam

etiam dæmones, authore Pſello, „ nonnunqvam ſemen jacere, ex „ qvo animalcula qvædam oborian- „ tur. Hæc ejus verbis tranſcripſi. Verùm laudatus presbyter Einar in Pſellum eo nomine invehitur, qvod ſubterraneos homines ad claſſem dæmonum retulerit, à qvibus eos longè diverſos exiſtimat, & noſtræ naturæ propiores, ut ex ejus deſcriptione patet; qvod multis forte perſvaſiſſet, ſi monſtraſſet, qvomodo corpora iſtorum, tum etiam jumenta ſupellexqve domeſtica ſuperficie terræ abdita ſuſtineantur; cum etiam iis in locis, ubi eorum domicilia ſubeſſe putantur, ligonibus & foſſoriis inſtrumentis aperta, nullum cavernæ aut culturæ veſtigium unqvam prodiit, & hæc de hoc argumento in præſens dicta ſunto.

Al-

Altera fabula cap. XIII. occurrit, de transformatione Biorni in ursum, & cap. XIX. de lamiâ in feram se transfigurante. Cui idem Cornelius Agrippa fidem, ejusdem Operis lib. I. cap. 45. his verbis conciliare conatur: Res ipsæ, inqvit, „ atq; homines revera per mutantur, „ & in varias formas transfigurantur sicut de Proteo, Periclimeno, „ Acheloo & Metra Erisichthonis filia narrant poetæ. Sic Circe socios „ mutavit Ulyssis, & qvondam in Jovis Lycæi sacris, gustatis sacrificiorum extis, homines in lupos vertebantur, qvod dicit Plinius accidisse „ cuidam Demarco, putat idem Augustinus, narrat etiam, dum esset „ in Italiâ, accepisse, qvasdam fœminas, dato viatoribus veneficio „ in caseo, eos in jumenta vertisse, „ rursusq;, cum portâssent qvæ voluissent

luissent onera, in homines restituisse, idqve patri cuidam, Præstanti nomine, tunc accidisse: & ipsæ Sacræ literæ testantur, magos Pharaonis mutâsse virgas suas in dracones, & aqvam in sangvinem, & talia qvædam. Hæc ille. Nos qvoqve plura talium exempla in historiâ nostrâ Norvegicâ, lib. de originibus Norvegorum, cap. 19. collegimus. Nec vulgi animis hodie qvidem opinio de transformatione hominum in ursos & lupos apud nos evelli poterit, qvam variis exemplis, nec hodie qvidem inusitatis, complures adstruere conantur, sed in allatis duabus de qvibus nobis sermo est, transformationibus, non eadem ratio mihi videtur. Biornum licet in ursum nunqvam conversum statuam, dæmonem tamen verum ursum substituisse, qvem promiscuè in-

inſectabantur, minus dubito; interim ipſi Biorno ejusqve amicæ illuſiſſe, fortemqve imaginationem impresſiſſe, illum in urſum converſum eſſe, verum autem urſum venantium ſagittis necatum; Biornum verò, ubicunqve fuerat, vel ſimul occiſum, vel in loca remotiora translatum, annulo ejus intra cutem urſi translato; nec convivas unqvam carnem Biorni epulatos, ſed verum urſum comediſſe exiſtimo. In lamiâ autem, qvæ ſe in urſum transformâſſe dicitur, nudam tantum allegoriam agnoſco, genus ſcribendi veteribus poëtis adeò uſitatum, ut nihil ſupra: qvi lectorem ludibriorum miraculis exhilarandum ſibi propoſuerunt, res aliàs veras obſcuro & involuto ſchemate exponentes; cujus evidentiſſimum exemplum fabuloſa de Hemingo juvene

traditio exhibet; qvam nos ad calcem hiſtoriæ fortiſſimi Norvegiæ Regis Haraldi Imperioſi ſev Strenui appoſuimus. Natandi enim certamen inter Regem & eum inſtitutum, ejusqve ordinem & eventum cum verbis ſimplicibus author deſcripſiſſet, is qvi idem ligatâ oratione expoſuit, Regem ſe in cetum, Hemingum ſe in piſcem transformâſſe tradidit. Inde fabuloſa hiſtoriis paſſim inſerta qvem ſenſum recipiant, facile colligitur. De qvibus Olaus Petri in ſuo Chronographiæ Svedicæ proœmio magno judicio diſſerit; cujus verba in eâdem de Hemingo fabulâ in Latinam lingvam transtuli, qvæ cum hic pariter ac illic locum habeant, nec ea pigebit adſcribere. Conſpicuum eſt, „ inqvit, majores noſtros Græco- „ rum Romanorumqve morem cir- „

„ ca fabulas ſecutos fuiſſe; nam
„ cum qvi aliqvid fortiter magnifi-
„ cèqve geſſerunt, id carminibus
„ cantilenisqve celebrârunt, fabulis-
„ qve & reconditi ſensûs verbis ex-
„ ornârunt, qvas Frigdi, ſeu amato-
„ riis & aliis atqve aliis nominibus
„ appellarunt, magnisqve præconiis
„ eos, de qvibus compoſuerunt, ex-
„ tulerunt: Eos enim, qvi imperio-
„ ſos homines, qvi alios violentiæ
„ impetu opprimere ſolebant, de
„ medio ſuſtulerunt, Kemper & Jem-
„ ninger, ɔ: athletas & juris reſtituto-
„ res appellarunt, qvemadmodum
„ Græci ſuos Strenuos & Vegetos
„ viros, qvalis Hercules & plures
„ Heroes: illos verò qvi tyrannidem
„ exercebant, omnes injuriis affici-
„ ebant, ſineqve reſpectu opprime-
„ bant, Jætter, Riſer, Tröll, gigan-
„ tes, coloſſeos homines, & prodi-
gioſo

giofo incremento monftrosè au- „ gefcentes, nuncupabant, qvòd ve- „ rò tales tyranni munita loca inco- „ lere confverunt, fedes eorum & „ arces Berg, id eft rupes, ipfos Berg- „ tróll, id eft rupicolas, feras eorum „ uxores Gygjur, giganteas, aut fi- „ milibus vocabulis tradúcebant; id „ qvod veteres odæ de Bernii hifto- „ riâ aut fabulâ clare monftrant. „ Cumqve crudeles & immanes ho- „ mines defcriberent, truces, gran- „ des, monftrofos, turpes eos fin- „ xerunt, licet ab aliorum homi- „ num formâ non difcreparent, „ qvos infuper propter eorum tru- „ culentiam & fævitiam urfos, fer- „ pentes, draconesqve commenti „ funt. Eos autem qvi tales occide- „ runt, maximis laudibus extulerunt, „ utpote qvi urfos, dracones, & id „ genus monftra fuftulerint, qvod „

„ singularibus certaminibus sev duellis fieri consvevit; inde æterna „ nominis fama, perpetuaqve adorea illos secuta est. Hæc qvamvis ad feram, de qva nobis sermo, referri neqveant; arguunt tamen, alas ei & monstrosum corpus affictum esse, ad immanem ferociam & velocitatem exprimendam. Ad monstrosos Beræ partus, qvos ab offarum vetitarum esu provenisse, creditum est, qvantum attinet, notissimum est multas monstrosas generationes à monstrosis prægnantium imaginationibus prodire, id qvod omnium temporum experientia docet. De phantasiæ operationibus Cornelius Agrippa Occult. Philos. lib. I. cap. 64. & seqq. multa scribit, qvæ & apud rerum naturalium Scriptores ubiqve obvia sunt. De reliqvis qvæ hic lectori

ctori ſe minus probabunt, qvid ipſe ſentirem, in ipſo hiſtoriæ contextu expoſui.

Illud ſaltem præterite nolo, qvod Johannes Gothus tempore Hroaris (qvi & Saxoni Roe) & Helgii ſive Helgonis, ſtatum Daniæ adeò miſerum deſcripſerit, ut occiſo Rege etiam in Svecorum poteſtatem reciderit, pro eorum arbitrio dirigendus. Occiſo deinde Helgone ad Atislum ſummam imperii devolutam latranti cani, nomine Rachoni, ad ignominiam gentis commiſſam, eoqve à canibus diſcerpto giganti Laës, poſtqve ejus fata ſervo ejus Svio, à pediculis deinde conſumto, tandem ejus fratri Hothero: qvod qvàm ab hac noſtrâ hiſtoriâ diſſentiat, legenti ſine labore obvium; conferentiqve cum noſtrâ Serie Regum Daniæ etiam abſurdum apparebit; cum

nullus his temporibus Hodbrodo, nullus Hothero locus ſuppetat. Nec Saxoni qvidem noſter adſtipulatur, cum Roem ab Hodbrodo occiſum, ſubjectamqve Svecis Daniam perhibet. Calumniam illam de Rachone Petrus Parvus Roſefontanus in Retorſione adverſus Johannem Gothum pag. 17. abundè refutavit, qvò lectorem remittimus. Carmina, qvæ in hac hiſtoria occurrunt, ex Islandico in Latinum vertit rogatu meo præſtantiſſimus juvenis, Thorlefus Haltorius Islandus. Atqve hæc ſunt, de qvibus Te, Candide lector, hic commonefactum volui. Tuum erit, ſi qvæ reprehendenda cenſueris, in bonam partem accipere; nec mihi levitati imputare, qvod ea qvæ ab antiqvitate accepi, ſupprimere noluerim.

Elen-

Elenchus Capitum in Præſentem Hiſtoriam.

CAPUT. I.

CAP. II.

CAP. III.

CAP.

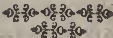
CAP. XV.

CAP. XXIV.

Skulda maritum Hiorvardum adversus Hrolfum concitat. Tributorum per triennium immunitatem impetrat. Magorum Veneficarumqve magnam vim congregat. Bellum astute præparat. Pag. 160.

CAP. XXV.

Hiorvardus *&* *Skulda à* Hrolfo *splendido convivio excipiuntur. Eorum insidiæ deteguntur. Athletarum nomina. Cum* Hiorvardianis *congressus. Biarkii artes. Skuldæ veneficia.* Hrolfus *&* Hiorvardus *eorumqve copiæ mutuâ internecione sternuntur. De Skeggio. Midfiordensi relatio. De gladio Skofnungo, &* Hrolfi *Krakii posthumâ famâ.* Pag. 163.

CAPUT I.

Frodius Qvartus. Ejus Filii. Halfdanus à Frodio Fratre opprimitur. Filii Hroar & Helgius latibulis abſconduntur. Hos Frodius coacto prius in fidem populo, ad necem qverit.

Frodius in ordine Daniæ Regum, ejus Nominis Qvartus, præter Ingialdum Starkadi alumnum (qvem vel ante maturam fratrum ætatem patri ſucceſſiſſe, vel diverſam à ditione eorum Regni partem ſortitum, ex accuratâ antiqvitatum collatione haut obſcurè colligitur; id

qvod nos etiam in Serie Regum Dan: lib. III. cap. VI. monuimus) filios duos reliqvit: Halfdanum nimirum, & Frodium, illo nomine Qvintum. Halfdanus totius Daniæ Rex (ſupremum intelligo) fuiſſe traditur: id qvod Frodius frater æſtro invidiæ ſtimulatus ægerrimè tulit. Atqve eò tandem invidia crevit, ut poſt conſilia de tollendo Halfdano agitata ingenti exercitu ad parricidium patrandum ignaro talium integerrimo fratre, & omnino imparato, in deum moveret; incendiis, cædibus & rapinis, ditionem ejus fædaret. Halfdanus qvantas ſubita perturbatio permiſerat, copias collegit, ſed fruſtra. Major enim erat impii conaminis progresſus, qvam ut reprimi poſſet. Itaq; nulla difficultate vertitur in fugam manus Halfdaniana: ipſe in ſceleratas fratris manus captus pervenit; & absq; ullo Sangvinis reſpectu impiè occiditur. Tres erant Halfdano liberi: filia natu maxima Signa Comiti Sævari nupſit. Hroar & Helgius, admodum tenelli, apud virum primarium, Divitem agri, potentemq; in Daniâ, nomine Reiginum educati, ipſius ope-

operâ crudelitatem patrui effugerunt, inq; inſulam qvandam ad ſenem, Nomine Virſilem, miſſi ſunt, virum abſtruſarum artium ſcientiſſimum; qvarum beneficio is ſolus, aut etiam nullus, eos occultare, ſævitiæq; regis ſubducere poſſe putabatur. Fuit autem Vir opulentus, qvi tamen piſcatum exerceret; intimus Regi Halfdano, dum viveret, amicus. At Frodius; qvo regnum ſcelere partùm, inviſæq; Dominationis perennitatem ſibi ſtabiliret, metum, alias infidum diuturnitatis coſtodem, humanitate comitateq; miſcuit, variisq; blanditiarum illecebris exacerbatos civium animos demulcere, procerum in primis ſtudia in ſe convertere, novisq; delinimentis chari principis memoriam abolere ſatagens, omnes tandem ad fidelitatis obſeqviiq; juramentum adegit; inter qvos ſororius ejus, comes Sævar, præcipuus, magnumqve regni munimentum, affinitatis nexu utriqve pariter devinctus poſtqvam fidem ſemel obligaverat, novandarum rerum ſuſpicione exſolutus, ſecuritatem Regi ſuâ tranſitione confirmabat. Id ſolum timebat,

bat, ne qvando filii fratris adultiores in ultionem experrecti, tantam votis congruam felicitatem plane everterent, ad eos ergo ſedulô inqvirendos animum adjecit. Publicéqve præmia deferentibus voce præconis proponit; occultantes metu pœnarum minisqve terret. Arceſſit etiam undiqve magos, hariolos & peritas augurii feminas; qvorum qvæſitu, facilius è latebris ſuis educi poſſent. Ex horum reſponſis cognoſcit, non in continente pueros, non tamen procul à Regiâ aulâ latere. Id miratus, in omni regni angulo eos ſe inqviſiviſſe affirmat: eſſe tamen unam inſulam, non longè diſſitam, qvam piſcator, nomine Virfill, incolat; minime qvidem ſuſpectam; neqve enim illum eò audaciæ proceſſurum, ut inimicos ſuos in conſpectu ſuo, propè ſub ictu abſcondat. Eam tamen magi reſponderunt, perpetuâ caligine obſeptam inqviſitioni ſuæ non patuiſſe: videriqve ſenem illum alium, qvàm exterior habitus oſtendat. Svadent itaqve, ut ſedulò eam luſtrari curet. Nec mora, ablegantur inqviſitores, verùm non, ut crediderunt, im-

improvifi, nam mane ejus diei expergitus fenex, genios multos & potentes adeffe prædicit: jubetqve eo die intra nemorum anguftias abditaqve fe pueri contineant: qvibus dilapfis qvi miffi erant accedebant, domumqve & ædes omnes perluftrabant. Re infectâ ad regem redeuntes increpati jubentur, ut protinus eò redeant, priusqvam ulla reditûs eorum fufpicio ei fubeat. Verùm pari fagacitate iftud ac antea olfecit fenex, iterumqve pueros in fylvam abdidit. Omnibus deinde locis fufpectioribus, fene nihil morante, neqvicqvam perluftratis recefferunt. Rex verò artes fenis auctoritate metuqve fui elufurus feqventi die, armato qvefitu infulam qvam ocyffimè petivit. Id vero prævidens Virfill multis fufpiriis imminens iis præfentiffimum periculum, dubiumqve eventum cùm indicaffet, in filvam eos ablegat, ibiqve fe abfcondere jubet, donec contentiore voce fuos fe canes, qvorum nomina Hopp & Hö in lupos concitantem audiant, id fignum fubterraneæ cryptæ fubeundæ futurum, ibiqve donec Rex abeat

manendum; hanc enim unicam conſulendæ ſalutis in præſens, nec tamen ſatis tutam videri viam, cùm ipſum regem adfuturum prævideat. His præceptis, cum pueri in ſilvam dilapſi eſſent, ipſe ad littus ſe recepit; ubi cum navem Regiam appulſam animadvertit, videre disſimulans, in greges ſuos oculos à Rege ſemper averſos intendit. Rex eum comprehendi, ſibiq; ſiſti mandat, magnum eum artificem pronuncians, jubet, ut filios Regis in medium producat, probè enim, ubi eſſent, noſſe. Salve, inqvit, ne qvæſo me detineas, ſine modò gregi, qvem jam lupi dilaniant, ſubveniam. Moxqve edito clamore: vos, inqvit Hopp & Hö, gregem, cùm mihi non liceat, liberate. Qvid, ait Rex, clamas? canibus meis, reſpondet, hæc Nomina ſunt. Tu autem, Rex, perluſtra omnia, nec tamen hic filios Regis invenies: neqve enim hîc ſunt, neqve ego talis, ut inimicos tuos apud me detineam. Rex ſubdolum eum qvidem eſſe, nec tamen pueris tutum ulterius receptum apud eum futurum, licet ad illud usqve tempus ibi delituerint;

meru-

iſſe illum capitis ſupplicium. Id verò, reſpondit, in poteſtate ejus futurum, nec poſtea iter ejus in inſulam irritum dici poſſe. Rex contra, ſatis ſibi conſtare, ait, qvod eos occultaverit, nolle tamen pœnam iſtam tam atrocem in præſens exigere, atqve his dictis domum revertit.

CAP. II.

Hroar & Helgius ſvaſu Virſilis ad Sævarem ſe conferunt, nomina mutant, dementiam ſimulant. Poſt triennium una cum Sævare ad aulam Regis perveniunt. Convivium, & in eo geſta referuntur. Frodius debitas parricidii pœnas luens, cum magno ſuorum numero, incendio

vitam claudit. Saxonis de his narratio expenditur.

Poſt hæc ſenex cum ultra iis occultandis imparem ſe agnoſceret, ſvádet, ut ad Sororium Comitem Sævarem ſe conferant; magna, ſi viverent, fortunæ incrementa iis diſcedentibus auguratus: Qvi conſiliis obtemperantes, aſſumptis peregrinis nominibus (Hranium enim ſe Hroar, Hamum Helgius appellabat;) hic decem, ſed ſtaturâ roboreqve animi & corporis potior; ille duodecim annorum, vili amictu comitem accedunt; ejusqve liberalitate ſuſtentari poſtulant; obnuptâq; pileo facie, qvinam eſſent diſſimulant. Ille operis eorum ne alimenta qvidem penſari teſtatus, nihilominus qvantum ad victum reqvireretur iis pariter ac aliis ad tempus patere reſpondit. Probroſum enim magnatibus per univerſum Septentrionem viſum eſt cuiqvam alimenta denegare. Ibi deliris & fatuis ſimillimi tempus aliqvantiſper terebant; Cumqve caput nemini aperirent, ſcabie puru-

purulentâ (achoras vocant) laborare exiſtimabantur, ludibrioqve aliis fuerunt; nec unqvam comes qvicqvam de eorum genere ſuſpicabatur. Evoluto ab adventu eorum triennio (qvis credat tanto tempore ſemper velatâ facie, opertis capitibus inceſſiſſe?) Frodius ſplendidum convivium apparabat; eoq́ proceres omnes regni, & in his comitem Sævarem invitabat; eum namqve præ cæteris omnibus de puerorum receptu affinitatis jure ſuſpectum habuit. Magno comitatu comes cum Uxore eò proficiſcebatur. Pueri áb eo veniam petebant comitandi, numerum tantum ſuppleturi; ille verò dedecori ſibi duxit, fatuos pompæ tam ſplendidæ miſcere; domi itaq; eos remanere juſſit. Qvi neglecto mandato indomitas eqvuleas conſcendebant. Hamus ſitu inverſo, ad poſteriora ſpectans, caudam fræni loco manu tenebat: Hranius ſitu qvidem recto, tergo inſidens, cum regere effrænem neqviret, ſpectaculum comitatui præbuit. Uterqve tandem deturbatus pileo decidente à ſorore agnoſcitur: qvæ rei novitate, præſentiqve periculo per-

perculſa, effusè flere cæpit. Interrogata à Comite cauſam ſubitæ lachrymationis, carmine hoc ſenſu reſpondit:

En Skioldi ſoboles, florida quæ prius,
Ceu Sylvæ viridis filia nobilis,
Læta & frondiferis luxurians comis
Alto contigerat ſydera vertice:
Jam vexata malis, immemor & ſui,
In ramos ſteriles arida deſiit;
Et fruſtra remanent nomina, cum ſuis
Antiqvis careant dotibus & bonis
Fratres en geminos conſpicio meos,
Hic qvi nuda pigri dorſa premunt eqvi,
Sævaris comites dum tamen aureis
Ornati phaleris Cornipedes vehunt.

Comes admiratione defixus ſilentium imperavit, objurgansqve pueros vetuit ulterius pergere, comitatui opprobrio futuros: veritus ne lachrymæ uxori repentè obortæ aliis ſuſpicionem ullam de iis injicerent. Verùm illi incœpto perſiſtebant, ne deprehenſa ſimulatio anſam inqvirendi præberet. Jamqve pedites comitatum ſecuti, cùm ad Regiam perventum eſſet, ultrò citroqve per aulam cur-

curſitabant. Fortè ad ſe delatos Signia ſubmiſsâ voce monuit, ut foris ſibi caverent, eò qvod vires eorum exiguæ eſſent; id qvod illi neglexerunt. Interea Frodius magnificis promiſſis à convivis elicere conatur, ſi qvid de iis certi conſtaret; minis etiam occultantes terret. Aderat inter cæteras, fatidica celebris, nomine Heidis; qvam ut artificio ſuo eos proderet, ſpe magni præmii invitabat; inqve alto ſolio collocavit, ubi artem Seidicam ſeu incantatricem exercuit: ſtatimqve ut ſibi ſignificaret qvid de iis cognoſceret, poſtulabat: neqve enim ſibi dubium, qvin complura ſe ei, dum his ſacris operaretur, manifeſtarent, id enim ſerenitatem vultûs ejus in præſens polliceri. Hæc itaqve hianti rictu, poſt crebras oſcitationes verba modulatur:

Sunt qveis fidendum non ego cenſeo,
Intra palatî limina Regii;
Viri duo, qvorum hic uterqve
Exteriore foco caleſcit.

Rex autem ſubjecit; iſtine adoleſcentes ſunt,

ſunt, an qvi iis ſubſidio venerant? illa eadem venâ fluente reſpondit:

Hos arte longo tempore Virſilis
(Novi,) tenellos inſula nutriit:
Dum nominis qvondam latrantum
Hoppus & Ho tegerentur umbrâ

Eodem momento Signia auream armillam, nemine advertente, in illius gremium projecit. Læta munere tanto relationem invertit; Falſa loqvor, inqvit; omnis enim viſio repentè corrupta eſt. Excandeſcens Rex tormentis veritatem eliciendam minatur, qvandoqvidem conditiones præclaras abnuat; neq; enim certi qvidqvam in tantâ hominum multitudine ex ambagibus ejus concludi poſſe. Sciſcitatur deinde qvî Signia loco exceſſerit? reſponſum; fumi toto triclinio ſparſi è fornace exhalantis impatientem fuiſſe, eaqve propter ſeceſſiſſe. Hic certè locus docet, priſcorum Regum triclinia à cænaculis ruſticorum hodiernorum Norvegorum nihil diſtâſſe. Comes autem Sævar uxorem raptim conſolaturus, ne animum deſpondeat, orat, afful-

ſu-

ſuram qvippe occaſionem fratribus ejus extricandis, modò fatis longior vita debeatur. Interea Rex fatidicam minis fatigans, tormenta enodatione veritatis redimere jubet. Illa majorem in modum oſcitans, non pari ut antea felicitate in Seidica operatione procedebat: tandem hunc in ſenſum modulata eſt:

Halfdanides video: ſedet iſthic ſalvus uterq;
Helgius hinc, illinc Hroar: uterq; ferox.
En horum auſpiciis occumbet Frodius ipſe,
Ni citò tollantur; qvod mala fata vetant.

Atqve his dictis è ſolio deſcendens, inter gradiendum hæc ſubjunxit:

Exardent oculi: Regum certiſſima proles
Hranius atqve Hamus fervida corda gerunt.

Monuitqve dum aulâ exiret, ut ſibi conſulerent, illi metu perculſi fugam capeſſebant, operâ præſertim Reigini nutricii ſui, qvi novitate rei obſtupefactus eos agnovit, luminaqve omnia intra aulam extingvi curavit. Inde certamen ortum; aliis, jubente Rege, eos qværentibus; aliis elabendi viam ſternentibus. Ut autem

tem in propinqvam ſilvam elapſi ſunt, Reiginus fæcundiſſimos calices omnibus miſcuit. Rex qvoqve omnes genio indulgere jubet; brevi tamen conjurationis reos meritas pœnas daturos, haud enim ſe latere, multos conjuratorum adeſſe, qvi eos præſenti periculo eripuerint; nec ab iis ſubitum periculum metuendum, exultantibus in præſens, qvòd è naſſâ, qvâ comprehenſi includebantur, ſubitò evaſerint. Iſtæ minæ, impactumqve promiſcuè crimen etiam eos, qvi inſontes erant moviſſe; reos etiam incitâſſe videtur, ut facinus interficiendi Regis occuparent. Intereâ Reiginus largè illis pocula, fortiſſimâ potione repleta, impigrè promit, donec victi mero, altoqve ſomno ſopiti, humi ſternerentur. Primus deinde in proximam Sylvam, concitato eqvo, evectus, agnitusqve ab adoleſcentibus, dum ad eos propiùs accederet, familiariter ſalutatur, qvi aſpero vultu, iratoqve ſimillimus, ne verbo qvidem eos dignatus, iterum ad aulam digreſſus eſt: id qvod, illi mirabantur, mox eqvo reflexo ad eos tendebat, invaſuroqve ſimilis,

lis,

lis, iterum ad aulam curſum direxit; neqve enim verbum ullum excidebat. Hroar qvidnam eſſet qvod nutricius hoc geſtu innuerat, à fratre qvæſivit: juramenti Frodio præſtiti religione teneri videtur, reſpondit Helgius; nobis tamen benè cupiens monet, ut eum ad aulam ſeqvamur; id qvod illi fecerunt. Conſtitit propè Regiam lucus qvidam, eò cùm eos adveniſſe animadvertit, ad eum converſus, hac verborum formulâ animi ſenſum aperit: Qvod ſi, ait, mihi cum Frodio inimicitiæ intercideren t, te procul dubio exſcinderem, nec plura effatus ad aulam rediit. Hroar qvid his verbis ſignificâſſet, fratrem interrogat. Monet, inqvit Helgius, ut exciſo luco faces Regiæ continuò ſubdamus. Qvî iſtud efficiamus, reſpondit, pueri debiles, duo tantùm, auxiliis deſtituti? id tamen periclitabimur, reſpondit Helgius: Semel enim audendum erit, ſi inimicum ulciſcamur. Itaqve faſces, qvantas uterqve tergo portare poterat, ad aulam deferebant. Qvo viſo Comes Sævar cum omni comitatu amicorumqve numero aulâ egreſſus,

qvin,

qvin, inqvit, ignem augemus, aulæqve parietibus admovemus, adolescentibusq; succurrimus? nullo enim nexu Frodio obstrictus sum. Omnes pene hac adhortatione animatos in auxilium fratrum traxit. Interea Frodius somno excitatus, somnium suis, licet haud felicia portenturum, expositurum tamen se affirmat. Audivisse enim vocem se suosqve inclamitantem, dicentemqve: Domum jam cum tuis delatus es; se autem respondisse; Qvonam? ad Helam, ad Helam (Proserpinæ locô in Septentrione culta est) responsum iterum reportâsse; tamqve propinqvum eum, qvi clamavit, visum, ut excussum vestibus ejus ventulum persentire videretur; eodemqve momento evigilâsse. Hæc dum recenseret, Reiginus in exteriore aulæ parte hæc modulans auditur. Foris Reiginus filiiq; Halfdani versantur, dolosi sagittarii: nunciate Frodio Varem clavum cudisse, Varem caput ei affixisse, Varem firmum durabilemqve clavum elaborâsse. Hæc eadem nos rudi Minervâ, in metrum ita regessimus:

Dicite

Dicite Frodinis, veſtroqve hæc dicite Regi:
Ante fores Reiginus adeſt, ſedet unus & alter
Filius Halfdani: fortes, peritiqve Sagittæ,
Fallaciſq; doli: torqventqve hoſtilia tela,
Var caput effecit clavi, Var cudit eundem;
Var bene durantem cautus ſcit fingere clavum.

Duo erant fabri ferrarii in Regia, uterqve Var nominabatur: **var** etiam vox eſt, qvæ curioſum qvid, cautum, attentum qve & durabile ſignificat. Aulici autem reſpondebant; nihil novi ſi Reiginus foris eſt, aut fabri Regis fabricant, ſive clavos ſive aliud qviddam. Frodius autem reſpondit; non de nihilo Reiginum hæc ceciniſſe; imminens certè periculum hoc logogripho indicatum, perniciem procul dubio omnibus allaturum, aſtuq; velatum, atqve his dictis ad fores acceſſit, omniaqve hoſtibus obſeſſa animadvertit. Qværit itaq; qvinam ignem adadmoverint? Reſponſum, Halfdani filios, Qvin igitur, reſpondit, paciſcimur, juraqve conſangvinitatis, qvâ par eſt, obſervantiâ colimus; fas enim juraqve

ſangvinis mutuis inſidiis impiè violantur. Leges præſcribite, pro arbitrio veſtro, ego dictis audiens ero. Helgius contrà; nullam eum fidem mereri; haud enim majore negocio ſe qvam ſuum patrem, ipſiusqve fratrem ſublaturum. Hac ſpe fruſtratus, in occultum, in ancipitis fortunæ eventum excavatum, qvi ab aulâ ad ſylvam proximam ducebat, cuniculum confugit. Verùm cùm ad fores perveniſſet, eas à Reigino cum armatâ manu obſeſſas, exitumqve præcluſum deprehendit, rebus igitur deſperatis in palatium regreſſus, ibi cum magno ſuorum numero combuſtus eſt. Sigridis etiam Principum mater, Halfdani qvondam uxor, cum exitum detrectaret, incenſorum numerum auxit, fortè malè ſibi indigni cujusdam facinoris conſcia. Fratres in regna opesqve omnes patrui ſucceſſerunt. Sævar & Reiginus, reliqvi etiam, pro ſuâ qvisqve conditione, amplis muneribus ornati ſunt. Atqve ita parricidium Frodii, juſto Dei judicio, ipſi & probroſum & exitioſum evaſit. Hic eſt ille Frodius nobis pariter ac Saxoni in ordine

dine nominis qvintus; qvi Eigili Tunnicidæ Sveciæ Regi auxilium tulit: cujus auſpicio Ottar etiam Vendilkraka in Jutiâ occiſus eſt. Frodius enim qvartus centum annis prius in Daniâ, qvam Eigill in Sveciâ regnare cæpit: ſecundùm calculationem noſtram, in Serie regum Dan: traditam: qvæ tamen à Fridthiofianâ, in Hiſtoriâ Norvegicâ aliter computatâ, parùm diſſentit.

Vides, Gandide lector, in qvibus hæc Saxonis relationi in Frothone Qvinto, vel diſſentiant vel conſentiant. 1. Pro Halfdano Frothonis fratre Haraldum ille ſubſtituit, eumqve à fratre ſublatum, nec diverſis regnis præfuiſſe tradit; id qvod noſtra qvoqve illuſtrat. 2. Loco Hroaris & Helgii Haraldum & Halfdanum ſupponit. 3. Signiam qvæ ſoror eorum fuit, matrem fuiſſe tradit; non itaqve nomen ejus obliteratum eſt: 4. Pueros ſub canum ſpecie enutritos, latrantumqve iis nomina indita memorat, qvod âdmodum ſcitè cum Nominibus Hopp & Hö convenit. 5. Qvæ de augurii peritâ fœminâ ad latebræ locum commonſtrandum

dum evocatâ, qvæ muneribus corrupta pupillorum fugam inſcrutabilem referebat, hîc pariter exponuntur. 6. Qvi noſtris Reiginus, Saxoni Regno eſt. Utrobiqve pollicitus memoratur, ſi qvid in patriâ novaretur, ſe Regi indicio delaturum. Utrobiq; pacti memoriâ concitatus noctu regiam petiiſſe, ſeqve promisſæ rei indicem tacitè aſſeruiſſe monſtratur. 7. Nec in pueris furoris ſimulationem, licet alio ordine traditam, Saxo præterit. 8. De exitu Frodii, incendio conſumpti, inter utrumqve convenit. Cum itaqve Hrolfus Krakius Helgii filius fuerit, qvàm inſcitè ejus Hiſtoria libro Secundo à Saxone exponatur, cuivis inſpicienti obvium eſſe poteſt.

CAP. III.

Hroar in Angliam transfretat. Augnem Nordrii Regis filiam uxorem ducit. Partem Regni ſibi pro-

propriam cum fratre permutat. Sævar moritur. Ejus filius Hrocus ſvaſu matris regni trientem poſcit, repulſam patitur. Ad Hroarem ſe confert. Armillam perdit. Pede truncatur. Hroarem occidit. Regis nomen aſſumit. Ejus pœna. Agnar naſcitur. Ejus elogium. Succincta de his temporibus diſſertatio.

Hroari & Helgio ut diverſa erant ingenia, ita & ſtudia: ille mitis, clemens & affabilis; hic militiæ deditus, piraticam exercebat; ideoqve fratri prælatus. Interjectu temporis Hroar in Angliam transfretans, ad Nordri-

 um

um Northumbriæ Regem longo tempore divertit; tandemqve filiam ejus Augnem matrimonio sibi sociavit. Ascitusqve in Regni societatem à socero, procul à Daniâ egit. Interea Helgius sine uxore & liberis solus universam Daniam, suo fratrisqve nomine, administrabat. Paullò post Reiginus decessit; non sine publico omnium luctu, qvod esset vir regno Regiqve apprimè utilis, vulgoqve acceptissimus. Postea Hroar in Daniam navigans partem regni sibi propriam cum fratre Helgio, inæstimabilis pretii armillâ, opumqve ingenti cumulo permutavit: qvod suis rebus, ut qvi peregrè abesset, magis conducere credebat; hisqve onustus domum repetivit. Excesserat jam Comes Sævar, relictâ uxore viduâ, & filio, nomine Hroco, viro feroci & avaro. Ei mater multa super armillâ illâ pretiosâ, qvam communi possessione Reges, Hroar & Helgius complecterentur, narravit, majoremqve in modum commendavit; svasitqve ut lati auxilii in asserendo illis regno, patruoqve occidendo, præmium, partem aliqvam regni exigeret;

ne-

neqve enim patri ejus tantam operam ab iis unqvam repenſam, ſine tamen illius auxilio regno in æternum cerituros. Facile erat obſeſſum avaritiâ animum, inqvietumq;, ad ea qvæ ſponte ſecus ferebatur, impellere. Itaqve ad Helgium profectus, aut trientem totius regni, aut etiam armillam illam incomparabilem, neſcius Hroaris factam, petivit. Helgius ei benè excepto reſpondit: meruiſſe qvidem parentes illius, ut illum & ornaret & augeret; id qvod ſe etiam ob intercedentem ſangvinis nexum haut gravatè facturum; ſi modum votis ponere ſciat; verum nullâ ratione trientem cum regni poſcere, qvod periculo vitæ ſuæ, nec ſolo parentum illius auxilio, ſed etiam Reigini nutritii ſui, pluriumqve paternorum amicorum, regniqve magnatum, qvibus inviſa tyranni dominatio fuiſſet, qvæſiverit: armillam verò jam non eſſe in ſuâ poteſtate; qvam frâter Hroar ſolus poſſideat, haut eqvidem impetrabilem. His auditis Hrokus perturbatus domum rediit. Exiguâ morâ interjectâ in Nor-

 thum-

thumbriam ad Hroarem navigans, propenſo animo exceptus eſt; ubi ad aliqvod tempus benè habitus permanſit. Forte littora ſinusqve navigiis luſtrando ſe oble-ctabant, cum Hrocus ut armillam ſibi donaret poſtulabat. Hroar pluris conſtitiſſe ait, qvam ut donari poſſit. Videndi igitur copiam petebat. Qvi qvâ factâ, cum eam manu teneret, ſubito invidiæ æſtro percitus, jâctu qvam longisſimo in mare projecit; juſtum aſſerens ut neuter potiretur. Hroar ferociam juvenis miratus, nec inuſtam paſſus, truncatum altero pede domum remiſit. Qvi ut convaluit, collecto exercitu, claſſe in Northumbriam profectus, avunculum in villâ qvâdam epulantem, de improviſo oppreſſit, occiditqve; totamqve ditionem ſibi ſubjecit: & ne qvid ad fortunæ cumulum deeſſet, Regium etiam Nomen aſſumpſit: qvôqve utrumqve ſibi in poſterum confirmaret, Augnis avuncunculi uxoris nuptias petivit; cujus pater Nordrius; qvanqvam ad reſiſtendum reprimendumq; ferocis juvenis impetum impar ſibi

vide-

videretur, honeſtius tamen duxit mortem pugnando fortiter oppetere, qvam cumulatum ſcelere ſcelus approbare. Verùm filia paternæ conditionis miſerta, deqve ſalute ejus ſollicita, qvandoqvidem viribus non poſſet, arte impetum juvenis infringendum rata, nuptias qvidem non abnuit. Cum verò gravida eſſet, pactis induciis, qvoad partu levata honeſtè ei & ex dignitate jungi poſſet; ſtatim ad levirum in Daniam legatos mittit; qvi omnem geſtorum ſeriem ordine panderent, anguſtiasqve, qvibus premeretur, exponerent. Qvo cognito, collaudatâ Reginæ caſtitate, prudentiâ, & in maritum invicti amoris conſtantiâ, ſe qvidem ſuccurſurum, cædemq; fraternam vindicaturum promittit. Legatis hoc modo dimiſſis, copiis qvam maximis collectis, in Angliam transfretat, collatisqve ſignis cum Hroko dimicat; victorqve vivum in poteſtatem redegit: Supplicium mortis ſcelus æqvare negabat; amaram vitam & probroſam graviorem ratus, crura manusqve ei perfringi juſſit, atqve ita affectum in patriam remiſit.

Ante adventum Regis Augn filium enixa Agnarem appellavit: hic formâ, habitu corporîs animiqve, virium etiam præſtantiâ annos prævertit; ut duodecennis etiam præſtantes viros ſuperaret: bella plutima geſſit, proſperâ uſus fortunâ; tantamqve nominis famam reliqvit, ut priſca documenta paſſim ejus mentionem faciant. Fateor qvidem ſæpius Agnaris nomen Antiqvitates à præclaris geſtis commendare; qvid tamen ex iis huic tribuendum ſit, nusqvam obſervavi: præter illud qvod auctor hic tradit, qvod accuratè inqviſiverit ſinum locumqve ubi armillam Hrokus projecerat; qvam multi variis artibus expiſcari, ſed fruſtra, conati ſint; is verò tertiâ vice urinando extraxerit; unde nominis illius gloria tantoperè aucta eſt, ut patre qvoqve major haberetur. Horum pars circa prima Anglo-Saxonum tempora, regniqve Heingeſti in Cantio occupati, contigiſſe videntur; anteqvam Northumbria in heptarchiæ partem redacta eſt; pars qvoqve qvæ Agnarem attinet, ad poſteriora tempora referenda. In primo Northumbriæ

Rege

Rege Bromton & Polydorus Virgilius dissentiunt; ab utroqve qvoqve Series Regum Angliæ ad calcem editionis Lugdunensis Anno 1651 excusa, Bromton pag. 779. primum provinciæ istius Regem Occam Heingesti filium recenset, non indicato anno, qvo regnare auspicatus est; Oscam Polydorus lib. III. p. 72. & Otham Heingesti filios facit, mortuos Anno 492, pag. 81. Si igitur Osca Northumbrorum Rex fuit, Hroari & Helgio Synchronus vixit: Sin verò dictam Seriem seqvemur, qvæ Bedæ Authoritate nititur, Northumbrorum Regnum ab Ida initium cæpit, ad annum 547. ex calculatione Polydori pag. 191. ad calculum reductâ 537. Hinc perspicuum, illud ante heptarchiæ tempora proprios Reges habuisse, Nordrium nimirum & Hroarem, forte & alios nobis ignotos. Cumqve tam potens Rex atqve erat Helgius Angliam classe peteret, credibile est, eum istorum temporum occasionem in suos usus vertisse, civibusqve suis Jutis & Holsatis sev Nordalbingis, qvorum regio, teste Beda, Athelvardo & Malmesburensi, uno nomine

An.

Anglia dicta, subveniſſe, plures provincias acqviſiviſſe, iisqve præfectos, vel Regum, pro more ſeculi, vel etiam Comitum titulo claros, eodem teſte, ſed fiduciarios, impoſuiſſe; id qvod ſubſecuta tempora docent: nam Halfdanus Diſertus, Ivar Vidfadmius, Haraldus Hildetanu, Sigurdus Hringus, Ragnar Lodbroch & filii ejus, ad ditiones ſuas in Angliâ vindicandas, multas expeditiones ſuſceperunt, ſive dum præfecti deficerent, vel hoſtium viribus ſuccumberent, vel iis ad reſiſtendum imbelliores eſſent, idqve à primis propè Anglo-Saxonum initiis, qvæ, paucis annis exceptis, cum regnorum Hroaris & Helgii initiis, ſecundum noſtrum calculum, concurrunt: Heingeſtum enim laudata Series Cantii Regem, Anno 455. Anno autem 488. bello cæſum memorat. Hroaris & Helgii regni Danici exordia ad annum 460, in Serie Regum Daniæ retulimus. Continuò autem curſu, formicarum ritu, è patriâ Anglo-Saxones ad eos conceſſiſſe Polydorus tradit. Ex provinciis itaqve Daniæ regno Helgioqve ſubjectis, agminatim

tim in Britanniam confluxerunt; inde facile colligitur, auſpicio Daniæ Regum, certè auxiliis, eos pugnâſſe, ipſisqve provincias vindicâſſe. Hanc noſtram opinionem ipſe Saxo, (modo hîc fidem merentur) non leviter confirmat, qvi Hiſtoriæ ſuæ Lib. II. pag. m. 28, tradit, hunc eundem Helgonem Jutiam Saxonibus eripuiſſe, & apud Saxoniam ingenui ac liberti necem pari ſummâ rependendam conſtituiſſe, perinde ac liqvidò conſtare voluiſſet, qvod cunctas Theutonum familias æqva ſervitus teneret, omniumqve corrupta libertas parem conditionis ignominiam redoleret. Hic licet Saxo tempora perſonasqve confuderit, uti id in Serie Regum Daniæ Lib. III. cap. 6. & alibi, monſtratum eſt; nihil tamen impedit, qvin vera de ſubjectâ Helgio Saxoniâ prodiderit.

CAP. IV.

Helgius Olufam Superbam teme-

temerè impetit; atqve ab eà indignè tractatur.

Post hæc Helgius, auditâ Saxoniæ Reginæ Olufæ superbiâ, qvod formâ qvidem speciosissima, verùm in Regum morem transgressa viriles vestes armaqve gestans, multis expetita procis, omnium Principum nuptias fastidiret; ejus potiundæ cupidus classem eò direxit; misitqve ad eam legatos qvi dicerent; velle se cum comitibus hospitio ab eâ excipi. Qvæ cum tam improviso hospiti armis depellendo imparem se animadverteret, ad epulas eum qvàm honorificentissimè invitavit. Exinde epulæ conqvisitissimæ mensis appositæ. Regi in solio sedenti Regina assidet, vultu ad blanditias modestas hilaritatemqve composito, jocis eum & facetiis exhilarando, magnis crebrisqve poculis invitabat. Qvi tandem temulentior, esse sibi in animo ait, festivitatem hanc in nuptialem convertere; satis adesse convivarum, nec plures reqviri. Regina nullas indignationis notas verbis

vel

vel vultu præferens, ſaltem petiit, ne tam properè rem tantam aggrederetur; invitandos amicos ſuos & conſangvineos. Adhæc ille: meruiſſe illam ſuperbiâ & clariſſimorum virorum contemtu, ne nuptiæ illius majore cum pompâ celebrentur: hac igitur nocte ſe faſtum illius repreſſurum, pertinaciamqve virginitatis perpetuandæ domiturum. Regina ubi Regem tam obſtinato animo eſſe animadvertit, blando ſermone reſpondit: Non alium ſe maritum, ſi à virginitate recedendum eſſet, præ tanto heroe electuram; neqve enim ab eo aliud qvam qvod jus fasqve ſvaderent expectare. Verùm nunqvam in animum inducere potuiſſe, ſine regali dignâ tantis faſtigiis pompâ & ſolennitate, nuptiorum feſtivitatem celebraturum. qvod ſi precibus ſe exorari non patiatur; ut in commodius tempus differat; ſe in poteſtate ejus futuram. His verbis exhilarato Rege, ingenti lætitiâ totum palatium perſonabat. Duplicantur pocula, potaturqve ſtrenuè; Rege jam ſponſo exemplo ſuo convivas omnes invitante: qvi tandem valdè ebrius ad tha-

thalamum Reginæ ſponſæ, ibidem ad votum & imperium Regis recubantis, deductus, ut primum lecto exceptus eſt, arcto á nimiá potione opprimitur ſomno, confeſtim Regina metu pudicitiæ violandæ liberata ſomno illum fortiore, notâ id temporis arte, (qvod priſcâ Danicâ lingvâ dicebatur *ad ſtinga ſvefnþorn*, modernâ at ſtaſte Søfneprpn paa een) ſopivit. Comâ deinde abraſâ, caput pice illinitum, pelliceo deinde culeo, veſtibus ſubducto, involutum ad naves deferri juſſit. Hinc ſatellites regis excitari, ejusqve nomine mandari fecit, ut qvam citiſſimè ſe ad naves reciperent: Regem namqve præceſſiſſe, ſecundis ventis flantibus ocyus inde diſceſſurum. Illi haut ſecus ac imperatum erat, faciunt; itaqve ad naves properant: ubi cum Rex, contra ſpem eorum, non compareret, de ſalute illius valdè ſolliciti eſſe cæperunt. Dum hæc animis volvunt, ſaccum ingentem propè jacentem conſpiciunt: qvo aperto, cum Regem ſopitum illic agnoſcerent, velut attoniti obſtupuerunt: cumqve eum ſomno oppreſſum huc illuc moventes

vent, decidit è capite ſoporifera acus; qvâ capillis dormientis excuſſâ Rex evigilavit. Excitati hoc modo Regis ingens ira ſimul & vindictæ repentinæ cupido animum exſtimulabat. Verùm qvantò magis ultionem arſit, eò viam difficiliorem ad eam, illo tempore ſumendam deprehendit: nam tubarum lituorumqve cantu omnia in circuitu perſonabant. Etenim Regina, ſive ad primum legatorum adventum, convivium magis imperiosè poſtulantium, qvàm amicè expetentium; ſive poſtqvam Rex temulentus ignominioſam nuptiarum mentionem fecerat, ex totâ viciniâ copias tantas tam ſubitò collegit, ut omnes vias conatibus ſuis ad vindictam perſeqvendam præcluſas Rex animadverteret. In Regnum igitur ventis ſecundis, ſed ignominiâ plenus, irâqve frendens navigavit; dilaturus, in qvam intentus erat, ultionem in occaſionis oportunitatem. Regina de tanto facinore majorem in modum triumphans, in dies magis magisqve intumuit; nec in tantum unqvam faſtus ejus & ſuperbia anteà creverat. Ne verò Regis, vindi-

ctam ardentis, armatæ libidini injuriisqve obnoxia foret, valido militum præsidio corpus suum vallavit. Fama verò tanti ludibrii ocius per omnes circumjacentes regiones pervolans, vix fidem invenit, tantâ potentia, tam ingenti spiritu, belloqve clarum Regem à fæminâ tam turpiter deludi potuisse.

CAP. V.

Helgius illatam sibi ignominiam vindicat; & Olufœ Reginæ stuprum infert.

Tempore haut ita longo interjecto, oris Saxoniæ Rex Helgius classe advectus, navibus in recessu qvodam abditis, solus in terram exspatiatur, sociis nauticis triduum exspectare, ni interea rediret patriam petere, jussis. In saltum qvendam, non procul ab aulâ, argento auroqve plenas arcas duas deportari curavit, ibiqve celari: humilem ipse vestem

ſtem obſoletamqve indutus ad regiam ſe confert; ubi in ſervum qvemdam, Reginæ præter cæteros familiarem, incidit. Sermone deinde ultrò citroq; habito, ab eo rogatus qvisnam eſſet? mendicum profeſſus eſt, non tamen adeò egenum; ſibi enim magnam & inſperatam, invento in ſylvâ theſauro, fortunam nuper affulſiſſe: qvam ne in infortunium vertat, viſum ſibi ad Reginam deferre, qvæ jure ſibi vendicet flaviſſas abſconditas, ſe tantum inde decerpturum, qvantum illa permittat; certò ſcire futurum, ne ſe fortunæ ſuæ aut detecti theſauri pæniteat: ad relationis ſuæ veritatem explorandam ut ſecum in ſylvam digrederetur, depoſcebat: ubi oſtenſis arcis, & qvid iis contineretur, tantam fælicitatem admirante ſervo, interrogat, an etiam auri cupida eſſet Regina? ubi illam etiam ultra ſexum inexplebilem accepit, rogat ut ad inſpiciendas opes, nullo omninò labore partas, Deorum certiſſimum donum, ſolam illuc, ne res palam fiat, deducat, aureoqve annulo & monili donatum, ut id in ſe recipiat, perpellit; pollicitus inſuper ſe effecturum

 ut

ut ſi in ipſius offenſam eapropter incurrat, nil periculi ei inde metuendum ſit. Servus mercede corruptus lætus & alacris domum redit, aperitqve Reginæ, in ſilvâ qvâdam auri argentiqve vim ingentem ſibi inventam; ſi libeat inviſere, paratum eò deducere. Ad hæc Regina reſpondit: veritatem hujus relationis magna mercede; falſitatem impendio capitis conſtare ſcito. Verùm qvod te expertæ fidei ſervum novi, verbis tuis fidem habeo. Ne verò cuiqvam innoteſcat, differendum in noctem iter eſt, ad tantæ rei inſpectionem. Sub noctem Regina, cupidine gazæ exſtimulata, ſolo ſervo comitata ſaltum intrans, theſaurum qvidem, ſed ſimul Dominum ejus deprehendit. Qvi oportunam ratus occaſionem illatæ ſibi injuriæ ignominiæqve ulciſcendæ, Reginam arripit, ibi illa fateri injuriam, Regemqve ut ſe in matrimonium honeſtè reciperet, orare cæpit. Qvo poſtulato nil motus Rex, eam ad naves deduxit, ac per complures dies ſecum detinuit; Tandemqve expletâ libidine; ignominiâ, avaritiæ mercede, plenam in terram exponi cura-

curavit; ipſa irâ, angori permiſtâ, frendens, domum prægnans rediit; qvod tamen ſummo ſtudio occultavit, nec niſi familiariſſimis, qvibus rem aperire neceſſe erat, qvæ geſta fuere revelavit.

CAP. VI.

Yrſa naſcitur, à matre indignè educatur, à Patre rapitur. Ei inſcia nubit. Hrolfum parit, ab Helgio diſcedit. Adelſi Sveciæ Regi matrimonio jungitur.

Itaqve Règina, poſtqvam tempore ad fætus maturitatem neceſſario uterum clam geſtâſſet, virginem venuſtiſſimam peperit; in qvam recens natam conceptum in patrem odium convertit, auſpicata à nomine qvod canibus proprium, & in eorum genere uni ex ſuis; homini-

minibus verò contemtum & inuſitatum ipſi communicare placuit, Yrſam vocando; ut vel nomen ſolum audientibus ludibrio eſſet. Sed nec educatio minus probroſa fuit: nam vix cunis egreſſa, infimæ ſortis hominum filia fingebatur; atqve à politiorum hominum, fœminarum præſertim conſortio, muliebribusqve artibus addiſcendis arcebatur; ne ingenii forte in aſſeqvendo dexteritas, admirabili formæ conjuncta, ſuſpicionem generis ullam, materiamqve inqviſitionis præberet. Duodecem annos nata, ad ſervile paſcendi gregis miniſterium adhibebatur. Et annum integrum iſto munere functa erat, cum forte notis littoribus prædatoriam claſſem Helgius pater advertit, ac deſiderio ſtatus conditionisqve Reginæ cognoſcendæ, ſolus, obſoletâ veſte ſenem mendicum ſimulans, in terram aſcendit. Ibi deprehenſam eximiæ formæ puellam, qvalem antea nunqvam conſpexiſſe ſibi viſus eſt, gregis cuſtodiæ præfectam, captus venuſtate formæ, qvibus eſſet orta parentibus interrogat? Pauperibus in-

vici-

viciniâ parentibus ortam ſe profeſſæ, reſpondit: genus haut ſervile ex oculis ejus facile dignoſci; intereà convenire ut pauper pauperem ducat. Mox ad claſſem ne qvicqvam deprecantem deduxit, cæpitqve intentius adamare; inqve regnum redux nuptiali convivio celebrato, in uxorem aſcivit; atqve ex eâ filium, nomine Hrolfum, Krakium poſtea dictum, Daniæ Regem celeberrimum, ſuſcepit. At Regina cognito filiam clam omnibus avectam, ſimulqve qvod Rex Daniæ Helgius Reginam admodum tenellæ ætatis, ejusdem nominis, duxerit, rata id qvod erat, inceſtas inter illos nuptias eſſe contractas, ad eas diſſolvendas animum intendit, maximè qvod illos mutuo amore tenerrimè ſeſe diligere comperit. Verum differendum rata, donec conjugalis amor magis magisqve in dies provectus, vel prole auctus, ad ſummum perveniſſet, qvo major amantibus à divortio ægritudo ſuccreſceret. Poſt aliqvod temporis intervallum, ubi ſobole auctos novit, in Daniam profecta legatos ad Reginam Yrſam, qvi de adventu ſuo certiorem eam facerent,

rent, præmisit. Hæc statim Regali pompâ obviam ei procedit, atqve ad aulam benignè invitavit. Respondit Olufa: nulla inter Helgium ipsius maritum & se amicitiæ fœdera intercedere, qvibus allecta ad eum salutandum tam longinqvum iter susceperit; longè graviorem causam subesse, qvam reticere piaculum duxerit: simulqve interrogat, ut præsens matrimonium placeat? Optimè, respondit Yrsa; nec alitèr esse potest, cum celeberrimi nominis, magnæ potentiæ, ingentisqve virtutis, opulentiæ & gloriæ maritum habeam. Neutiqvam, regessit Regina, de marito tibi tantoperè gratulareris, nisi eorum qvæ in hac re gesta sunt, ignara esses. Etenim conjugium inter Helgium & te contractum, patrem in propriæ filiæ amplexus commisit; cujus rei certius testimonium me ipsâ perhibere nullus potest. Ille namqve postqvam convivio exceptus vim mihi in propriâ aula intentatam inferre neqvivit; domo deceptam rapuit, stuprumqve intulit, unde tu prognata. Hæc sunt qvæ te celere nefas duxi, ut qvam ocissimè impiæ, Diis immortalibus invi-

invisæ, humano generi deteſtabili, tibiqve ipſi extremè probroſæ ſocietati cum Helgio renunciare, atqve à tam nefario congreſſu cum illo abſtinere diſcas: neqve enim fas eſt illi poſt tantæ conſangvinitatis notitiam commiſceri, cujus in hunc usqve diem facti culpam ſola ignorantia diminuere poteſt. Regina Yrſa adhæc obſtupeſcens, ubi ad ſe rediit, ſerò qvidem, inqvit, ſtemmatis mei originem, regibus ſata, te tamen matre impiiſſimâ, crudeliſſimâ, iniqviſſimâ nata, agnoſco; ut qvæ propriam prolem ab aulâ ad haras & ovilia, inauditâ crudelitate relegaveris, probroſum nomen indideris, ac deniqve conjugii vitium tantiſper ſciens reticueris, donec conjugalis amor & affectus etiam procreatione ſobolis auctus eò creverit, ut absqve ſummo mærore divelli neqveamus, qvo triſtiorem orbitatem faceres. Omnia hæc, ait mater, ex odio Helgii profluxerunt, cujus te innocentem participem ſummâ cum injuriâ factam eſſe fateor. Nunc autem ſi relicto Helgio mecum abire velis, omnia maternæ pie-

tatis officia experieris, præteritiqve temporis odium amore, contemtum honoribus cumulatius repenſum deprehendes. His dictis Yrſa à matre digreſſa domum rediit, omnemqve tragædiæ ſeriem Regi expoſuit; addens generis notitiam obſtare, qvo minus in poſterum cohabitare liceat. Ille immenſam matris illius crudelitatem execratus, nuptias ne reſcinderet, oravit. Illa inceſtum peroſa conjugium, in propoſito perſtitit, abitumqve paravit. Multis igitur lachrymis ultrô citròqve fuſis, filio Regni hærede patri enixè commendato ad matrem rediit, eamqve in Regnum ſuum Saxoniam comitata, omnibus deinde maternæ pietatis officiis & honoribus afficitur. Nec illi morum ſvavitas, ingeniiqve bonitas defuit, qvibus duræ matris animum mollivit, ſimulqve populi ſtudia in ſe convertit. Nec modo nominis illius fama univerſum Regnum implevit; verùm etiam ad transmarina latè pervagata multorum eò deduxit principum animos, ut illam ſexûs ſui & ſeculi palmam reportaſſe fateren-

ferentur, atqve in conjugem petiissent, nisi metus adfuisset, ne potentior Rex Helgius iterùm eam repeteret. Svecis hoc tempore imperavit Adels, Rex potentiâ clarus: Hic inter alios Yrsæ virtutum famâ perceptâ classem haut modicam instruens in Saxoniam transiit, conjugium ejus ambiturus. Regina mater, convivio amplissimo in ejus gratiam apparato, amantissimè eum & summo cum honore excepit. Cumqve is itineris causam proderet, illa filiæ conditionem vicissim enarravit: Qvod si Adels prioris mariti offensam nil metuat, se facilè petitis illius assensuram. Adels hisce nil motus in proposito perstitit. Negocium itaqve ad Yrsam defertur, ejusqve de hac re sententia exqviritur. Illa prioris mariti virtutibus strictim commemoratis, mutationem omnem periculosam esse respondet; nec sibi animo excidisse prius matrimonium, qvod licet initio jucundissimum fuerit, tam tristem exitum habuerit, qvam temerè & imprudenter cæptum sit. Interea hîc, veluti alias, matris arbitrio multum tribuere, qvam filiæ for-

fortunæ qvàm optimè consultum velle non dubitet; nec ignorare se, eâ illam esse prudentiâ, ut qvid sibi maximè conducat, optimè prospicere qveat, consensum itaqve suum ab illius mente dependere. Cumqve inter eos matrimonialis contractus conclusus esset, patris tamen consensus reqvisitus non est. Exacto ibidem aliqvantulo temporis spatio, dimissione reditus maturandi impetratâ, Rex assumptâ sponsâ aucto qvoqve comitatu in Regnum rediens, publicâ lætitiâ, & festâ omnium ordinum acclamatione excipitur. Inde nuptiale convivium, invitatis ad festivitatem amicis, consangvineis & proceribus Regni, plebeqve ad solennitatem tantam undiqve confluente, communi applausu & votis pro fælicitate Regis Reginæqve conceptis, celebratur. Ex collatione hujus Historiæ cum Chronico Norvegico institutâ, colligitur, Reginam Olusam, postqvam Yrsam peperisset, nupsisse Regi Geirthiofo; namqve ex Chronici relatione patet, illius conjugem fuisse, cum Adels virginis nuptias impetravit. Verum Saxo historiæ qvam

hic

hîc deſcribimus, magis adſtipulatur; nam qvamvis matrem eam patri ignoranti proſtituiſſe cum his non conveniat, convenit tamen cum Helgio prius qvam Adelſe Yrſam conſveviſſe. Sed ad rem redeamus.

CAP, VII.

Helgius mærore ob amisſam conjugem vexatus, ſolus agit. De monſtroſo Skuldæ ortu narratio. Profectio Helgii in Sveciam. Ejus cædes. Berſerki, eorumqve mores deſcribuntur.

Vix Yrſa thalamum Adelſis conſcenderat, cum hujus rei fama ad aures Helgii in Daniam pervolavit. Inde mæror & triſtitia animum exſtimulans, adeo illum perculit, ut ſubducens ſe hominum

minum commercio ſegregem domum, omnis famulitii impatiens, ſolus incoleret. Accidit autem, ut nocte concubiâ lamentabilis cujusdam ante fores ejulantis ſonus auribus ejus obreperet. Expergefactus igitur, recluſo oſtio, informe qvoddam mulieris ſimulachrum, habitu corporis fædum, veſte ſqvalore obſitâ, pallore, macie, frigorisqve tyrannide propemodum peremptum deprehendit; qvod, precibus obſecratus, ut qvi jam miſerorum ærumnas ex propriâ calamitate penſare didiciſſet, in domum intromiſit; ipſe lectum petit. At mulier, ne hac qvidem benignitate contenta, thori conſortium obnixè flagitabat, addens id tanti referre, ut niſi impetraret, omninò ſibi moriendum eſſet. Qvod eâ lege, ne ipſum attingeret, conceſſum eſt. Ideò nec complexu eam dignatus Rex, avertit ſeſe. Cum autem primâ luce forte oculos ultrò citròqve converteret, eximiæ formæ virginem lecto receptam animadvertit; qvæ ſtatim ipſi placere cæpit: Cauſam igitur tam repentinæ mutationis curioſius indagan-

daganti refpondit virgo, fe unam è fubterraneorum hominum genere diris novercalibus devotam, tam tetrâ & execrabili fpecie, qvali primò comparuit, damnatam, qvoad thori cujusdam principis focia fieret, multos Reges hac de re follicitaffe. Jamqve actis pro præftito beneficio gratiis, difceffum maturans, à Rege formæ ejus illecebris capto comprimitur. Deinde petit, fi prolem ex hoc congresfu progigni contigerit, feqvente hyeme, eodem anni tempore, ante fores pofitam in ædes reciperet, feqve ejus patrem profiteri non gravaretur, fecus non leve infortunium infecuturum prædixit: à qvo præcepto cum Rex poftea exorbitâffet, nec præ foribus jacentem infantem pro fuo agnofcere voluiffet, ad eum iterum, fed corrugatâ fronte, acceffit, obq; violatam fidem acriùs objurgatum, ab imminente periculo, præftiti olim beneficii gratiâ, exempturam pollicebatur, ita tamen, ut tota ultionis rabies in filium ejus effufa graves aliqvando levitatis illius pænas exigeret. Ex hac tam diffimilium naturarum commixtione, Skulda verfuti &

ver-

verſatilis animi mulier nata fuiſſe memoratur; qvæ utramqve naturam participans, prodigioſorum operum effectrix perhibetur. Poſtqvam verò ad meliorem mentem luctu paululum levatus Helgius rediit, triſtitiam animiqve dolorem negocio propulſaturus, ad piraticam, à teneris familiarem, iterum exercendam ſe convertit. Tum verò amore Yrſæ impotens, Sveciam claſſe petivit, experturus ſi forte eam ſecum vi vel arte abducendi, maritoqve invito eripiendi occaſio affulgeret. Conſilii forte ignarus Adels, ut littoribus Sveciæ eum appuliſſe comperit, qværit à Reginâ, an ad convivium eum invitari velit? id verò in arbitrio ejus poteſtateqve ſitum reſpondit: eum tamen eſſe qvem ſibi præ omnibus aliis colendum & honorandum agnoſceret. Viſum eſt Regi à rebus ſuis non alienum eum qvam honorificentiſſimè invitare, non item omninò indemnem dimittere. Mittuntur ergò ad naves, qvi ſalutem Regis Regi deferrent, adqve hoſpitium invitarent. Is oblato honore lætus, relictâ ad claſſem maximâ copiarum parte, centum

tantum

tantum in comitatum delectis, sine morâ accessit, & qvam honorificentissimè excipitur. Duodecim Berserki militiam Adelsis seqvebantur: mores his & ingenia, ut cæteris ejusdem furfuris, furor & rabies plusqvam canina, cutis ferro impervia, clypeos admordere, porcorum more grunnire, vel leonum potius rugire, cum efferbuerit ira in bellum nudo capite ruere, ad singulare certamen provocare, qvi uxores, filias, aut cognatas libidini eorum permittere recusarent, viqve stuprare, si prælium detrectaretur, cæteroqvin promiscuè matronas & virgines violare, mensem unum aut alterum detinere, domum deinde cum ignominiâ ad parentes & propinqvos remittere, ubiqve latrocinari, inter præliandum, furore percitorum instar, duplo robore augeri. Hi tales illius seculi principibus in deliciis fuerunt; qvibus ad præsidium corporis & Regni usi, ad eorum scelera connivere necesse habuerunt, munera qvippe ingentia ex latrocinio qvotannis, tempore festi Jolensis, iis deferre solebant, socios scelerum & participes rapinarum

rum & latrocinii eos ſecum reddentes. Hos ſubornavit Adels cum mandato, ut ſaltu, qvi inter urbem & Regis Helgii claſſem intercederet, propè viam publicam, qva proceſſurus eſſet, abſconditi, in eum facto impetu irrumperent, ſubornaturum ſe copias, qvæ illum à tergo premerent, pollicitus, iterum atqve iterum monens, ut ſedulò caverent, ne omninô elaberetur. Hæc fraudis doliqve machinatio ſummâ curâ occultata eſt, ne qvicqvam illius Reginæ, ne Berſerkorum qvidem reditus, ſuboleret: (nam interea dum Helgius illic moratur, ex qvadam expeditione redierant; qvos ne palam progrederentur, Rex decurſu ſuo in itinere non procul ab urbe præoccupavit.) Iterum convivium ingreſſus, hoſpiti ſe facetum & benignum exhibuit. Verùm Helgius aſpectu Reginæ adeo exhilaratus, & tanqvam totus extra ſe, in amorem ejus raptus, illius ſolius colloqvio toto convivii tempore intentus erat; qvô Zelotypo Regi ſuſpicionem occultarum molitionum auxit. Sub finem convivii hortatur Regina maritum, ne abs-

qve

qve Regiis donis ſocerum dimittat, qvod ille alacriter pollicitus, ſub abitum Helgii liberaliter & magnificè executus eſt; nam pretioſiſſimis muneribus, auro, gemmis & diverſi generis cimeliis donatum, ſummâ cum honoris exhibitione, unà cum Reginâ per plateas longam viam, ſpecie ſinceræ charitatis, comitatus, ultimum vale dicentem dimiſit; ſuffectâ interim ſatellitum cohorte, qvi honoris cauſa ulterius in viam deducerent; qvi ad deſtinatum locum cum perveniſſent, conſalutato Rege diſceſſerunt. Nec longo temporis interjectu irruentes in ſe Berſerkos, qvantumvis imparatus fortiter Helgius excepit, repuliſſetqve, ni ex inſidiis exortus armatorum globus illum à tergo invaſiſſet. Cumqve ab omni premeretur parte, in mediam hoſtium aciem eqvum permiſit; magnâqve ſtrage editâ, ne inultus moreretur, oppreſſus ſuccubuit. Munera inde tutæqve largitiones Regiæ unà cum ſpoliis devictorum ad Adelſem delata ſunt. Ingenti ex tantâ victoriâ lætitiâ perfuſus Adels, & tantum non triumphans, qvod tanto Rege, qvi ſolus

gloriæ ſuæ obſtruxiſſet, ſummoto, jam æmulorum nemo ſupereſſet (non enim filium adoleſcentiam nondum ingreſſum metuebat.) Reginæ patrem è vivis ſublatum nunciari juſſit: qvæ longè ſecus tam triſti nuncio afficiebatur; qvam jam gravi luctu oppreſſam Rex conſolaturus acceſſit, qverimoniis miſſis luctum ut deponeret, hortatus; ſe ei & mariti & patris loco fore; mulctamqve, ſi ſaperet, ob patris cædem, aurum, argentum, resqve alias pretioſas accipere monuit: cui Regina reſpondit, qvod fortiſſimum heroem, invictiſſimum Regem, omnium mortalium ſibi devinctiſſimum, ſui ipſius ſocerum & id temporis hoſpitem, rupto divini humaniqve juris vinculo, fraude & dolo vitâ privaſſet, non eſſe qvod gloriaretur. Se qvod attineret, cum natura ſe ad ultionem ſumendam non armaſſet, ſumpturam qvam poſſit: fidem namqve ei ſubtracturam, ſi qvando res foret cum aliqvo, qvi amicitiæ & ſangvinis nexu patrem attingeret; nec Berſerkis parſuram, cum occaſio offerretur. Rex minas illius tam ſibi qvam illis intentatas, inſu-

inſuper ſe habere teſtatus, ut mulctam, qvam ipſe ſibi irrogaret, non reſpueret, iterum ſvaſit, perſvaſitqve: qvâ acceptâ, numqvam tamen à morte Helgii hilaris aut animo tranqvillo apparebat, rixæqve & tumultus in aulâ plures qvam antea exorti ſunt, totisqve viribus annitebatur, ut Berſerkos contumeliis afficere poſſet: optabatqve tacitè divortium cùm Rege; ſed potentia voto obſtitit. Jamqve Adels ſibi primum, deinde aliis, Septentrionalium Principum potentiſſimus videbatur; hec eſſe, qvi ſibi Berſerkorum præſidio munito dubiam palmam faceret. Crevitqve adeò potentiæ ejus opinio, ut multorum fortium virorum confluxus ad eum fieret, magno honori ducentium, aulam ejus militamqve ſeqvi; qvamvis id temporis pace tranqvillâ & otio, ſopitis bellis, potiſſimum frueretur. Cum autem Reginæ inopina de Berſerkis ultio, operâ inſignis athletæ Svipdagi ejusqve fratrum tandem obtigerit, genus eorum geſtaqve, totiusqve vindictæ ordo hic jam exponendus eſt; præſertim cum illi deinceps in aulam Hrolfi Krakii recepti,

pti, ulterius qvoqve ad hanc hiſtoriam pertineant.

CAP. VIII.

Svipdagus, ejusq; fratres. Ipſe ad aulam Adelſis accedit, cum Berſerkis confligatur. Eos ſuperat.

Fuit Vir inter Sveciæ incolas, aviam & longe à cæterorum civium habitationibus diſtantem ſolitudineqve diremptam villam incolens, nomine Svipus, provectæ ætatis, verum juvenili ætate animi vigore, corporisqve robore, artiumqve tam militarium, qvam qvæ agilitatem conciliant, ſcientiâ probè inſtructus; nec talis, ut ex habitu exteriori de indole & animi dotibus conjectura capi poſſit. Tres illi filii, juvenilis paterni vigoris prorſus æmuli: Nomina his Svipdagus, Beigadus, & Hvitſerkus liberorum natu maximus. Commendabat hos præ-

ter

ter cæteras animi corporisqve dotes ſpecioſa forma, qvalis in viris laudari ſolet. Vix decimum octavum ætatis annum impleverat Svipdagus, cum patri ſolitudinis tædium qveſtus, diſcedendi veniam petivit, dictitans; deſerta, abditasqve convalles, qvas natura à cultioribus & amænioribus terræ partibus ſecreviſſet, nihil eſſe aliud, qvam exilii locum, ad qvem qvi colant, tanqvam humani generis portenta civibus inviſa, relegati damnatiqve, omni humanitatis commercio prohiberentur: habere ſe potentiſſimum Regem invictiſſimo Berſerkorum cæterorumqve athletarum & pugilum ſatellitio ſtipatum Adelſem; illum ſe acceſſurum, & ut in militum ejus collegium adſciſci poſſit, enixurum. Ad hæc Svipus pater regeſſit; neqvaqvam ſibi illud inſtitutum probari: nam qvanqvam ſit Rex celeberrimus, opum tamen & potentiæ vim, non proprias virtutes, claritudinem illam conciliâſſe; eſſe enim animo verſutum, alloqvio blandum, & pariter inſicioſum, qvi plura promitteret, qvam præſtaret, moribus ad oſtentationem compoſi-

tis, naturâ revera malum; Satellites verò invidos & audaces, corporis ſtupendo robore pollere. Svipdagus periculis ſubeundis virtutem illuſtrari reſpondit; perſvaſum eſſe, tædioſæ ad illud usqve tempus traductæ vitæ genus aulico ſplendido & jucundo permutare, paternâqve domo excedere. Qvod ut obſtinatè propoſuiſſe pater animadvertit, aſſenſum etiam præbuit, optimiqve generis eqvo, armaturâqve nobiliſſimâ inſtructum inter cætera ſecuri, acuminis & magnitudinis miræ & inuſitatæ donavit, dimiſſurusqve ſvaſit, ne ullum injuriâ laceſſeret, illatam fortiter reprimeret, neve fortitudinem jactaret; ſed impetitus eandem oſtenderet, nempè diſſimulatam ex provocatione admirabiliorem, & ex improviſo erumpentem illuſtriorem fore. His monitis, pluribusqve aliis prudentiæ regulis inſtructus Svipdagus, parentibus conſalutatis, iter ad aulam Regis direxit; qvod eodem veſpere, eqvo acriter in curſum laxatis habenis concitato, emenſus, ad circum ante aulam, ligneo ſepimento munitum, januis clauſis, pervenit. Mos

erat

erat ingredi volentibus veniam efflagitare; qvod ille negligens effractis clauſtris citato curſu penetrans, ad Regem aureâ ſellâ inſidentem, Berſerkis ab utroqve latere ſtipatum, ſe contulit, decenterqve ſalutavit. Mox cujas eſſet, & unde veniret, qværenti, patrem domiciliumqve expoſuit, agnitusqve inter præcipuos pugiles locum mereri viſus eſt. Sed offenderat Regem Berſerkosqve ſuperba adeqvitatio, qvod cancellos Regios temerè perrupiſſet, nam eodem fortè die ludi celebrabantur, ad qvorum ſpectaculum freqvens populus cöierat: cumqve vidiſſet Rex advenam adeò ſuperbè portis adeqvitantem, hunc virum magnos ſpiritus gerere pronunciavit; nec aliàs ſibi viſum, qvi tam inflato animo januas ſepimentaqve clathrorum pernicis eqvi curſu momento proſternere auſus eſſet; illius igitur fortitudinem viresqve explorandas. Interea ludorum ſolennitate haut qvaqvam ceſſante, ſcamno ſe advena inter ſpectandum inclinans à Berſerkis minaci vultu eum intuentibus cædi qvam pri-

mum deſtinatur. Igitur finito ludo ad Regem eunt, veniam facinori patrando expetentes: qvibus ille reſpondit; non ſe eâdem atqve ipſos æſtimatione advenam metiri; haut injuriæ oportunum ſibi videri, velle tamen ut experimentum ſumatur, robur hic an faſtus prævaleat. Grege populi & famulis aulicis ad ſua remeantibus, Svipdagum accedunt, qværentes, an athletam ſe profiteatur? qvibus ille, haut ullo eorum inferiorem cum reſpondiſſet, prius furore percitos acrius inflammabat, adeò ut Rege ſpectaculum iſtius experimenti in craſtinum differente, vix jam frendentes irâ & ultionis ardore incaleſcentes continerentur, qvi eum actutum provocantes, arma ſibi, non ſesqvipedalia verba tumidamqve inflati tugurii opinionem, opponi poſcerent. Ille verò paratum ſe ait cum illis per vices congredi; nec, ſi pluribus uno eodemqve congreſſu excipiendis non impar ſibi videatur, illud qvoqve certamen detrectaturum. Tantâ repentini advenæ fiduciâ Regina adeò lætata eſt, ut gaudium intra

præ-

præcordia animi abſcondere minimè poſſet, appoſitè talem hoſpitem acceſſiſſe dictitans, qvi Regem Berſerkis nimium, nec ſine Majeſtatis ſugillatione, fidentem doceat, qvantum præſidii in illis ſitum esſet, cujus verbis magis ac magis excandeſcentes, palam teſtati ſunt, ejus in ſe animum dudum ſibi perſpectum eſſe, utpotè qvæ votis, omnium ſimul mortem, qvo patriis manibus ritè litetur, expetat. Vix illuxerat dies craſtina, cum ardore pugnandi incitati, inqve harenam ſinguli digreſſi, uti convenerant, Svipdagum adorti ſunt. Magnis animis concurritur; Berſerkis partam famam, Regium favorem omniumqve opinionem aſſerturis, peregriniqve tam contumaciam qvam contumelias vindicaturis: illo contra, verbis heſternis fidem facturo, inveteratæq́; opinioni de fortitudine eorum falsò conceptæ detracturo, famamqve nominis, imperantium gratiam & adſtantium plauſum promerituro. Nec longa mora, primo actutum ſtrato occiſoqve, alter vindictam ſitiens in eum irruit, ſtatimq́; ad orcum miſſus ictu gladii corruit. Conſimili

ſimili fato adhuc duo conſumpti ſunt; cum indignatus valdè Rex, intuliſſe ſibi tantam cladem Berſerkórum cæde inopinatum advenam ignotumqve qveſtus, omnes, qvi aderant, ut ſimul in eum irruerent, conficerentqve, mandavit. Verum Regina, verita ne fortè ſubitaneâ irruptione ſubverteretur, ſatellites ſuos ad vim arcendam oppoſuit; dictitans, longe majorem illum cunctis Berſerkis eſſe, qvos ſolus virtute ſuperabat: Rege autem indignum in unum hominem ſatellitium omne armare: tantâ virium ejus propè invictarum confeſſione evinci, qvanto omnes præſtet, ad qvem opprimendum integro propè exercitu opus ſit; levem autem cladem Berſerkorum cæde illatam videri, qvos unus juvenis, nullius ope adjutus, ſuſtulerit. Motus dictis Reginæ Rex Svipdagum loco honorificentiſſimo ſibi è regione collocavit. Elapſo veſpere Svipdagus, cum per noctem præcedentis diei periculum animo volutaret, non ſatis Berſerkos laceſſiviſſe, nec gratiam Reginæ ſatis rependiſſe ſibi viſus eſt. Lecto igitur exſurgens armis aſſumptis, ſolus

ſolus cubiculo egreſſus eſt, ratus ſibi inſidias tendi, ſi ſe ſolum viderent; illam occaſionem manibus elabi hautqvaqvam paſſuros: nec fefellit opinio; nam ut nullo comitatu, nullis auxiliis ſuffultum vident, omnes confertim ſimul in eum impetum faciunt, qvorum ictus partim umbone exceptos declinavit, partim gladio grandioribus ictibus retorſit, duravitqve aliqvantiſper iniqvum certamen, donec Rex tumultu excitatus, interveniendo diremit. Qvintus è Berſerkis eo conflictu morte mulctatus eſt. Viſo autem qvod octo robuſtiſſimi inter omnes Sveones habiti, delectiqve in limitum regni cuſtodiam, uni viro impares eſſent, Rex vehementer excanduit: maximè qvòd ſucceſſu fruſtratus eſſet. Namqve clanculum ultionem ſociorum hoſpitisqvè cædem, cum Svipdagus cubiculo egreſſus eſſet, ipſe ſubornaverat, maturandum ratus, dum Regina horum inſcia opem ferre neqviret, graviter ergò increpatos extra imperii limites proſcripſit. Dictitans, diu ſibi conſtitiſſe ferociores qvam fortio-

res

res esse. His accensi Berserki bellum minitabantur. Rex verò respondit, in suâ qvidem potestate esse, bellum illud morte eorum prævenire; qvo tamen magis contemptos sé qvam timendos agnoscant, exilium iis permitti. Atqve ita turpitèr exauctorati, ultra imperii pomæria egressi sunt. Rex verò Svipdagum in eorum locum suffecit: hortatus, qvandoqvidem Reginâ annuente copiis militaribus custodiæqve Regni præfectus sit, locumqve Berserkorum omnium solus successor teneat, provideret; ne minus utilem se sibi regnoqve exhibeat, qvam erant duodecim antecessores, excursusqve piratarum, populationes vastationesqve propulset, terrestres hostium irruptiones arceat, seditiones reprimat, his feliciter expediendis arma exercitumqve in omnem eventum paratum in promptu habeat.

CAP. IX.

Berserki contra Adelsem exercitum movent. Hos

Svipdagus acri prœlio fundit. Illi bellum reparant. Svipdagus cum iis congreditur. Fratres ſuccurrunt. Eventus pugnæ.

At Berſerki dum exularent, minarum Regis, odiiqve Reginæ plusqvam Vatiniani, cladis deinde & contumeliæ à Svipdago illatæ haut immemores, ultionem meditantur. Suæ igitur farraginis hominum colluvie ad ſe undeqvaqve confluente, in tantum excreverunt, ut ſpeciem juſti exercitus præberent. Infeſtis igitur armis Sveciam petentes, obvia qvæqve ferro flammisqve devaſtârunt; armenta, pecudes & qvicqvid precium ſui commendabat, in prædam ceſſit; homines aut cæſi ſunt aut capti. Tanti incendii rumor ubi ad aures Regis pervenit, Svipdagum cum exercitu raptim collecto occurrere jubet. Verum ille Imperatoris munus, abſente Re-

ge,

ge, exercitumqve abnuebat; forte ad invidiam Regis declinandam, iniqvo animo laturi victoriam illius potius qvam ſuo ductu obtentam videri. Ad ultimum duodecim virorum vitas (qvandocunqve poſceret) ſibi donari pactus, imperio paruit. Rege itaqve domi remanente, cum exercitu magnis itineribus Berſerkis obviam profectus in loco pugnæ deſtinato tribulos muricesqve projiciebat, qvi defoſſi, perniciem ingredientibus ad ſe ſuosqve oppugnandos properaturis afferrent; in qvos cum incidiſſent, haut leviter vulnerati ſunt. Mox cum exercitu ſuperveniens, uno eorum occiſo, reliqvos una cum manu ſuperſtite in fugam actos, palantes ad naves perſeqvitur. Deinde victoriâ ovans ad Regem reverſus, magnâ gratulatione, Reginæ inſuper laudibus cumulatus, excipitur; qvæ tot jam experimentis compertum Regi ſuggeſſit, qvam nihil præſidii in beſtiis illis eſſet. Dimidiâ ex parte acciſus erat Berſerkorum numerus, nec tamen ſex reſidui qviêverant. Qvi cum in Sveciam iterum infeſtum exercitum traduxiſſent, direptionibus,

nibus, cædibus & incendiis pro more defædantes; ne latius & in penetralia Regni ſerperet incendium, Svipdagum contra eos modicis copiis armatum Rex præmimiſerat, ſeipſum cum majoribus ſecuturum pollicitus. Profectus igitur Svipdagus, auxilioq; Regis ſuccurſuri confiſus, Berſerkis occurrit, copiis duplo ſuperioribus. Concurritur ingentibus animis, infeſtisqve ab utrâqve parte gladiis, ingensqve periculum fuit, ne Svipdagianos multitudo circumfunderet. Eodem forte tempore excitus ſomno Svipus pater, valdè ingemiſcebat, advocatisqve filiis fratris non procul indè impari manu pugnantis periculum, oculis ſuis per qvietem obſervatum, expoſuit; modicas copias multitudinis impetum ſuſtinere non poſſe, permultos cæſos eſſe, & qvi ſuperſint, partim langvore, partim metu ardorem pugnæ remiſiſſe, fratrem ante ſigna accerimè pugnantem, tribus vulneribus acceptis, alteroqve orbatum oculo prælium ſuſtinere; ni maturè ſubveniatur, de eo procul dubio actum eſſe; Regem in ſubſidiis latere, ſpectatoremqve

pu-

pugnæ, non hoſtium propulſatorem agere, conflictum dilaturum donec dux Svipdagus cæſus, aciesqve hoſtium debilitata ſibi, cum recente milite adverſus feſſos concurrenti, facilem victoriam eſſet conceſſura; qvò tanqvam vultur alienæ prædæ ſolus gloriam de confecto propè bello, & privatam lætitiam de Svipdagi, inviſi ſibi ducis, nece capere poſſit; armarent ſe modò filii, fratriqve periclitanti ſuccurrere feſtinarent, Nec mora, armaturâ eqvisqve aſſumptis exiliunt domo, adqve locum pugnæ, qvem pater ſomnio edoctus monſtravit, veloci curſu perveniunt, deprehenduntqve omnia dictis patris reſpondere. Namqve Svipdagus multis vulneribus adverſo corpore ſaucius, alteroqve oculo privatus, tribus Berſerkis occiſis, multisqve ſuorum cæſis, adhuc fortiſſimè dimicabat: Qvi ut fratres in auxilium concurrentes agnovit, de eventu pugnæ haut amplius dubius, ſuos ut pugnam redintegrarent hortatus eſt; adeſſe ſubſidium ſternendis hoſtibus ſatis validum, ſe modo viros præſtarent. His dictis, facto globo, una cum fratribus,

ſeqven-

ſeqvente milite jam novo auxilio confidentiore facto, animosqve recolligente, confertim in hoſtes invectus, primo impetu confudit & turbavit; deinde totam aciem diſſipavit. Langventes igitur animo, & diuturno labore ex prælio feſſi, terga vertentes ad naves effuſiſſimè fugiunt; qvos Svipdagus qvam potuit acerrimè inſecutus, oppreſſit, inde collectis ſpoliis victoriâ ovans ad Regem ſe contulit. Qvatuor erant vulnera cæteris graviora, valdèqve periculoſa Svipdagi corpori ſtatu certaminis inflicta: duo manibus, tertium capite, excepta; qvartum oculus erutus oſtendit. Qvibus medendis ipſa Regina operam contulit, qvamvis ægrè, nec niſi longo tempore, curarentur: per omnem deniqve vitam jacturam oculi, atrocis pugnæ veſtigium, paſſus, parti honoris & victoriæ monumentum oſtendit.

CAP. X.

Svipdagus cum fratribus, au!â Adelſis relictâ, ad

 Pa-

Patrem ſe recipit. Hrolfi Krakii Daniæ Regis elogium. Ad eum fratres, ſuggeſtu patris, ſe conferunt. Ejus ſatellitio inſeruntur.

Ut primùm ex vulneribus Svipdagus convaluerat, Regem adiit, reſignatoqve officio, ſe aliò conceſſurum prædicabat. Rex autem honoribus in illum congeſtis, cum beneficiis aliis, qvibus eum affecerat, commemoratis, plura inſuper tum illum tum fratres ejus exſpectare juſſit. Ut verò eos propoſiti tenaces animadvertit, qværit qvorſum tenderent? id ſibi nondum conſtare reſponderunt. Illud certè propoſuiſſe, Principem talem inviſere, qvi non inter latebras abditus milites ſuos præſentiſſimo vitæ periculo objiceret, ſubſidiaqve ſubtraheret, eô tantum fine, ut gloriâ ſibi vendicata amicis fatum acceleret: ſatis tem-

temporis in Sveciâ tritum; mores, instituta, potentiam, gloriam Majestatemqve plurium Regum cognituros. His dictis, consalutato Rege ad Reginam concesserunt, actisqve impensè gratiis discesserunt; eqvisqve in cursum concitatis, ad patrios penates perrexerunt; paternoqve affectu excepti, gestorum serie ordine expositâ, gerendorum consilium efflagitarunt. Qvibus pater respondit: Hrolfum Helgii dolo vitrici Adelsis sublati filium, seculi sui decus, eum esse in cujus satellitium adsciscî honorificum ipsis foret: esse namqve sapientissimum, utpotè qvi omnibus vicinis Regibus subactis, securitatem sibi, subditis etiam fœlicitatem, opes, & rerum omnium abundantiam, talium operâ & ministerio conciliasset: Præterea accessu facilem, alloqvio blandum, vultu affabilem, formâ elegantem, justitiam clementiâ temperantem, in eligendis amicis providum, retinendis constantem, ornandis donandisqve profusum, in promissis fidum; liberalitate & magnificentiâ incomparabilem, manu promptum, legum severum vindi-

cem, prævaricatoribus difficilem, injustè afflictorum perfugium & præsidium, hostibus formidabilem, nulli magis qvam vitiis inimicum: His virtutibus nominis sibi immortalitatem, & æternam ad posteritatem memoriam comparâsse. Svipdagus reposuit: proposuisse patrem magis virtutum qvoddam exemplar, qvam Regem, qvi talis esset, indicâsse. Ex his tamen omnibus aliqvid participare, tanto viro referente credendum; non igitur differendum, sed qvam primùm periculum faciendum, an etiam se in numerum suorum satellitum velit adscribere. Pater in eorum potestate situm refert, ubi terrarum vivere velint, malle se tamen domi ut manerent. Illi neqvaqvam se commissuros respondent, ut posthabito tanto Rege rus patrium colerent. Itaqve salutatis parentibus in Daniam profecti, Hrolfo Regi se sistunt. Primus Svipdagus, seqventibus fratribus, aulam intrat, Regemqve submissè & officiosè salutat. Qvo qvinam essent? rogante, singulorum nomina exponit, longumqve iter susceptum

ptum memorat, eô fine, ut in ſatellitum Regiorum numerum recipiantur. Non eqvidem propoſuiſſe ſe, ait Rex, miniſtros & ſatellites Regis Adelſis in ſuum ſatellitium admittere, eorumqve curæ & cuſtodiæ ſalutem ſuam committere: verùm prævertiſſe jam dudum adventum eorum, præclaram geſtorum fidelisqve Adelſi operæ navatæ, nec repenſæ, famam: tantum abeſſe, ut tantorum virorum conſortium aſpernetur; ut inſuper etiam gratias agat, qvôd præclarâ ſui opinione ducti, ſe Adelſi prætulerint. Svipdagus, actis gratiis, ſedem ſibi aſſignari petit. Ad latus cujusdam Bialkii, infra vacuas duodecim virorum, ſedes indicatur; fratres autem loca, ut præceptum erat, occupârunt. Svipdagus à confeſſore Bialkio cognovit, duodecim Berſerkis in expeditione nauticâ occupatis, ſedes illas competere. Duæ erant Regi filiæ; alterius nomen Driſa, qvod nivi commiſta pluvia; altera Skúr, qvod procella pluvialis aqvea, vertitur: Hæc ſemper domi in aulâ manebat, formæ elegantiſſimæ, fratresqve ſuo favore dignata patri com-

mendabat. Cum autem rediiſſent Berſerki, omnes pro more aulicos accedebant, qværentes à ſingulis, ſibine comparari, aut pares haberi vellent? qvibus ſummâ cum dexteritate ad evitandas rixas, pacemqve intra aulæ parietes & concordiam tutandam, ab unoqvoqve eo temperamento reſponderi conſvevit, ut haut obliqvè appareret, ipſis ſe neminem componere. Et jam ad Svipdagum perventum erat, qvem cum primipilus hac qvæſtione laceſſeret, confeſtim de ſede exſiliit, ſtrictoqve gladio reſpondit: ſe hautqvaqvam ulli eorum, vel virium robore, vel aliis dotibus inferiorem velle videri. Ergo, inqvit Berſerkus, hoc caput, hanc galeam enſe intrepidè feri. qvod cum tentaret Svipdagus, vidit caput adverſarii ferro lædi non poſſe. Jamqve ad manus perventum eſſet, ni Rex interventu ſuo illos reconciliâſſet, pares judicando; cujus auctoritate contenti, domi militiæqve ſemper concordes vixerunt; animi ferociam obſeqvio Regio ſubmittentes.

CAP.

CAP. XI.

Hrolfus legationem in Sveciam parat. Regiam amplificat. Sororium Hiorvardum astu subjugat.

His peractis Rex legatos ad matrem in Sveciam misit, petitum, ut suo nomine cimeliorum, omnisqve æris, qvod patri mortuo Adels abstulisset, restitutionem posceret. Regina respondit, nil hac legatione iniqvum postulari; verum Adelsem tantâ iniqvitate & avaritiâ esse, ut surdas aures æqvissimis postulatis adhibeat: laterem lavaturam, si legationem exponeret, nec Regem filium qvicqvam profecturum, ni ipse se præsentem exhiberet; tum verò consilia pro re natâ suggesturam. Hoc responso dimissi legati ad Hrolfum redierunt: qvi qvamvis matris consilia seqvi in animo haberet; intervenerunt tamen assiduæ occupationes, qvæ propositum distule-

tulerunt; bellorum nimirum continua series, victoriæqve trophæa victis regibus identidem parta. Terebatur adhæc tempus urbibus & ædificiis exstruendis. Plurimum eminebat Regia Hleidargardus dicta, qvam Skiöldus Odini filius primus fundavit, verum à Hrolfo tanto ornatu, luxu, & magnificentiâ refecta & instaurata est, ut nullam parem totus Septentrio haberet, magnificentiæ Regis, sui seculi eminentissimi, respondentem. Fuit Rex opibus & ditione potens, juvenis magni acuminis, Hiörvardus nomine (Hiartvarum Saxo, & qvi eum secuti sunt scriptores; Hiartmannum Johannes Gotus, Hiortvardum Hvitfeldius, vocant: Nomenclatura Hiorvardum indicat.) Gvalterus, qvem hic seqvimur, ditionem cui præfuerit, omittit; Johannes Gotus unum ex Sveciæ proceribus nominat. Huic Hrolfus sororem Skuldam in matrimonium collocavit; accedente Regis Adelsis & Yrsæ Reginæ consensu. Eum ad convivium opiparum opiparum qvodam tempore invitavit Hrolfus, qvod in longius

us tempus productum magnâ cum hilaritate, commissatoribus sibi invicem gratulantibus, celebrabatur: forte evenit, ut Reges in campum exspatiati inter se colloqverentur, cum Hrolfus ad secreta naturæ secessurus Hiorvardo gladium interea reservandum traderet, qvem etiam redeunti reddidit. Hrolfus istud officii genus obseqvium & submissionem interpretatus; Nosti amice, inqvit, qvod antiqvissimis moribus, qvi ministerium retinendi gladii ad exonerandum alvum secedenti præstiterat, subjectionem simul præstitisse, dominiumqve illius hoc actu cognovisse judicatus sit: Meus igitur de hinc cliens eris, regnumqve qvod tenes beneficio meo acceptum feres, & in testimonium confessionis annua tributa pendes, clientum jure munitus patrocinium fidelemqve tutelam, si qvis te impugnaverit, experiere. His auditis propè consternatus Hiorvardus, cum vim opponere neqviret, nec à proposito gloriæ proferendæ ditionis cupidissimum Regem abstrahi posse cognosceret, offensione dissimulatâ, in tributum clientelamqve

qve neceſſitate compulſus, conceſſit; licet conditionis mutationem, qvantumvis titulo illibato, ægerrimè ferret. Finito igitur convivio domum profectus, per complures annos tributa ſolvendo, Regis amicitiam hoſtili animo coluit: Majeſtatemqve veneratus, ſpeciem in præſenti ſtatu acqvieſcentis præbuit, fidemqve perſeverantiæ conſtanti longi temporis obſeqvio in poſterum confirmavit.

CAP. XII.

Bodvaris Biarkii genus repetitur. Avi ejus Secundæ nuptiæ. Regina Hvita privignum Biörnum ad inceſtum ſolicitat, & diris devovet.

Anteqvam iter in Sveciam ſuſceptum, tam hiſtoriis qvam fabulis antiqvorum celeberrimum proſeqvar, tempeſtivum erit, qvali ſatellitio inſtructus fuerit, in primis pugilum principis Bodvaris re-

rerum gestarum partem aliqvam præmittere. Avus ejus patern⁹ fuit Hringus, partis Uplandarum in Norvegiâ Regulus; qvi ex uxore primâ, jam ad senium vergens, adultum filium, nomine Biörnum, reliqvit, indolis bonæ, pietatis eximiæ juvenem, imperatoriis ac militaribus artibus juxta inclytum; qvarum peritiam continuâ piraticæ terrestriumqve expeditionum consvetudine, patris militiam ab incunabulis propè secutus, comparavit. Fortè evenit ut Regina Biörni mater fato fungeretur, non sine publico privatoqve subditorum luctu, cujus decessu contristati Regii consiliarii svaserunt, ut animum ad secundas nuptias applicaret, legatosqve ad virginem nobilitate generis morumqve conspicuam expetendam ablegaret. Qvorum monitis placidè auditis, in australes Norvegiæ oras fide prudentiâ & sapientiâ regni potissimos, sibiqve devinctissimos misit, ad inqvirendam virginem, aptam sibi conjugem, & subditis Reginam; cujus eligendæ potestatem legatis, electionis verò prosperitatem solertiæ

tiæ eorum commisit. Qvos, ut imperatum erat, australes Norvegiæ oras legentes oborta ab austro tempestas, sine intermissione dies noctesqve flando, cursum ad arbitrium suum vertere coegit; nec prius desiit, qvam in Borealis plagæ oram Finnmarchiam perventum esset, ubi portu satis commodo recepti, hyemem transegerunt. Interea dum qvodam tempore longius in terram exspatiarentur, deprehenderunt in casâ qvâdam duas conspicuæ formæ fæminas ad focum sedentes; qvarum grandior ætate se Regis Finnorum concubinam, nomine Ingibiörgem, reliqvam filiam suam eo parente natam Hvitam vocari, interrogata respondit. Ulterius qværentibus, qvo fato in eam solitudinem procul ab hominum commercio redactæ essent, vim & minas potentioris Regis, conjugium filiæ expetentis, sed repulsam, virgine aspernante, passi, veritas, illuc usqve ad reditum patris in expeditione piraticâ occupati, unâ tantum, qvæ præstò esset, pedissequa comitatas concessisse fatetur. Placet virgo

go legatis, conditionemqve offerunt nubendi Regi: Mater verò responsum filiæ anticipans: non esse recentis responsi, materiam, qvæ deliberatione, imò & dilatione, in patris adventum, necessarium consensum aut dissensum declararuri, omninô indigeret; nisi ipsa deliberationis mora majus & forsitan præsens & inevitabile periculum allatura videretur: Sibi qvidem ignotum Regem, cui filiam uxorem peterent; præsumere tamen, benè & ex re suâ locatam iri, utpote talium virorum atqve ipsi essent, Regi. Bonis ergo avibus filiam Regiam Regalibus nuptiis jungendam, secum ut ducerent, hortatur. Respondit virgo; absentiam patris, dubiamqve sortem, etiam patriam potestatem matri ex omni parte detulisse, cujus voluntati repugnare piaculum duceret, se itaqve consensum ejus approbaturam. Appetente vere, navigationi se accingunt, secundis ubiqve ventis usi: sponsâ autem ad Regem delatâ, qværunt, in uxorem ne asciscere velit, an domum remittere? Ille actutum formæ illius illecebris captus, dotis nullam se habare ratio-

tio-

tionem dictitans; nuptiis celebratis Reginam eam constituit, cui tanto honoris fastigio auctæ res omnes ad animi sententiam fluxerunt: id unum inqvietabat, qvod Rex annis, qvam salacitas ejus poscebat, provectior videretur, nec diu dolor iste intra animi præcordia pressus ita delituit, qvin illius indicia, etiam mediocri perspicaciâ præditis, se proderent.

Fuit villicus, non procul Regiâ domo habitans, cujus nomen non traditur, qvi dives opum, piraticâ juvenilibus annis partarum, inter præcipuos pugiles qvondam; nunc mutato vitæ genere colendo agro contentus, tranqvillum otium sectabatur. Filiam habuit, eandemqve solam omnium bonorum hæredem, nomine Beram, formâ præclarâ; qvæ cum filio Regis Biorno puerilium ludorum, nec ipsa pueritiam egressa, exercitiis, adultior etiam juvenilium, assvevit; crevitqve inter illos ab incunabulis insitus, cum ætate & consvetudine haut dissolubilis amor: donec adeò excrevit, ut intra colloqvia contineri neqviret. Coulveverat Rex qvotannis piraticam obire, Reginæ regni cu-

râ domesticâqve administratione in reditum suum commissâ; cujus molem aliqvando excusans, Biornum filium administrationis socium ut domi relinqveret, petivit. Assensit Rex, & ut inter se partirentur, jussit. Biornus vero obnitebatur, piraticæ dirigendæ, non domestico regimini sese assvetum causatus. Verùm Rex precibus & obsecrationibus Reginæ, speciosum necessitatis titulum prætendentis, victus, non amplius persvasionibus usus, pro imperio filio ditionis curam imposuit; qvi neqvicqvam summo conamine obnitens, nec patri satis conciliatus, domum tacitus, irâ tumens & indignatione, rubore sangvineo genas faciemqve perfusus, repetens, lecto se morbidus statim applicuit; qvo defixum, morboqve, seu ab iracundiâ, sev animi mala præsagientis metu, correptum, blandis verbis noverca demulsura accedit: verum implacabilem, iræqve adeò tenacem experta est, ut verbis gestibusqve sibi adblandientem discedere juberet. Egressa igitur aliqvot dierum interjectu revertitur, jamqve immodicâ libidine æstuans, qvam

malè ad eum usqve diem texerat, velut in apertum furorem rapta concubitum privigni poſtulavit, iniqvè comparatum dictitans, ſeni ſe juvenculam junctam, cum rectius ipſi, utpotè Juveni, nupſiſſet. Pluribus inceſtum perſvaſuram alapâ interrupit; ſtratamqve ſolo foras repulit. Ea verò indignata, inſvetam ſe injuriis à lapisqve referens, indignum ſuo amore & benevolentia pronunciavit, qvi villicam ſibi præferret, qvam & conjugio ſuo haut imperitè condignam exiſtimet, ſpinas enim ſe invicem complecti. Ne verò ſe impunè percuſſiſſe gloriaretur, chirotheca lupinâ percuſſit, adjectis diris, qvibus effecit, ut in urſum diſcedens repentè converteretur, nec deinde aliud qvam gregem patris in pabulum verteret, ſaltusqve & ſylvas oberraret, tantâqve rabie in armenta & pecora patris graſſaretur, ut feras omnes feritate ſuperarc videretur, nec illud fatum unqvam eluctaretur, adqve totum vitæ tempus patriis penatibus exul, feris immiſtus avia tesqvaqve ſaltusve pererraret, ſive armenta laniando crudas carnes ſangvinemqve devoraret,

ret, five venantium tela perfecutionesq; pavidus fugeret, five his transfixus mori turus animam exhalaret, illatæ fibi injuriæ pœnas fentiret.

CAP. XIII.

Biornus in urfum transformatur. In gregem patris fævit. Cum Berâ confvefcit. Eam futura edocet. A venatoribus impetitur. capitur. Occiditur.

Biörno novercæ diris hóc modò devoto, humano habitui protinus urfi forma fubftituta vifa eft. Igitur hominum commercio exemtus, ferarum luftra & latibula qvæfivit, in Regia deniqve pecora debacchatus, magnum damnum intulit. Interim domeftica familia, fubditorumqve grex, comperto ejus fubitaneo difceffu, ad eum inqvirendum confluxerunt, luftratisqve ditionis & vicina-

cinarum finibus, cum nusqvam compareret, re infectâ redierunt. Ipsius discessum ingentis magnitudinis ursus, colore cineraceus, eodem tempore repente exortus cum supplevisset, magis Biorni desiderium auxit, ut qvi solus noxiæ belluæ aut abigendæ aut capiendæ sufficeisset. Contigit autem, ut villici filia Bera, ursum illum terribilem, cujus fama latè per viciniam perecrebuit, celeri cursu se petentem deprehenderet, qvæ cum cursu evadere inopinatò appropinqvantem non posset, metu prope exsternata, in planitie consedit. Verum belluâ tanqvam cicure & mansvetâ illi, qvasi notæ, adblandiente, metum in fiduciam vertit. Adulantem ergò contrectare ausa, oculos amici in ursi capite agnoscere visa, digredientem seqvitur: qvi lento præcedens gradu longam emensus viam, antrum qvoddam intravit: qvod pariter ingressa, Biörnum, ut prius humano habitu indoleqve præditum, se salutantem agnovit. Ingens diversorum motus affectuum ultro citroqve concurrit, gaudium qvod convenissent, qvos mutuum desiderium conjunxis-

xiſſet, veneficium ſeparâſſet; ingens verò triſtitia, ex tam aſperi & inſuperabilis fati inclementiâ. Omnem igitur actionis hujus ſeriem amicæ enarravit; qvæ ſe illum hautqvaqvam derelicturam, verum in antro illi cohabitaturam, qvoad ejus copia daretur, profeſſa eſt. Ille minimè convenire reſpondit, ut virgo fæmina cum ipſo cohabitaret, utpote qvi interdiu hominis, noctu verò urſi formam, vi dirarum plusqvam nefandarum, aſſumeret. Pernoctavere itaqve in antro ſimul, usqve dum Rex ab expeditione rediret. Is ut rerum domeſticarum mutationem cognovit, exceſſum inopinatum filii, nullo conſciô, & urſi ſucceſſionem, utrumq; magno animo tulit, orbitatis dolorem premendo, jacturam gregis ut rem levem & reparatu facilem, neq; ea de cauſa ad urſi cædem properandum cenſuit. Tandem pecoris magiſtris, hortatu Reginæ, immanitatem feræ, diuturnumqve gregis diſpendium exaggerantibus; ad eam perſeqvendam ſe accinxit, Nocte venationem præcedente, Beram

 Bior-

Biornus his verbis alloqvitur: Hanc eqvidem noctem nobis inter vivos communem, & mearum ultimam fore præſagit animus; nec me aſperæ vitæ, veneficiis infectæ, tædere poteſt, orbatum qvippe omni voluptate & lætitiâ: tuam doleo vicem, cujus pietate & gratâ hoc ſtatu præſentiâ, ſublevatus ſum. finis inſtat: luce enim craſtinâ venatum profectus cum ſatellitibus Rex me gregatim circumſiſtent, præcluſaqve omni elabendi via, capient, captumqve interficient. Annulum ergo, qvem ſub finiſtrâ ala conditum gero, dono accipies, petesqve à Rege, cum me occiſum animadverteris, ut tibi donare velit, ſi qvid ſub ſiniſtro feræ armo reperire poſſis: illud cum nullius precii æſtimet, facile tibi concedet. Regina verò monſtrum, Trollorum generis una, & Sagarum præcipua cum ſit, intentè qvid agas obſervabit. Cumqve obſonium ex meis carnibus apponitur, magna jam feſtivitate & publicâ lætitiâ perſonante, nec illius exſortem te dimittere decreverit, cave, qvantumvis te ad eden-

dum

dum ſive invitet ſive minis adigat, ne inde qvicqvam, ne bucceam qvidem, degustes; nam, qvod ipſa noſti, gravida cum ſis, emanabit in prolem edulii è paternis carnibus cocti comeſtiqve occulta vis, formabunturqve membra ad partis illius naturam, unde id qvod comediſti deſumtum eſt. Tres enitere pueros: primus Frodius, ſecundus Thorer, tertius Bodvar nuncupabuntur; eritqve unus ex his tibi præ cæteris carus; omnes tamen tanti evaſuri ſunt viri, ut memoria eorum æternitati dicata, qvoad Septentrio incoletur, ſit duratura: qvos cum in lucem edideris, patri tuo educandos tradas: qvod ſi, cum adolever, intintractabiles forte adeòqve obſtinati evaſerint, ut ne domi detinere poſſis; ſingulos & ſolos in antrum hoc deducas, inveniesqve arcam tribus loculis diſtinctam, cum characteribus runicis operculis inſculptis; qvolibet ſingulorum patrimonium continetur; monſtrabisqve cuiq; ſuam, qvam deſtinavi, runis diſtinctam partem, qvam cum decerpſerint, oſtendes armorum tria genera, rupi interioris antri impreſſa; fra-

frameam nimirum primo nato, securim secundo, gladium tertio, munera paterna singulis singula testamentorelicta. Multa deinde ipsi futura prædixit, donec exuviis ursinis sponte incidentibus indueretur. Tum egressum antro Bera lacrymans comitata, desilientem reliqvit, viditqve magnum venatorum gregem, numeroso ferocissimorum Molossorum agmine saltus sylvasqve circumdantem, indagineqve cingentem, in ursum confestim irruere, telisqve eminus, & canum omni vi cominus petere. Verum fera alacriter utrosqve excipiendo tantisper impetum sustinuit, donec omnibus canibus enecatis, multis etiam viris vulnera infixisset: Tum demum Rex cum venatoribus ursum undiqve circumsistentes iterum adorti sunt; qvi cum circumventum se animadverteret, intra circum frustra cursitando, cum elabendi nullam inveniret viam, retrò cursu ad Regem directo, proximè adstantem dilaniavit; longâ autem persecutione fessus, ad pedes Regis se prostravit, ubi à comitibus interfectus est: nec tamen mortuum ursinus

nus habitus deseruit, argumento, ursum à Dæmone substitutum fuisse, postqvam hominem præstigiosâ illâ formâ adumbratum peremissent.

CAP. XIV.

Bera ad ursinum epulum à Reginâ adigitur. Tres filios parit. Eorum Nomina, forma & fortitudo. Elgfrodius domesticæ vitæ impatiens, acceptâ patrimonii portione, latrocinium exercet.

Ex tempore Bera, ut præceptum erat, ad Regem se contulit, petiitqve, si qvid sinistro ursi armo comprehenderetur, illud suæ potestati permitteret; qvi subridens subjunxit, thesauros ferarum facile poscenti donari; qvæsivitqve

qvænam esset? qvod illa magis ex utilitate qvam rei veritate exposuit; cumqve ursum accessisset, prope excoriatum offendit, intra tamen sinistrum armum nemine animadvertente, annulum invenit, extraxitqve. Cum vero inde domum esset reversura, detinuit illam Regina, nomen & conditionem rogans; sed Bera eadem qvæ Regi prius, confessa est. Verum Reginam haut latuit de qvo sciscitabatur. Intentius observatam non prius dimisit, qvam ad ursinum epulum invitâsset, qvod cum illa omnibus modis aversaretur, eò magis institit, nec salvâ Reginæ reverentiâ recusari poterat; publica qvippe lætitia instabat, dapumqve ursina præstantissima habebatur: Sed & Regina famularum ministeria obiens, frusta ipsa dissecuit. At cum præfractiùs obniteretur, iram Reginæ commovit, minisqve adacta, duas bucceas edit; qvarum posterioris maximam partem cum expuisset, nec minus severe ad ulteriorem esum cogeretur, mortis potius minas eam suâ nece exseqvi jussit. Qvam ut ob-

obſtinatè præfractam ad ulteriora adigi non poſſe Regina vidit; vade, inqvit, qvod ediſti ſuffecerit, atqve ita dimiſſa, corpore animoqve valdè ægra ad patrios lares ſe recepit, omnemqve geſtorum ordinem patri expoſuit. Exinde tres filios peperit: primus à plantis ad umbilicum usqve alcis effigiem repræſentabat, nomenqve inde Elgfrodii reportabat. Alter conſpicuæ formæ, niſi qvod pedum digiti in caninos deſiverint; Thoreris nomen, agnomen Canipedis (hundsfötr) ſortitus eſt. Tertius admodum venuſtus, nec ulli corporis vitio obnoxius, Bodvar dictus eſt, qvem mater præ cæteris dilexit. Omnes ſimul ab avo materno educati, cultioribus artibus imbuebantur; ætate ſtatim puerili æqvales, omnes, ſtaturâ, robore corporis, audaciâ, animiqve fiduciâ, ſuperabant, brevì etiam longo intervallo poſt ſe relinqvebant, adeò ut eosdem diuturnos colluſores non admitterent. Duodecennes rubuſtiſſimos qvosqve totâ ditione præſtabant, ita ut cum nemine colludere poſſent. Verberibus

&

& plagis eos sæpius afficiebant, Regiorum etiam qvosdam occidebant; impunè id qvidem, cum nemo esset, qvi tantâ virtute polleret, ut ab iis pœnas exigere sufficeret. Primus Elgfrodius apud matrem qvestus est, tædere se inter satellites Regios, ætate juvenes, viribus silicernia, morari; qvorum nemo esset, cujus fortitudinem æmulari possit, aut cujus congressu vires corporis exercitatione crescerent, vel animi vigor intenderetur: neqve enim solum saltare, nec palæstricis exercitiis operam dare, nec currendo, nando, sagittando, aut eqvestres ludos exercendo certare secum ipsum posse. Mater adhæc respondit, prævidere se haut è re ipsius futurum, aulicorum ulterius commerciis, fastûs illius & contumaciæ hautqvaqvam patientium, uti: itaqve subsidia vitæ à patre relicta se monstraturam pollicita, in antrum eum deducit, arcæqve admovit, promptuarium, sortem illi à patre destinatam continens, ostendit: qvâ direptâ, qvæ aliis continebantur simul abrepturus, cum fixa & immobilia deprehenderet, iniqvum hæreditatis diviso-

viſorem patrem pronunciavit. Inde ad arma progreſſus gladii capulum arripuit, qvem petræ infixum cum dimovere neqviret, ſecurim auferre tentavit; ſed irrito prorſus conatu; Frameam igitur apprehenſam ſine impedimento abſtulit; æqvè hîc atqve in cæteris diviſionis iniqvitatem apparere dictitans: minimam enim ei portionem, forte ut monſtroſo præviſo, pater reliqverat. Tum vero indignatus frameam confracturus magno niſu ſaxo duriſſimo impegit; qvam capulo tenus impreſſam cum eduxiſſet incorruptam, ſaxumqve robur penetrâſſe comperiſſet, acutam judicavit. Deinde ne matrem qvidem ſalutatione dignatus diſcedens, aqvilonem verſus ad montem Kiölinum conceſſit; ubi exſtructâ domo, prædo factus, viatores ſpoliavit & occidit, lucri tantum faciendi cauſâ.

CAP.

CAP. XV.

Thorer Canipes ad fratrem pergit. Qvomodo ab eo acceptus. In Gothiam proficiſcitur, ibi Rex creatur.

Interjecto temporis haut longo intervallo, Thorer Canipes matri diſcedendi propoſitum aperit: monſtrat ergo illi paterna dona, arcamqve paternorum theſaurorum cuſtodem, ſimulqve ſecurim ipſi relictam. Is gladium arripere neqvicqvam tentans, ſecurim & relicta bona grato animo abſtulit, & gratiis actis valere juſſit. Inde ad fratrem Elgfrodium perrexit, qvi prædis & latrociniis pro more intentus, publicas vias obſidens domo affuit. Thorer domum ingrediens pileo demiſſo faciem velavit, ſedemqve præcipuam occupavit; nec ingreſſum fratrem ſalute aut ullâ gratulatione

one dignatus, qvaſi Hermes in trivio immotus qvem occupavit locum detinuit: qvem Elgfrodius minacibus oculis intuitus, cum hoſpitem interritum aſpiceret, frameam diſtrinxit, diſtichon modulans, in hunc ſenſum:

Et manus & ferrum cædem cum ſangvine poſcunt:
Hoc fremit impatiens, prurit & illa mihi.

Scamnum deinde valdè irritatus cum frameâ percuſſiſſet, Thorer qvoqve alio metro reſpondit:

At mea, cum libeat, ſimili clangore ſecuris
Intonat. haut frameæ ceſſerit illa tuæ.

Statimqve ex voce agnitus qvam amantiſſimè excipitur, incolumis haut aliter evaſurus. Invitatus deinde ad cohabitationis conſortium, in communionem bonorum lucro partorum ex ſemiſſe, modeſtè recuſavit; manſit tamen aliqvantiſper: deinde diſceſſit. Eum frater bonis

nis ominibus profecutus, futurorum multorum certiorem factum, ut in Gothiam (credo Occidentalem) fe protinus conferret, monuit, iftius namqve regionis Regem recens mortuum regnum orbum reliqviffe; moris autem effe, ut ad præftitutam diem omnes, tam cives & incolæ, qvam advenæ, convocati; ad electionem novi Regis vel fpectandam, vel ornandam, vel promovendam, adhibeantur: collocari in aprico folium Regium duorum ingentium fefforum capax; qvod qvi folus mole corporis impleret eum lege Regia defuncti Regis fucceforem conftitui; videri fibi fratris ftaturam huic typo apprimè refponfuram, ominari itaqve regnum eum & Regium faftigium folum ibi obtenturum. Comitatus deinde optimis eum confiliis, prolixiqve amoris indiciis affectum fraternum oftendens, ægrè dimifit. Qvi cum in Gothiam perveniffet ad definitum Regiæ electionis tempus, ad Comitem illius loci divertit. qvi ftatim ut Thorerem viderat, Regem eum, tum ipfe, tum qvotqvot aderant, futurum ominati funt. Cum verò

verò comitia haberentur, arbitrio certo rei illius inſpectio commiſſa eſt. Multi ſe ſolio applicuerunt, verum loco iſto indigni à judice pronunciati, repulſam paſſi ſunt. Ultimus Thorer ſpatium lege definitum totum occupavit, moleqve ſuâ ita adæqvavit, ut ad menſuram ipſius factum eſſe videretur. Illum ergò ſolum ſedem illam tam Auguſtam mereri cenſor pronunciavit. Deinde ſecundum legum patriarum normam regnum illi adjudicatum eſt, Regisqve nomen ab univerſo populo inditum. Eventus electionis conſilii rationem ſuperabat: optimis ſiqvidem, pro ſeculi illius conſvetudine, inſtitutis legibusqve regnum deinceps formavit; bellaqve multa, plerumqve fælici eventu, geſſit; & ſubditorum amorem & obſeqvium, poſt mortem etiam deſiderium ſui conciliavit; memoriamqve hiſtoricis relationibus ſcriptisqve monumentis contentam, celeberrimam poſteris reliqvit, licet nihil eorum ad noſtra tempora pervenerit.

CAP. XVI.

Bodvar omiſſam à fratribus ultionem paternæ cædis qveritur. Avum de re geſtâ certiorem facit. De Reginâ veneficâ vindictam ſumit.

Bodvar maternâ apud avum educatione contentus, cæteris moderatior, indulgentiam parentum obſeqvii amorisqve invitamentum, non arrogantiæ irritamentum, interpretatus, vitam moresqve ad eorum præſcriptum virtutumqve regulam formavit, ut venuſtatem formæ, qvâ omnes antecelluit, corporisqve vires, animi dotibus vel æqvaret, vel ſuperaret. Interim matrem patris ſui nomen, genus, indolem, ſtatum fortunamqve prodere poſtulat: ut autem comperit monſtroſum fratrum habitum ab offis à matre vi adactâ devoratis pro-

ma-

manâsse, ultionem nimis diu dilatam qvestus; mirari se ait, Elgfrodium, ad qvem vindictâ maximè pertineret, injuriæ paternæ ultionisqve justissimæ tam negligentem fuisse, naturæqve adeò perversæ, ut teterrimum vitæ genus, innocentium hominum cædes latrocinia & rapinas isti prætulerit: nec è dignitate suâ fecisse Thorerem, qvod abiens veneficam inultam dimiserit; suæ igitur sorti cessisse sumendæ ultionis pænæqve exigendæ provinciam. Mater maturandum hortata est, ne veneficiis præveniretur. Eâ igitur inseqvente ad Regem pergit, omnem rei gestæ ordinem à principio pandit, caussamqve qvod filius ejus Biornus tam ægrè ad administrationem Regni, absente patre, adigi se passus esset; prævisam namqve mulieris petulantiam, libidinem immodicam, deniqve in abnuentem diras, veneficiorumqve vim inevitabilem: non enim fæminam, qvalem externus præferat habitus, sed Trollorum generis unam, philtro facinatum obcæcatumqve Regem in sui amorem pellexisse, qvæ unà cum matre adversam legatis Regis tempesta-

tis vim excivisset, iisqve in ultimæ Finnmarchiæ oras compulsis, præstigiisqve circumventis, formam, sed fucatam, venditâsset. Qvod si discessum filii cum surrogato urso computet, constare, utrumqve simul contigisse, & qvidem ursi adventum notitiam subitanei illius abitûs prævertisse: qvò tamen omnis omninô dubitatio Regi tolleretur, adesse testem, exanimem illum qvidem, sed omni exceptione majorem, nec minis nec muneribus aut verborum lenociniis corrumpi aptum, annulum nempe, paternum in filium munus, qvem permissu Regis donatum deinde sibi, excoriati ursi alæ sinistræ mater extraxisset. Qvem monstratum ubi Rex ingemiscens agnovit, infortunium & calamitatem suam multis suspiriis lacrymisqve qvestus, annulum qvidem sibi optimè cognitum respondit, subire etiam memoriam fæminæ ignotæ, ridiculum donum expetentis: & qvamvis indicia haut contemnenda suspicionem suggessissent, qvod Regina fati tam inopinati, si non causa, certè tamen conscia fuerit; amorem nihilominus, qvo immo-

modico ipſam complexus fuerit, ne ab eâ dimoveri poſſit, ſe ab ſeveriore inqviſitione continuiſſe. Qvod ſi orbitati filii etiam uxoris adjiciatur, non tantum lucri in vindictâ, qvam calamitatis in novâ viduitate poſitum eſſe: Conſulendum itaqve ætati ſuæ adeò ærumnoſæ, & juſtæ nepotis iræ doloriqve, hoc temperamento, ut mulctâ qvam impenſiſſimâ conjugis pænam maritus redimat; offerre itaqve ſe nepoti pecuniam qvantam expoſceret, inſuper Comitis titulum diſtrictumqve, & poſt fata ſua ſucceſſionem in regnum. Ad hæc Bodvar reſpondit, & ſe ſortis illius miſereri, & medelam protinus allaturum; videre, qvanto teterrimi propudii faſcino irretitus teneatur, Regii faſtigii oblitus, cui necem innocentis civis inultam pati, turpe eſſet; eundem ad filii parricidium connivere, & ſceleratiſſimi facinoris pænam auro redimere geſtire, uxorem mæcham in ſui civiumqve opprobrium novo fædere ſibi ſociare, veneficæqve ſocietatem mercari; ſcilicet ut ſe, tanqvam omnium ſcelerum conſcium, & participem vel incentorem

 necis

necis filii, ſuſpectum execrandumqve, non civibus modò, ſed omnibus populis ſeræqve poſteritati reddat. Cumqve in morâ maximum periculum Bodvar, jam duo de viginti annos natus, reputaret, confeſtim ad Reginam inqve cubile illius properavit; ſecuræ & inopinanti ſaccum pelliceum induit, extractamqve per plateas verberibusqve cæſam ſaxis illiſit, qvo ſupplicii genere male mulctata periit, immenſo civium gaudio, pœnam tamen ſceleribus longe minorem exactam indignantium. Solus Rex tanqvam lectiſſimam conjugem luxit, illius tamen patrocinium ſuſcipere, pænæve eam ſubducere non audebat; veritus tumultum populi, atrocitatem ſceleris, cæteroqvin in vindictam filii propenſi, exſecrantis: nec longo poſt tempore mærore confectus obiit. Hæres Regni Bodvar avo ſucceſſit, verum ditionem, animi amplitudine longè anguſtiorem, faſtidiens, Valsleito, qvi Comes erat, clientelari jure commiſit; cujus etiam fidem, matre in conjugem datâ, arctiſſimo affinitatis vinculo ſibi devinxit; nuptiisqve inſuper cele-

bra-

bratis confirmavit, ipſe in remotas regiones conceſſurus.

CAP. XVII.

Bodvaris gladius deſcribitur. Ipſe ſratrem Elgfrodium convenit. Cum eo acriter colluctatur. Hauſto ex ſurâ pedis ejus ſangvine corroboratur. In Gothiam vadit. Ibi loco fratris accipitur. Iter ad Regiam Hrolfi meditatur.

His ex animi ſententiâ peractis, itineri ſe acclngit, ac primò antrum monſtrante matre petens, munera à patre relicta recipit, enſemqve nomine Lövium, qvem ſtupendæ fratrum vires avellere neqvibant, ſtatim ut attigit, non

jam ut antea fixum, nullo negocio tollit: qvi fingulari nobilitate, infigniqve arte fabricatus, his cautionibus obfervandus erat: fcilicet, ne unqvam nifi momento in humanam cædem, neve manubrio deorfum verfo, evaginaretur, ter geftantis ætate fixus, nifi provocatus ftringi neqviret. Omnibus fratribus illius poffidendi cupido inceffit. Vaginam poftea frater Elgfrodius, qvâ condi posfet, acernam fabricavit. Viaticum exiguo auri aut argenti pondere conftabat; veftis, eqvus & arma confpiciebantur, qvorum fingularis nobilitas eminebat: & eqvus qvidem pernicitate, glomerandisqve greffibus, inter præcipuos infignis, qvo vectus, parvo temporis fpatio longum iter emenfus, ad fratrem Elgfrodium pervenit. Abfentis & in obfidendis viis occupati fratris tecta ingreffus eqvo ftabulo applicato, locum occupat honoratiffimum, adventum fratris, velata tegmine capitis facie, exfpectaturus. Qvi ut hofpitem temeritatis raræ, penatibus fuis nec invitatum, nec veniam præfatum, ingreffum animadvertit, eqvumqve

in ſtabulum deduxiſſe, ſummumqve cepiſſe locum, nec advenienti ſibi aſſurgentem, truci vultu intuitus eſt: qvod Bodvar tamdiu diſſimulando ſuſtinuit, donec eqvorum de ſtabulo acriter certantium hinnitus & prælium audirentur. Tum Frodius: hunc hominem, qvi absqve veniâ in meas ædes ſe intruſit, admodum audacem & temerarium eſſe oportet. Bodvar pileo velatus, ne voce proderetur, nihil repondens, ulteriora exſpectavit. Bis ergo Frodius frameam diſtrictam vaginâ iterum condidit, ad qvæ terriculamenta ut advenam immotum comperit, metûs expertem interpretatus, vibrato ictu, tanqvam medium diſſecturus, adortus eſt. Igitur Bodvar indubiam mortem minimè exſpectandam ratus, è ſede dis-ſiliens, in eum magno fertur impetu. Fit longa acrisqve lucta, altero acerrimè impugnante, altero fortiſſimè propugnante, donec pileus Bodvaris excideret. Ut vero fratrem ex facie agnovit, magnâ lætitiâ perfuſus, fraterno amore complectitur; teſtatus, nimis diu inter ſe certamen productum, luctuoſum utriqve fi-

eem longius extractum allaturum. Bodvari dubiam victoriam futuram regerenti, respondit: admodum viribus impares certare, cum multa illi desint, ut in illâ parte se æqvare possit, petivit deniqve ut secum permaneret; dimidium partarum opum pollicitus; qvod Bodvar abnuens, abhorrere se ait à nefandis innocentium cædibus & rapinis, opibusqve scelere partis. At se multis egenis & alimentis debilibus usuram vitæ concessisse Frodius respondit. Melius facturum si eam nulli eriperet, Bodvar regessit. Ad hæc Elgfrodius: haud eqvidem, inqvit, diffiteor, indolem meam à teneris, veluti furiis, nescio qvibus, actam, à mitiore vitâ & humanioribus studiis abhorruisse. Qvod autem durior hæc natura conseqvi neqvit, ad id velim te, mi frater, cui benigniores Dii staturam, non modo humanam, sed etiam inter homines elegantiæ miræ, naturam etiam à feritate alienam, optimorum morum capacem, commerciorum non hominum modo, sed inter homines humanissimorum studiosissimam, indulserunt, omni operâ niti.

In-

Ingenii autem corporisqve vires cum illuſtribus hominibus converſando maximè excolas: itaqve ſvadebo, ut ad Hrolfum Regem Helgii filium, qvi fulgore Majeſtatis ſuæ omnium ſui ſeculi Regum principumqve faſtigium obſcurat, te conferas: ibi namqve principum & præcipuorum pugilum collegium conſediſſe ſummâ cum admiratione perhibent, qvotqvot veram aulæ & imperii illius ſpeciem ceperunt; verum qvantumvis ſpiritus altos geras, tamen vereor, ut corporis robore heroibus illis æqvalis, congreſſum eorum ſuſtinere valeas. Cujus rei experimentum capturus, reſiſtentem fratrem circumegit, infirmiorem prædicans, qvam ut examini eorum ſubmitti poſſit. Itaqve ſectâ ſibi in ſurâ pedis venâ, ebullientem liqvorem exhaurire juſſit, qvo epoto, iterum eum adortus, cum ne loco qvidem movere poſſet, profuiſſe ei potionem, nec jam dubium qvin ſingulos Regis pugiles robore præſtaret, id enim ſe præoptaſſe, ait. Deinde altero pede ad talos usqve rupi impreſſo, veſtigium

gium ingens reliqvit & huc, inqvit, qvolibet matutino tempore vestigium scrutaturus concedam, inde mortis tuæ indicicium capturus: repletum terrâ, morbo te in fata concessisse; aqvâ, undis absorptum; sangvine, sangvinariam mortem oppetisse nunciabit, monebitqve officii ultionis exeqvendæ, cum te præ omnibus qvam impensissimè diligam. His peractis, mutuò se invicem salutantes separantur; Bodvare iter propositum ingrediente. Fabulosa qvidem hæc, sed aliis pariter fabulosis se tuentur. De potionibus Hadingo & Hialto vires conciliantibus, & expressâ in rupe dormientis Starcatheri effigie Saxo prodit. Historia qvoq; Olafi Triggvini de vestigiis ejus militumqve in insulæ Mosturis cautibus conspicuis fidem exsuperantia memorat. Nec ego horum fidem aliis commendo, sed nudas relationes expono. Bodvar iter inceptum maturans non prius reqvievit, qvam in Vestro-Gothiam, in regnum fratris Thoreris Hundsföti seu Canipedis pervenit. Adeò natura geminorum

norum illorum vultus, corporisqve effigiem, modum, lingvamqve sibi invicem similia formaverat, ut hunc pro suo Rege, qvi tunc absens in consvetis expeditionibus occupabatur, omnes cives, & ipsa qvoqve Regina, agnitum colerent, Regiisqve honoribus proseqventes in solio Regio collocarent, lectoqve Reginæ sociarent, Thorerem Regem rediisse rati. Qvi cum lectum cum Reginâ communem haberet, straguli tamen communionem recusavit: qvod admirata Regina ut fratrem mariti agnovit, deceptos specie ministros Regium ei honorem exhibere permisit, ne errorem iis eximendo qvicqvam de ultro oblato honore & obseqvio detraxisse videretur. Mirandum tamen qvomodo Regem absqve satellitio redeuntem, ne famulo qvidem stipatum, veste etiam forte differentem, hoc tenore, nisi forte bello victus salutem fugâ redemisset, rediisse persvasi sint. Bodvar Reginæ lecti socius tempus ad adventum usqve fratris protraxit: qvem redeuntem uti agnoverant, fratremqve multâ caritate complexum viderant, ipsi erro-

errorem ſuum mirati ſunt. Rex optimè illi imaginis ſimilitudinem ceſſiſſe gaviſus, ſoli illi locum lectumqve cum Regina communem ſe concrediturum reſpondit. Maturanti deinde abitum Bodvari partem mobilium omnium dimidiam obtulit, ſi apud ſe permanere vellet, qvod ille magnâ cum verecundiâ recuſavit, nec minus frater poſtulare inſtitit, ut oblatum Regium munus acciperet, arbiterqve habitationis ſuæ ipſe foret, maneretqve ubicunqve locorum colliberet, ſatellitio præterea ſe inſtructurum pollicitus. Verum nihil horum accepit. Actis ergo qvam impenſiſſimè gratiis, nullius ſe indigere præfatus, licuiſſe ſi placuiſſet aviti Regni ſceptra, opesqve, qvas penè omnes reliqverit, apprehendere. Cæterum malle ſe opes propriâ induſtriâ, editis majoribus ſuis dignis facinoribus, gloriamqve nominis immortalem comparare, qvam avitas fraternasqve fortunas conſumere, ſummam voluptatem reputare, fratrem opibus abundantem, regnoqve ampliſſimo auctum ornatumqve videre, non ut inde illo vivo qvicqvam decerperet. Cum-

Cumqve in recuſandis muneribus adeò obſtinatum fratrem Thorer animadverteret, tandem eum in viam honoris gratiâ comitatus dimiſit : nec legitur qvicqvam notatu dignum in itinere accidiſſe, priusqvam in Daniam, non procul ab urbe arceqve Hleidrenſi, ventum eſſet.

CAP. XVIII.

Bodvar in itinere ab Hotti parentibus hoſpitio excipitur. Hrolfi Regis aulam ingreditur. Hottum liberat. Aulicorum unum oſſis jactu interimit. Satellitio adſcribitur

Ingentes forte imbres per id tempus continuis diebus noctibusqve decidentes, vias liqvore emollitas prope inexplicabiles reddiderunt. Has peragrando eqvus tandem defatigatus, appetente

noćte,

nocte, intendentibus ſe tenebris, lapſurus forte nutabat. urgebat peregrinum viarúmqve ignarum larga inſuper pluvia: deſcendens igitur eqvo tugurium qvoddam offendit; unde pulſatis foribus egreſſus ſenex, hoſpitem ad ſe ut divertat, ſole jam occiduo, benignè invitat, hoſpite igitur introducto eqvoqve pabulis miniſtratis, focoqve accenſo, cænam pro facultate lautam paravit; Bodvarem namqve inter ſummi ordinis viros ex præſtanti corporis formâ judicabat. Multa ſuper Rege famulitioqve & aulæ ſplendore, ejusqve à tugurio diſtantiâ cum Bodvar rogitâſſet, non procul inde ſitam, ſed conſpectum ejus tenebris interceptum cognovit. Interrogans deinde ruſticus, num & illuc tenderet? affirmanti ſubjecit: corporis qvidem iſtius compagem, membrorum moli congruentem magnitudinem, lacertorum nervorumqve congeriem, ingentem roboris meſſem polliceri, invitamentum præcipuum ad aulici ſatellitii receptum. His auditis uxor obortis lachrymis acriter lamentari cæpit,

pit, Bodvariqve caussam tanti ploratûs reqvirenti respondit: filium viro sibiqve communem prolem, nomine Hottum, animi causâ aulam Regiam accessisse, ruri educatum & admodum adolescentem, moribus ejus jocisqve insvetum, ludibrio expositum fuisse: qvod cum nec dissimulando sustinere, nec facetiis retorqvendo eludere scivisset, iratum agrestiusqve se gerentem magis aulicos in se provocâsse. Conjectum itaqve in struem ossium, medio triclinii pavimento jacentem; ossibus obrui solere, nec satis sibi constare, an superstes adhuc sit, nec ne: aliud hospitii præmium non expeti, qvam si forte minaci in dies morti subtractus, in adventum ejus vitalem auram trahat, saltem ne majoribus ossibus eum feriat, qvod si minora forte jaciat, ictum tamen temperando parcat imbecilli; tales enim lacertos ejus sibi videri, ut qvos missile inde jactum collineet, iis iteratum ictum superfluum futurum. Bodvar compotem illam voti futuram pronunciavit; mirari tamen, aulam exteris nationibus celebratam, tantâ morum bonorum labe

defectuqve laborare; nec fortium virorum ingenio convenire, debiles, & qvæ humilia ſint, opprimere. Transactâ deinde nocte, cum jentâſſet, diſceſſit, & ad aulam Regiam, undiqve conſpicuam, ſe contulit; eqvoqve, nullius veniam præfatus, inter Regiorum optimos ſtabulato, triclinium ingreſſus, locum à januâ proximum occupat; paucis è famulitio præſentibus, nec advenam vel excipientibus, vel ab eo qvicqvam ſciſcitantibus. Ibi cum horulam moratus eſſet, vidit intra oſſium congeriem vivum qviddam, qvod, commota ſtrue, paulo poſt manum ſitu ſordibusqve ſqvalentem exeruit. Mox hoſpitis filium Hottum conjectans, cujus rationem in libramine oſſium habendam mater ſuggeſſiſſet, manu ejus apprehenſâ, qvid intus lateret interrogavit: qvi magno metu correptus; optime Bocki, inqvit, Hottus ego ſum: parce qvæſo, nam caſtellum molior: Et qvidem miſeriarum, ſubſumſit; extraxitqve invitum & ejulantem, qveritantemqve jacturam munitionis, multo tandem labore eò perductæ, ut ab ictibus ſe protegendo magnam par-

partem ſufficeret: parum ad operis perfectionem defuiſſe, qvò in poſterum omni ab oſſibus imminente metu liberatus, ſecurus à jaculis, jaculorum vallo ſeptus, intra ipſa jacula tutus habitare posſet: Tu verò, mi Bocki, inqvit, cur me miſellum turbas? liceat iterum munimentum ſubire. An occidere properas? Bodvar talia caſtella in poſterum nunqvam ædificaturum interfatus, lamentantemqve increpitans, extra portas ad aqvam, in receſſu abditam magis qvàm ut omnium oculis conſpici poſſet, exportabat: ibi veſtibus nudatum à capite ad calcem limpidâ lavit, iterumqve in aulam deducit, lateriqve ſuo applicat; ipſe in locum qvem primò occupaverat, regreditur. Hottus autem, qvamvis pavore propè exſternatus, intellexit tamen, auxilium ſibi hunc virum, qvem dictante metu Bockium (id eſt Virum magnum) appellavit, non perniciem machinari. Aderat cænæ tempus. Ingreſſi triclinium ſatellites, inter accumbendum animadvertunt, Hottum è carcere ereptum, qvem ipſe muniverat, aſſidere raræ molis advenæ.

 In

In utrumqve ergò indignabundi oculos contorqvent, amentis temeritatis virum ducentes, qvi tantum facinus in tanti nominis aulâ ausus esset. Tum verò formidine prope exanimatus Hottus reditum in castrum meditatur. Agnovit qvippe omnes, qvi se missilibus ossibus carne nudatis obruere consveverant; qvorum iram qvovis modo subterfugere præoptabat. Verùm haut minor metus incesserat pœnæ, si à latere liberatoris aufugeret; nec fugæ via facilis erat adeò trepidanti, ut ne famem qvidem sitimve levare auderet: lateri insuper suo Bodvar eum velut affixum tenuit. Interim ab aulicis more solito leviora ossa per transversum pavimentum in utrumqve projecta Bodvar se animadvertere dissimulavit. Id moderationis argumentum terroris notam cum interpretarentur, qvidam graviorum ossium jactu, an metus subesset, ulterius exploraturus, coxendicem nudam, pedi connexam, magno jactu in eos torsit; qvam expavescens Hottus magnâ voce exclamans, confessorem monuit volare coxendicem, certum exitum collineato

alla-

allaturam. Bodvar, Hotto conticere jusſo, eandem volâ exceptam in jaculatorem tantâ vi retorſit, ut protinus mortuus concideret: qvo caſu conſternati convictores, ad Regem & primores illicò deferunt, advenam execrabilem, nemini cognitum, Regium triclinium menſasqve ſatellitis Regii ſangvine cædeqve conſperſiſſe; orantqve, ut tantum & tam inauditum ſcelus, intra mœnia caſtri tricliniumqve Regium, gravi exemplo & ſine dilatione vindicet. Rex, an innocens cæſus eſſet, qvæſivit: Sodales, maximam partem, reſponderunt; unde anſa ulteriori inqviſitioni data. Ut verò rem, ſicut geſta erat, cauſſamqve cædis percepit, negavit crimen capitis hoſpitem commiſiſſe. Etenim vos, inqvit, perverſum morem, ſæpiusq; vetitum, in aulam meam introduxiſtis, innocentes homines oſſibus obruendo: unde Majeſtatis contemtus domi, foris etiam infamia ſeqvitur, habemurqve tales, qvi legibus & pænis talem petulantiam coërcere, aut latarum legum, noſtræqve adeò Majeſtatis, decus vindi-

 care

care superſedeamus, otioſi ſpeculatores approbatoresqve injuriarum, magis qvam juſti & ſeveri vindices. Sed videmini mihi hoſpitem, virum profectò veſtrâ opinione majorem, irritâſſe; eum igitur ut videam huc arceſſite. Accitus ergò Bodvar actutum comparuit, Regemqve venerabundus ſalutavit. Qvem Rex ut primùm vidit, animi excelſitatem ex indiciis penſitans, corporisqve vires ſtaturâ moleqve & membrorum magnitudine metiens, illico ejus deſiderio captus, dimittendum minimè cenſuit. Nomen igitur qværenti reſpondit; Bodvarem ſe proprio nomine dici, Hotti ſervatorem aulicos ejus vocare. Rex iterum, qvâ ſatisfactione homicidium redemturus eſſet, qvæſivit. Ille innocentem non occidiſſe, ſed qvod meruerit repoſuiſſe ait. Rex, num ſibi militando numerum ſuorum ſatellitum augere, occiſiqve vicem ſubire liberet, qvæſivit. Bodvar ſatellitium neqvaqvam abnuere, modò Hottus unà admittatur; nam haut facile à ſe ſeparari poſſe, ſed communem utriusqve ſortem futuram;

nec

nec tamen loco æqvè humili contentos fore atq; is erat, qvi offis jactum neqve sustinere neq; declinare poterat. Adhæc Rex respondit, Hottum qvidem sibi honori haut futurum videri; victum tamen illi hautqvaqvam negaturum. His dictis Bodvar ad sedem occupandam, ubi visum erat, processit; tribusqve loco detractis, & qvidem ex superiore qvàm præceptum erat, classe, ipse Hottusqve successit. Hæc omnia in Bodvarem aulicorum invidiam odiumqve concitârunt.

CAP. XIX.

Bodvar lamiam in feram transfiguratam occidit. Cujus sangvine hausto Hottus repentè viribus auctus insignis Athleta evadit. Virtutis specimen præsente Rege edit. Gladium Gullinhialtium præ-

mii loco accepit. Hialtii nomen aſſumit.

Imminente feſto Jolenſi, commilitonum animos, tanqvam exſpectatione ſubiti alicujus mali, ſolito magis ſuſpenſos langveſcentesqve Bodvar animadvertit. Cauſsâ tantæ conſternationis reqviſitâ, cognovit, Hotto referente, qvod duobus proximè præcedentibus annorum ſuperiorum feſtis, ingens & horrenda fera monſtroſæ formæ, alis duabus & qvatuor pedibus conſpicua (qvâ deſcriptione velocitatem poëtas adumbrâſſe credibile eſt) armentis & pecori Regio admodum infeſta, conſpecta fuerit; qvæ ictus omnes, etiam acutiſſimorum enſium, refutaret. Hujus reditum jam aulicos omnes metuere; nec id temporis præſentem eſſe potiſſimam ſatellitum & pugilum manum, præliis neceſſariis alibi diſtentam. Valdè ſe deceptum famâ hujus ſatellitii, qvod toto Septentrione glorioſiſſimum prædicatum ſit, Bodvar qveſtus eſt, cum ad unius feræ, licet omnium ferociſſimæ, exſpecta-

ſpectationem animos deſpondeant: neqvaqvam tamen feram eſſe Hottus ait, ſed lamiam in monſtroſam ſpeciem ſe transfigurantem. Primo appetentis feſti veſpere edixit militibus Rex, ne qvis inſeqvente nocte domo egrederetur, ne fortè exitiali belluæ præda fieret; ſæviret modò in pecora, iisqve inexplebilem rabiem gulamqve ad nauſeam usqve ſatiaret. Omnes imperio ſe audientes fore polliciti ſunt. Verum Bodvar ingenti gloriæ cupidine flagrans, concubiâ nocte mandatum transgreſſus eſt. Inde extra arcem progreſſus, Hottum aſſumſit, qvantumvis recuſantem, metuqve prope exanimatum, nec incedere ſufficientem, ſed magno planctu qveritantem, in præſentem mortem non eum ſolum ruere ſed etiam ſe comitem, comunisqve necis ſocium, ducere, qvem ulnis ſuis portans, bono animo eſſe, eventumqve ex animi ſententiâ expectare juſſum, ad perſeqvendam belluam properabat, nec longè diſtantem offendit. Tum verò ingenti metu exterritus Hottus lamentabili voce peri-

culum deplorabat. Eo igitur dimiſſo, gladium diſtricturus in belluam fertur. Tum primùm, imminente ferâ, gladius ſtringenti parere recuſavit, donec ex provocatione, forſitan etiam adhibito exorciſmo, ſolveretur: qvo vibrato, impetum inſilientis beſtiæ, mucrone intra armum penetralibus cordis adacto, ſtitit; qvæ tanto vulnere ſaucia, illicò mortua concidit. Tantâ victoriâ partâ ad Hottum regreditur; qvem in ulvâ paluſtri deliteſcentem, nec ad aulam remeare, nec exſurgere auſum, extremeqve trepidum manibus ſublatum, adqve recenti cruore madentem belluam transportatum, ad egeſtum ſangvinem calidum hauriendum adegit, renuentemqve duos hauſtus epotare, offasq; ferini cordis aliqvot exedere compulit: qvo peracto diu cum eo colluctatus; In tantum, inqvit, derepente vires tibi auctæ ſunt, ut neminem aulicorùm dehinc tibi formidandum exiſtimem. Hottus neqve illorum ullum, ſed nec eum qvidem ipſum amplius ſe metuere regeſſit. Gaviſi uterqve tam ſalubris potionis

nis refectu, feram collapſam in viventis ſpeciem erigunt, domumqve & lectum, tanqvam nusqvam digreſſi, petunt. Hanc beſtiam Urſum fuiſſe Saxo Lib. II. tradit; locum verò, ubi transfixa ſit, omittit. Verùm in Sialandiâ, utpote inſulâ ſpatioſæ latitudinis, oceano undiqve cinctâ, illud animalium genus minimè proſtat. Matutino tempore qvæſivit Rex, an feram, feſti illius jam per biennium immodicum nimis hoſpitem, rediiſſe qvisqvam cognoverit? Reſponſum eſt; neminem vidiſſe; pecora etiam præter morem intra ſepta illæſa permanere. Miſſi igitur qvi ulterius inqvirerent, oppidò redeuntes, citato gradu aulam petere nunciant: excitis ergò ſatellitibus, ut pro virili qvisqve in moleſtâ monſtroſâqve bellua tollenda niteretur, imperabat. Illi alacres arma capiunt; verùm ſive metus, ſive nimius ardor edendi in conſpectu Regis ſuæ cuiqve fortitudinis ſpeciminis, feræ currentis ſpeciem oculis eorum repræſentaverit; conſtat tamen ſoli Regi immotam viſam. Ait itaqve: præmium qvemlibet cæsâ ferâ promeriturum video,

deo, mihi tamen ſpeciem non curſum intendentis, ſed eadem veſtigia prementis præbere videtur. Cui Bodvar reſpondit: eqvidem magnæ molis rem arbitror cum ferociſſimâ belluâ congredi, qvod niſi veriti eſſent qvi jam in procinctu ſunt, dudum & absqve longiore morâ, in occurſum illius progreſſi eſſent. Tuum igitur erit, ô ſocie, (Hottum alloqvitur) calumnias inimicorum refutare, qvi te tanqvam imbecillem, timidumqve & nauci hominem hucusqve contemſerunt: nec amplius ſuſtinere, tanta probra & de te dici potuiſſe, & non potuiſſe refelli. Accelera igitur cæteris cunctantibus, manusqve cum hac beſtiâ ſolus conferre minimè dubita; objectamqve ignominiam tanti nominis facinore dilue, virtutemqve ſub ſordido palliolo diſſimulatam latuiſſe demonſtra. Hottum ſe paratum affirmantem intuitus Rex, neſcire ſe ait, unde tanta magnanimitas, mutatioqve ſubita: qvod ſi qvandam conjecturam afferat tacita hominis figura, aut illum eundem Hottum non eſſe qvem Bodvar liberaverat, aut jam Hottum illum exuiſſe, aliudqve

qve ingenium induiſſe. Tum Hottus; dato mihi, inqvit, ô Rex, gladium Gullinhialtium, iſto enim feram cunctis formidandam periculi ſecurus conficiam. Rex, nemini gladium illum idoneum esſe, niſi ſolis Principibus & excellentis fortitudinis heroibus. Talem igitur me concipe, ait Hottus. En gladius, ait Rex, & ſimul Hotto porrigens, qvod bene vertat, inqvit; etenim breve conſtabit, qvid hæc tam repentina portendat mutatio; nam non meis ſolius oculis, ſed conſpicientium omnium, hac ipsâ nocte tibi disſimilis factus videris: i fauſtis avibus, & qvod ſuſcepiſti feliciter perfice. Hottus, actis pro dono gratiis, intrepidus beſtiam adortus, primo ictu ſtravit, inqve terram præcipitem dedit. Tum Bodvar: vides, inqvit, ô Rex, qvanto & qvam illuſtri documento virtutis ſuæ primum ſpecimen dederit. Rex adhæc reſpondit: fateor illum heroico ſpiritu recens afflatum, feram tamen tuo, non illius, gladio occidiſſe animadverto. Bodvar non eqvidem eum conjecturam fallere reſpondit. Qvam pri-

primùm, ait Rex, ſub conſpectum veniſti meum, tantum virum te qvidem animadverti, qvem pauci vel animi vel corporis viribus æqvent; illud ita ſe habere eviciſti: hoc verò excedit, qvod ingenium deſperatum in fortiſſimum virum, nauci hominem in heroem momento converteris: proinde mutatus homo nomen etiam mutabit, Hialtiusqve in poſterum nomen à gladio Gullinhialtio contractum uſurpabit. Circa hæc tempora Saxo innuit, Agnarem qvendam Regis filiam uxorem duxiſſe, eundemqve à Bodvare ſublatum; qvod qvâ cauſsâ factum ſit ipſe exponit: Ipſe qvoqve Bodvar in epilogo vitæ ſuæ, qvem noviſſimè pugnaturus recitavit, inter cætera etiam occiſi Agnaris laudem ſibi tribuit. Supplet itaqve Saxo hanc hiſtoriæ noſtræ lacunam: differt tamen eo, qvod Sororem Regis Rutam in matrimonium duxiſſe tradat. Noſter filiam Regis nomine Drifam memorat, ut poſtea dicetur.

CAP.

CAP. XX.

Berserkorum insolentia reprimitur. Ordo præcipuorum Athletarum. Rex Hialtio Generosi cognomen indit. Bodvar ad expeditionem Svedicam Regem hortatur.

Festo Jolensi appropinqvante, cum reditus Berserkorum speraretur, mores illorum præcogniturus Bodvar à Hialtio didicit; aulam ingressos à Rege qvæstionem ordiri, orsamqve ad singulos per circuitum pertexere solitos; an tantam suæ virtutis fiduciam habeat, ut sibi comparari velit? Regem verò insignis utilitatis ab operis eorum redundantis ratione habitâ, cæteris aulicis, ne rixæ oriantur, moderationis, non ignominiosæ confessionis, exemplo respondere consvetum: considerati hominis es-

se,

ſe, vires facultatesqve ſuas probè diſpicere, anteqvam tantorum virorum, geſtis terrâ mariqve clariſſimorum, gloriæ communionem ſibi aſſerere geſtiat. Moderationem Regis omnes ſatellitii cohortes, illis palmam deferendo, imitari. Iterum, inqvit Bodvar, hujus ſatellitii famam gloriamqve meritis majorem animadverto, ſi nullus contra Berſerkorum inſolentiam hiſcere audebit, eamve compeſcere. Secundi feſtivi Jolenſis diei veſpere, omnibus palatii Regii Januis ſubito impetu adapertis, inferebant ſe duodecim viri cataphracti, loricis atqve galeis, cæteràqve armaturâ, comminutæ glaciei colorem referentibus, conſpicui: longo deinde ordine permeantes obſervant novis athletis ſatellitium auctum, unumqve cæteris compactiorem. Hic qvantumvis pompoſè ſuperbeqve incedenti primipilo terrorem tamen, licet diſſimulatum, primo ſtatim conſpectu incuſſit; qvem malè tectum facies repentè mutata prodidit: Verùm nihilominus ſeqventibus cæteris ad Regem pergit; qvo pro more ſalutato, conſvetam proponit qvæſtionem, reſponſumqve

ſumqve pro arbitrio Regis, ad interrogantis ingenium temperatum reportabat. Poſtqvam eadem qvæſtio per ſingula capita univerſum triclinium pervagata modeſtis reſponſis excepta eſſet, ad Bodvarem & Hialtium, utpotè noviſſimè in collegium aſcitos, pervenit. Prius Bodvar Hialtium tacitè interrogavit, an proxime ſuccedentem invadere auſit? ille autem reſpondit, non illum ſolum, ſed & univerſos; nam ereptam ſibi jamdudum, etiam adverſus majorem vim, omnem metuendi rationem. Berſerko itaqve Bodvar reſpondit: mirum, illum qværere, an ſibi, utpote porco ignobiliori, ſcilicet eqvâ matre nato, par haberi velit: dedignari namqve ſe in comparationem cum illo venire, placeat modò experiri; Marte ſe vel morte confeſſionem ei victoriæ expreſſurum. exſiliensqve loco, magnoqve ardore invectus, protinus eum ſtravit; parumqve abfuit, qvin pes vel oſſium unum frangeretur. Conſimili modo in proximè ſeqventem Hialtius exortus eſt. Inde ſtrepitus ingensqve murmur totam aulam pervaſit. Rex metuens,

 ne

ne inteſtinum intra parietes prælium multorum ſatellitum necem ſecum traheret, ſolio deſiliens pacem imperavit. Bodvar occiſurum ſe minatur, ni inferior haberi velit, victumqve ſe confiteatur. Rex autem rem eſſe exploratiſſimam conteſtatus, Berſerkum ſolaturus, non eſſe ait ignominioſum majori cedere, nec iniqvo ferendum animô licet qvis ſe potiorem alium videat. Amicos proinde eſſe jubet; Bodvari primatum adjudicat, diſſidiumq; & injurias mutuas ſatellitibus ſuis capite luendas pronunciat: in hoſtes iras, impetus, cædes, cladem, rabiemqve vertere; inter ſe amicitiâ mutuâqve benevolentiâ certare jubet. His auditis omnes qvotqvot aderant, venerabundi Regem circumſiſtentes ſucclamârunt, ejusqve juſtitiam ſimul & clementiam & moderationem in cælum laudibus efferentes, certatim gratias egerunt; Berſerkiqve cum Bodvare & Hialtio concordiæ inviolabilisq; amicitiæ æterna fædera, qvæ tamen poſtea rupta ſunt, ſanciebant. Sedes in aulâ Regiâ (haut eqvidem ex ſeculi iſtius more) diſtinctæ perhibentur hoc

teno-

tenore; Proximus Regi Bodvar dexterum clausit latus; ei à latere Hialtius sedebat; cui Rex Generosi cognomen jure meritoqve suo indidit, qvod tanta esset magnanimitate præditus, ut illatas pridem injurias, cum posset absqve ullo pænæ metu vindicare, plane neglexerit, cumqve iis qvotidie conversaretur, à qvibus erat injustè lacessitus; sæpiusqve Rex id ipsum admiratus fertur, qvod ne unum qvidem occidisset, aut aliqvo modo se ultus esset. Proximè ad sinistram Regi assidebat triga fratrum; Svipdagus, Beigadus, & Hvitserkus, eò dignitatis incredibili fidelitatis & fortitudinis cæterarumqve virtutum merito provecti. Eos excipiebat ordine Berserkorum dodecas, reliqvorumqve heroum, qvorum nomina hîc non referuntur: cohortes ab utroqve latere deinceps universum castrum replebant. Diversis, iisqve ingeniosis, ludorum generibus sese qvotidie exercebant, omnes tamen Bodvar præstitisse perhibetur, tantamqve sui admirationem reddidisse, ut ei Rex filiam suam Drifam matrimonio jungeret. Tantorum ergò virorum ministeriis sti-

patus Rex, domi reliqvâ hyemis parte transactâ, invictus habebatur. Festivus interea incidit dies, qvem Rex, adhibito ad convivium universo Athletarum collegio, magnâ pompâ celebrat; procedentibusqve epulis, inter pocula, crescente hospitum ebrietate, gavisus sibi, qvod è tantis heroibus præsidium corporis sui constaret; elatiorqve visus qvæsivit à Bodvare, an alium Regem tam insignium pugilum heroumqve satellitio instructum cognosceret? qvi respondit: Utut omnium Regum magnificentiam, potentiam, gloriam, fortitudinem, aulicorum splendore, militum robore, gestorum famâ, periculorum contemtu, qvod facis, excedas; restat tamen non minimum ad felicitatis Regiæ perfectæqve gloriæ complementum. Rex, qvidnam desideraret, qvæsivit. Ut gloriam Majestatemqve tuam vindices, ait: nam qvousqve permittis vicinum vitricumqve tuum, Adelsem Sveciæ Regem, patrimonium tuum, thesauros nimirum patri tuo fraude nefandoqve scelere ereptos, impunè usurpare, suspicionem præbes imbecillitatis, metus-

tusqve non exigui, tacitæqve confeſſionis, qvod invalidus ſis rebus tuis à tanti nominis Rege repetendis. Arduum ſane opus, inqvit Rex, ſuggeris : non qvod ſupra vires foret, ductu auſpicioqve meo, induſtriâqve veſtrâ, omne qvod noſtri juris injuſtè retinet vel invito extorqvere, ſi virtute tantùm ab utrâqve parte certandum eſſet : nunc verò cum incantatorum omnium magiſtro, fraudumqve inſigni architecto, uno verbo, peſſimo homine, non dicam Rege, res eſt. Bodvar id demum veram laudem & immortalem gloriam mereri affirmat, qvod ſummè difficile ; omnibusqve aliis deſperatum videatur. Id qvod Rex ſibi qvoqve probari teſtatus eſt. Omnes conſilium Regis collaudabant, inqve expeditionis ſocietatem aſciſci pro ſe qvisqve certabat.

CAP. XXI.

Regis in Sveciam iter. Hranius eum & comitatū ejus hoſpitio bis excipit. Prodi-

gioſo frigore primùm, inde urente ſiti, mox æſtu immodico eos exercet. Ejus ſvaſu Rex univerſos comites, athletis exceptis, domum remittit.

Non longo poſt tempore periculoſum iter, glorioſo magis qvam numeroſo comitatu ſuſcepturus, centum militum, athletarum duodecim, totidemqve Berſerkorum agmine, veſte armisqve magnificè inſtructo, Sveciam petivit. Nec qvicqvam in progreſſu notatu dignum contigiſſe memoratur, priusqvam ad villam qvandam perventum eſſet. Aſtitit ante fores ruſticus, ruris dominus, nomine Hranius, alacritatem vultu, civilitatem geſtu, comitatem verbis præferens, qvi Regem decenter, blandoqve & affabili ſermone ad hoſpitium invitavit. Rex, num comitum etiam numerum eqvorumqve rectè perpenderit, qværit; etenim

nim rusticorum plurimorum sparsa rura (ut villam ipsius animadvertat) incolentium facultates reiqve familiaris conditionem excedere tanti comitatûs receptum. Subridens colonus, vidisse qvidem ait, nec illud semel, collectam multitudinem, ad villam suam medio itinere divertisse, nec recedentem necessariorum defectum vel penuriam accusâsse, nec magis illis vel cibum vel potum, aliaqve qvibus indigeant, defutura, unius vesperis noctisqve spatio. Rex fide majora pollicentem exploraturum se affirmat; qvippe segregem hanc domum familiamqve, rusticæ per Sveciam conditionis documentum præbituram. Lætus honoris accessione rusticus, eqvis ephippiis frænisqve detractis, eum cum omni comitatu in villam introductum, epularum tanto apparatu excepit, ut splendidissimis conviviis, conqvisitissimis ferculis, potionisqve diversis, longoqve tempore anxiè comparatis, generibus abundatissimis, vel dubiam palmam ipse imparatus relinqveret, vel penitus eriperet. Nec impensiore benevolentiæ affectu alias exceptus sibi

Rex videbatur; nec, ubi magi placeret, divertiſſe; nam tam reconditæ ſapientiæ convivator apparuit, ut ad omnia interrogata aptiſſimè reſponderet, nec eſſet qvæſtio propoſita, qvam non extempore, magnâ verborum ſvavitate, ſummo cum Regis miniſtrorumqve oblectamento, dilueret. Inde communi hoſpitum calculo ſapiens vir judicatus perhibetur. Ab epulis in multam noctem protractis Rex cum ſatellitum agmine cubitum deductus, vix ſomno animum relaxaverat, cum intenſum ſubitumqve frigus, qvo omnium corpora membraqve rigebant, concuſſis dentibus, dormientibus ſomnum abrumperet; tantaqve vis fuit, ut omnes lectis exſilientes, plures veſtes nocturnas in ſubſidium colligerent, præter Regem & duodecim athletas, qvi veneficam algoris vim incredibili fortitudine & heroicâ patientiâ eludentes; oblatas arcendo frigori veſtes repulerunt. Luce matutinâ hoſpes qvæſivit, ſatisne commodè noctem tranſegiſſent? cumqve Bodvar ex animi ſententiâ transactam affirmâſſet; an veſtium ſatis ſuppetiſſet ad repellendum

dum frigus, qvod villam ſæpius infeſtare conſveviſſet, rogavit. Rex abunde ſibi conſultum ait; fuiſſe tamen qvi gelu ſe plus nimium aduri qveſti eſſent. Imbelle pecus, indignumqve tanti Regis comitatu, reſpondit colonus, oneri & dedecori futurum, cum virtutis experimenta in aulâ Regis Adelſis edenda forent, ubi vel millies acrioris frigoris patientia reqviretur: rectè igitur, ſe ſvaſore, facturum, ſi dimidiam turbam; tanqvam inutilem tantoqve ſatellitio probroſam, domum remitteret. Aſſenſit Rex coloni, ſibi qvam proprio Regi amicioris, conſilio; exauctoratisqve qvinqve decuriis, domumqve remiſſis, cæptum iter perſeqvitur. Exiguum ſpatium emenſi, ad aliam villam pervenientes, eundem Ruſticum præ foribus ſtantem, benignis verbis ſe compellantem, cauſamqve iterati reditus qværentem, agnoſcunt. Rex miratus, qvî fieri poſſit, ut eò, unde receſſerant, iterùm redirent, ſuſpectam ſibi calliditatem aſtumqve illius, meritoqve dolorum architectum videri, pronunciabat. Ille

omnibus denuò ad hoſpitium invitatis, impetravit, ut iterum ad ſe diverterent. Lautiſſimè excepti exqviſitis eduliis, variisqve ſcitamentis propoſitis, epulabantur. Per noctem vero excitati, ardentibus ſiti faucibus propè enecati, plures lectis exſurgentes, offenſo vaſe vino repleto, vinum avidè hauriebant, ſitimqve reſtingvebant. Summo mane ſurgentem Regem aggreſſus hoſpes monuit, minuendum inſuper comitum numerum, diſplicere ſibi milites, pellendæ ſitis gratiâ nocturnis etiam temporibus potum reqvirentes, ignominioſos in aulâ Adelſis Regis futuros, glorioſam cæteroqvin expeditionem ingloriam reddituros; longè graviores labores in aula Adelſiana exantlandos; ſcenæ illius præludiis exercitationes haſce non poſſe comparari. His dictis exorta repentè tempeſtas, præreptâ ulterioris itineris facultate, diem ibi tertiam divertere compulit. Nihil ad exhilarandos animos pertinens defuit; nihil ex cæptâ convivii magnificentiâ remiſſum eſt. Eqvis pabula abundanter ſuffecta

cta sunt, eqvitibus epulæ, pari ut antea curâ, præbitæ. Ad vesperam sedibus circa focum collocatis, singulos cum applicuisset, accenso foco, pabuloqve in nutrimentum flammæ largiter præbito, tota domus, tanqvam incendio proxima, adeò incaluit, ut corpora assidentium propè tabescerent: omnes igitur exceptis solo Rege pugilumqve dodecade, sedibus exsurgentes egressi sunt. Tum Hranius: cum solis illis, qvi æstûs patientes remanent, tutò ad Regem Adelsem accedes, recedesqve: reliqvos omnes, etiam Berserkos, domum mittito, qvippe impares tanto examini. Rex, collaudato rustico, tot tantaqve eum sapientiæ suæ documenta hospitibus dedisse ait, ut ab ejus consiliis recedere temerarium ducat. Remissis igitur omnibus aliis in patriam, solos Athletas retinuit. Interea Adels de itinere privigni certior factus, gratum sibi ipsius adventum præfatus est, immortali memoriâ nobilitandum.

CAP.

CAP. XXII.

Regis Adelſis aulæ Hrolfus magnâ cum pompâ adeqvitat. Foſſas ipſe & Athletæ ſuperant. Ignem tranſiliunt. Vöggus Hrolfo Krakii cognomen indit. Armillam ab eo accipit. Adels hoſpites incendio opprimere ſtatuit, fruſtratur. Canis Hrolfi cum apro pugnat. Eum ſuperat. Accipiter item ejus, Adelſianos vitâ privat.

Pugilibus itaqve ſolis ſtipatus Rex, ruſtico amiciſſimè valere juſſo, rure profectus ad aulam Adelſis, lento primum gradu, pro recepto illius ſeculi pro-

proceribus more (etiamnum in Islandiâ antiqvissimæ, honestæ tamen, sed indifferentis, consvetudinis, tenacissimâ, observato) mox subditis eqvis calcaribus, citato cursu, obviis viâ cedere compulsis, superbè adeqvitat. Ornatum vestium, armorum pompam, corporum habitum, eqvorum pernicitatem, robur, staturam, phaleras, ephippia, cæteraqve ornamenta, accipitrumqve decus (qvorum singuli singulorum humeris insidebant: inter qvos Regius, Häbrok dictus, poëtarum carminibus celebratissimus, suiqve generis pretiosissimus, eminebat) spectatum effusa universa civitas, omnes fenestras prospectui idoneas, tabulata, turresqve & mænia compleverat. Obviam, qvi exciperent, missi, magno procedentes comitatu, debitâ Regem reverentiâ ad aulam deducunt. Aderant famuli, Sveci qvidem illi, qvibus eqvorum excipiendorum cura mandata; qvos Bodvar monuit, ut diligenter custoditos, jubis caudisqve qvo situ acciperent, redderent, nec luto sordibusqve aspergi ullo modo finerent. Qvod ubi Adels percepit, ingentis

gentis faſtûs indicium interpretatus, caudis jubisq; præfectis, frontaliqve pelle nudatos, omniqve ludibrii genere fædatos, qvoad diſcederent cuſtodiri juſſit, abeuntibusqve ad ludibrium ſiſti. Ad portas aulæ perventum eſt, nec tamen accedenti Hrolfo Adels obviam honoris cauſsâ procedere, nec eos qvi ad ſe deducerent ablegare dignatus, intra parietes domeſticos delituit: qviqve ad invitandum pridem miſſi, eò usqve illos deduxerant, omnes jam dilapſi ſolos hoſpites reliqverunt. Svipdagus ſibi pridem hujus palatii ſitum cognitum ait; convenire itaqve, ut præcedentem reliqvi omnes ſeqverentur: verùm Regem aliis in ordine permiſtum incedere, ne internoſceretur, oportere. Ingreſſus igitur Svipdagus, longè aliò ordine qvàm cum diſcederet, conclavia, triclinia, cubilia, adeoqve omnem priſtinum ſitum, deprehendit; jamqve area latisſimis foſſis interſtincta acceſſum ad ſolium Regium impeditiſſimum reddebat: qvi nihilo ſecius ſaltu ſingulas cum ſuperâſſent, haut exiguum virium ſuarum documentum dederunt.

Haut

Haut digna ſunt relatione, qvæ fabulis ſuper hac expeditione magis interſperſa, ſibiqve repugnantia, qvam incorruptis rerum monumentis tradita ſunt. Etenim Adelſem ad duodecim advenas tollendos inſidiis opus habuiſſe, nec aperto Marte, nec inſidiis occidere potuiſſe, multos qvoqve ſuorum ab iis impunè occidi pasſum eſſe, qvis credat? experimenta fortitudinis eorum, famâ tunc temporis decantatiſſimæ, capere voluiſſe, plauſibilius eſt, Immiſſis, qvos aulæa abſcondiderant, ſicariis, primum examen inſtitutum memoratur; qvorum tamen vim, non modò repreſſerant, ſed damnum cogitatumqve facinus in ipſos auctores retorſerunt. Adels autem omnem à ſe ſuſpicionem amoliturus, ſuis gaviter increpatis, Regem cum ſatellitibus ad convivium invitavit, Circa focum ſellis omnes inſidebant Hrolfi milites, ſine tamen conſveto ordine, id temporis ê compoſito confuſo, occultandi Regis causâ, ne ab Adelſe internoſceretur. Svipdagus cum fratribus principem occupârat locum, iis proximus

ximus Hialtius Generosus, reliqviqve ordine assidebant, Bodvar Regis latus, ubi visum erat, clausit. E regione Adels cum suis considebat; qvi cum magno desiderio privigni internoscendi teneretur, artibus opus esse ratus est, qvibus tam anxiè occultatus in apricum duceretur: ingentem igitur flammam æstusqve foco excitandos curavit, qvorum pugiles Rege ipso patientiores futuros conjectabat, indicium à communi Regem ab æstu defendendi studio capturus, simulqve fortitudinem singulorum, qvam invictam prius deprehendit, hoc insuper Vulcanio experimento exploraturus, verbis etiam ad exitialem patientiæ perseverantiam accendere conatus: famam, inqvit, vos, Hrolfiani pugiles, vestram toto Arctoï orbis circulo sparsisse fateor, nihil vero minus de vobis eam finxisse, qvam reverâ est; nec diffiteor, vobis vestra præconia nota esse; tanto enim fastu inflati videmini, ut præ vobis omnes, etiam fortissimum & robustissimum qvemqve, alto supercilio contemnatis.

addite

addite igni larga nutrimenta; nam relatum eſt, voto ſe Regem, vosq; ejus exemplo, obſtrinxiſſe, nec incendium, nec ferrum unqvam fugituros. Imperavitqve miniſtris, ut in focum prodigaliter ligna conjicerent. Athletæ qvorſum tenderet, conſpientes, objectu clypeorum Regem, qvantum poterant, diſſimulanter tamen, ne proderetur, texerunt. Ut verò miniſterio famulantium, pabula aggerentium, flammas non pro foci modulo, ſed ad rogi magnitudinem, excreviſſe, ardorisqve vehementiam Adelſem Regem cum conſeſſoribus, ſellis remotis, fugâſſe comperiebant. Tum Rex: aut voti religio nobis impiè & turpiter deſerenda, aut nosmet incendio comburendos ad necem usqve præbere oportet: verum ſuppetit ratio, qvâ utrumqve ſummo cum decore declinemus. Ne autem viderentur æqvè atqve Adels imbecilles, æſtum eòusqve perpeſſi ſunt, dum veſtes ſemiuſtulatæ uſum tegendorum corporum ulterius præſtare non poſſent, torresqve ſcintillantes paſſim decidentes eos obruerent. Tum verò Bodvar; qvin

foco alia, inqvit, inſuper pabula proſpicimus, domumqve Adelſis nobilitamus? arreptumqve miniſtrantium unum in ignem conjecit: imitati factum Svipdagus & Beigadus, & Hialtius Generoſus, pluresqve primatum, ſingulos qvisqve focum inſtruentium in ignem præcipitatos, exurendos reliqverunt, Rex conjecto in flammam clypeo, dum tranſiliret incendium ſopivit; exclamansqve ait: haut eqvidem ignem fugit, qvi tranſit: qvem ſinguli ſecuti eodem commento funeſtum incendium ruptiqve voti infamiam evaſerunt, Obſtupuit ut flammas eluſiſſe viderat Adels, cavatæqve columnæ ligneæ ſe immiſit; inde veneficis artibus tectus ad Reginam accedens, amicis eam verbis affatus eſt: qvæ irarum æſtum minimè temperans, injurias in ſe ſuosqve acerbis verbis improperat, minitans, ſe qvâvis data occaſione Hrolfo adverſus Adelſem opem laturam, donec ille prædam petitam, hic æternum dedecus, reportaret: filiumqve accedens, maximo caritatis ſtudio complexa, in diverſorium ſplendidisſimum cum ſatellitibus deduxit, ſubminiſtra-

niſtratisqve famulis, dapes & opipara fercula, potionisqve varia genera apposuit, Inter famulantes qvidam, nomine Voggus, ſtaturæ proceritatem, habitumqve Regis, faciei decus, vultusqve gratiam intuitus primùm, deniqve miratus: Ecqvis, qvæſo, inqvit, Krakius (truncum vertit Saxo, puſionem Magnus Olafius in Verſione Eddæ, cornicem Stephanius) ſolium occupat? Rex: cognomen, inqvit, mihi indidiſti, qvod qvoad vivam geſturus ſum: donum verò comitari ſolitum qvid affers? illud verò ſibi, utpote homini pauperi, non ſuppetere cum regeſſiſſet; par eſt igitur, inqvit Rex ut qvi abundat, donet; ſimulqve armillam brachio detractam muneri dedit. Lætus admodum Voggus temerariæ compellationis tam felici ſucceſſu; omnium, inqvit, Regum feliciſſimus dederis, nam cimelium longè pretioſiſſimum donâſti. Rex donum tantâ alacritate plauſuqve exceptum ut vidit; Parvo Voggus gaudet, inqviebat, qvod dictum in proverbium poſtea abiit. Voggus Regiam munificentiam, donumqve ipſum debitis extu-

liſſe laudibus haut contentus, altero pede trabe calcatâ; Eqvidem, inqvit, religioſiſſimè voveo, qvod ſi fata me tibi ſuperſtitem ſervaverint, humanoqve conſilio vel operâ, ſive vi, ſive dolo occubueris, necis tuæ & ſtrenuum & fidelem ultorem me futurum. Rex intrepidè qvidem voviſſe affirmat; alios tamen propinqviores, qvos illa cauſſa tangat, extare. Hunc hominem, licet non magna in re, fidei tamen plenum, ipſorumqve ſalutis conſervandæ ſtudioſum cum obſervaret, tutò & ex animi ſentiâ inter ſe collocuti ſunt, atqve inter cætera Voggus refert: Adelſem præter modum exemplumqve Pythicis artibus deditum eſſe; aprum enim colere, cui nec mole nec ferociâ ullus par eſſet. Inde ſomno ſe qvisqve dederunt, nec prius excitantur, qvam immani fragore concuſſam domum, velut jamjam lapſuram, ſentiunt. Hîc Voggus, Appropinqvat, inqvit, aper, illatæ Regi ignominiæ ultor; cui reſiſtere ſupra humanas vires eſſe compertum eſt. Erat Hrolfo canis, nomine Gramus, robore pollens, ferociâ inſignis; hunc Bod-

var adverſus aprum concitat: nec mora, velut jurati hoſtes hi duo in certamen proruunt. Sed nec otioſus ſpectator Bodvar, cani, qvâ poſſet ratione, ſuppetias laturus, in medium apri tergum enſem vibravit, ſed fruſtra: major enim vis veneficæ artis feram armaverat, qvam ut ferro lædi poſſet, Jamqve in tantum generoſi canis rabies excrevit, ut aures unâ cum genis hoſti morſu abrumperet; qvi eveſtigio terrâ abſorptus nusqvam inde comparuit. His peractis Adels iteratâ jam vice incendium advenis parans, magno ſuorum numero comitatus advenit. domus undiqvaqve flammam concipit; nec omnimodis ignium fomentis parcitur. Bodvar intra hoſtilia tecta incendio vitam claudere, mortem eſſe minimè honorificam ait, nec dignam formidato toto jam diu Arctoo orbe Rege: qvod ſi optio daretur, malle ſe aperto campo pugnantem in mediis hoſtium copiis fortiter occumbere, qvam nullo edito ſub diſceſſum inſigni virtutis ſpecimine, incendiariis hiſce in prædam cedere. Invenit nobilis viri virtus conſilium viamqve ig-

 nomi-

nominiosam mortem effugiendi: namqve eo svasore suo qvisqve loco parietibus magno conamine, magno nisu, effractis, in coopertas armato milite plateas impigrè proruperunt. Fit strages, domesticis undiq; occumbentibus, Hrolfo qvoqve & athletis validius longè qvam ulla de tam exiguo numero spes polliceretur, impugnantibus. Hæc dum geruntur, Häbrök Regius accipiter (cujus antea mentionem fecimus) ovanti similis advolat, tandemqve qvasi partâ victoriâ lætus humero Domini consedit. Miratus custos, ad locum ubi accipitres servabantur, illicô se recepit. Cumqve Adelsianos omnes morti datos, Hrolfianos verò nusqvam conspiceret; novo pavore perculsus majorem in modum obstupuit. Interea plurimis urbanorum peremtis, qvi reliqvi erant, vitam pacemqve Hrolfum supplices postulabant, atqve ab èo impetrabant. Hic finis pugnæ, hic exitus insidiosi impiiqve conaminis erat. His ita feliciter gestis, victor Hrolfus cum suis aulam audacter ingreditur, interrogatusqve à Bodvare, qvam sedem ipse eligere vellet?

So-

Solium, inqvit, Regium occupabimus, viresq;, qviete & potionib⁹ generosis refecti, colligemus. Non adfuit Adels, sed curarum stimulis vexatus, irarumqve rapidissimo æstu fluctuans, damnum sibi illatum ægerrimè ferens anxiè reputavit, ultionem tanti dedecoris in posterum meditatus. Nec longo post tempore Hialtius fortè monuit, mittendos qvi viderent, numqvid eqvis ipsorum pabuli aut curæ necessariæ deesset: Dictum factum: vident eqvos pessimè tractatos, misereq; mutilatos. Qvod cum Regi nunciaretur, parum commotus tantùm respondit: Adelsem hospites hospitumqve jumenta pari ratione accipere; itaqve omnia illius facta ad unum fermè eundemqve scopum collineare.

CAP. XXIII.

Hrolfo Regina Mater pretiosa munera, & armillam, Sviagris dictam, donat.

nat. Discrimen in campis Fyrensibus. Hrolfi strategema. ipse in Daniam revertitur. Oblatam à sene armaturam abnuit, ejus offensam incurrit. Redux in regnum bellis abstinet.

Tandem Regina superveniens, salutato filio, de injuriis mariti qvesta, discessum svadet, submonetqve, totâ jam Svecia exercitus evocari, faviſſe jam fortunam, nec esse qvod novum vitæ discrimen expectando, præsentissimo periculo sese exponant. Deinde cornu auro gemmisqve ingentis, nec facile æstimabilis, pretii repletum, præter cæteram thesaurorum immodicam vim, filio obtulit. Duodecim deinde eqvi, rubro colore, inter qvos unus albus eminebat, illâ jubente exhibebantur; albus ille

ille Regi vehendo delectus: Singuli verò inter omnes Adelsis longè optimi, loricisqve ab ictu telorum immunibus tecti, vestes etiam pretiosæ, qvales aulicus splendor ad magnificentiam luxumqve poscebat; nam qvas antea gerebant, ignis penè consumsit. Rex autem à matre qvæsivit, an tantas opes reddidisset, qvantas jure exposceret? paterqve moriens reliqverit? illa longè majoris pretii redditas referebat: inter qvas una tantùm armilla Regia, Sviagris dicta (qvasi Svecorum porcus, pluris illis omnibus æstimaretur.) Filium materno deinde amore complexa, lachrymisqve prosecuta, monuit, insidias structas qvam accuratissimè caveret; restare adhuc experimentum, dubii qvidem eventûs, immortalis autem gloriæ, vel luctuosi exitûs, monumentum. Rex bono eam esse animo jubet, Voggoqve magno auri pondere donato, in eqvum insilivit, omnibusqve Athletis comitantibus recessit. Ad campos Fyrenses deventum est, cum mediâ viâ dispersam armillam auream scintillantem deprehendit: Et

hæc, inqvit, ſolitaria mæret; qvin ſociam, ſolamen orbitatis, adjicimus; aliamqve in viam projiciens: fama, inqvit, minimè nos deferet, aurum in viâ projectum collegiſſe; neqve ullus arripere tentet; nobis enim retardandis & in inſidias inducendis objectum eſt. Nec mora, illicò tubarum clangor undiqve auditus manipulos in inſidiis collocatos excivit. Secutæ à tergo cohortes militum, Hrolfo cum Athletis cæptum iter, absqve ullo trepidationis aut fugæ ſigno, maturantibus, inſtabant. Bodvar, ut eqvos laxatis habenis effuſo curſu properare conſpexit, eſſe qvi colloqvium expeterent, affirmavit. Hrolfus correpto cornu, qvod mater, cum ſupremum vale diceret, dederat, copiam auri egeſtam mediâ ſparſit viâ; qvod ut miles inſeqvens cognovit, avaritiam Adelſis, ſibi hanc prædam, ſi intermitteretur, ſoli reſervaturi, tum etiam occaſionis actutum dilapſuræ oportunitatem, conſiderans, à periculosâ fortiſſimorum virorum inſectatione, ad prædam ſecurius colligendam converſus eſt. Præſtitit

ea

ea mora magnam elabendi facultatem: nam & inter illos, cum ſibi qvisqve rapere contenderet, ortæ rixæ in prælium deſiverunt; qvos inter præliandum cum ſuperveniens Adels deprehenderet, valde increpatos ad inſectandos hoſtes avertit; ipſe ne qvis auri cupidine detinere ſe permitteret, omnes præceſſit, cumqve pernici eqvo veheretur, Hrolſo ſuorum primus valdè appropinqvavit, qvi ſtatim armillam Sviagris è theſauro tanqvam offam projicit, qvam ut ſolo jacentem cognovit Adels, veritus ne ab aliis ſublata in ſuam poſſeſſionem nunqvam rediret; Tibi, inqvit, ô Hrolſe, qvam mihi fidelior erat, qvæ hoc tibi cimelium tradidit; ne verò mihi abſtuliſſe gaudeat, non amplius de poſſeſſione illius periclitabor: incurvansqve corpus, haſtâ dum decrevit attollere; ſuperveniens Hrolfus, ut inclinatum viderat, En inqvit, inſtar porci incurvavi illum, qvi inter Svecos opulentiſſimus eſt; alludens ad nomen armillæ à porcis deſumtum: nec mora, ſtricto gladio Scofnungo, omnium qvos Septen-

Septentrio unqvam vidit, acutiſſimo; clunes ei præcidit: &, Vale, inqvit, meæqve expeditionis hoc perpetuum monutum ſerva; qvem huc usqve anxiè internoſcere voluiſti Hrolfum Krakium conſpicis, atqve ita ſublatâ prius armillâ citato curſu ad ſuos ſe recepit. Adelſem egeſtus e vulnere ſangvis à perſeqvendis hoſtibus cum impediret, ſui domum deduxere. Multi eo conflictu ex iis qvi Hrolfum & pugiles propius accedere auſi ſunt, ceciderunt. Omni ſeculo expeditio hæc celebratiſſima fuit; inde materiam poëtæ arripuerunt aurum Krakii ſeminium vocitandi, qvod is campos Fyrenſes auro ſeverit. Nec horum Saxo ignarus, ubi Adelſem tollendæ pecuniæ gratiâ pronum demiſſumqve Rolvo conſpicatus eſſet, propriis proſtratum muneribus riſiſſe, perindè ac cupidè repetentem qvod callidè tribuiſſet, refert. Id qvod Snorrius Sturlæus, adductâ in teſtimonium Skiölldungorum hiſtoriâ, confirmat, ubi Hrolfum campos Fyrenſes auro conſeviſſe perhibet. Tradit tamen Saxo, li-

cet

cet alio tenore, æs auro oblitum ad illum usum reservatum, sparsum esse; qvod licet magis credibile sit, poetis tamen eam materiam ad aurum applicandam non præbuisset, neqve æra tam variæ formæ adeò citò cudi potuisse videntur, nisi fortè Regina hæc omnia longo tempore præmeditata, ad securitatem filii annulos, monilia, & torqves inauratos effingi curaverat: qvod autem filium comitata furtim è Svecia profugerit, licet Saxo majori verisimilitudine tradat, Chronica tamen Norvegica, eam in Svecia ad finem usqve vitæ reginam fuisse perhibent. Postqvam insultus Svecorum repressit Hrolfus, securus usqve ad vesperam, nemine interpellante, profectus est; donec ad villam eandem, ubi prius hospitio excepti fuerant, sene præ foribus stante, pervenit: qvi reducibus gratulatus, sibi etiam gaudebat, qvod omnia dictis suis respondisse cognovisset. Qvò vero propensum in Regem studium magis testaretur, armaturam artificii pereximii, loricâ, gladio, & scuto constantem, munus offert. Rex, laudato munere,

nere, recipere tamen noluit. Displicuit seni muneris repulsa, contemtumqve sui interpretatus, nec eos perinde prudentes esse ac ipsi opinarentur, dictitabat; nec amplius detinere sustinens, dimisit. Parum processerant, cum Bodvar converso eqvo Regem exspectabat, ferôqve nimis sapuisse testatus; valde enim erratum, sene, munus offerente, repulso: Odinum namqve fuisse, victorias cum armaturâ offerentem, qvarum felicitatem jam abnuissent. Rex idem sibi in animum venisse confessus est, eò qvod fuerit unoculus, talem enim Odinum fuisse, tam historiæ qvam fabulæ, poëtarumqve carmina perhibent. Tum Svipdagus, ut redirent, hortatus est. Verùm postqvam diu retrogressi essent, neqve alicubi villam, neqve senem, nec horum vestigium cernere dabatur. Rex incassum se eum inqvisiturum pronunciavit, cum esset malus spiritus. Inde profecti non prius constiterunt, qvàm in Daniam pervenissent: nec aliqvid porrò in intinere memoratu dignum notatum constat. Auxit hoc Svedicum iter Hrolfi famam, antea qvidem inclytam,

iu tantum, ut nullis poſtea ſeculis obliterari potuerit, vanisqve hominibus frivolis his, qvæ retulimus, effingendis materiam præbuerit. Verùm redux in regnum non ut prius bellis gerendis animum applicuit, ſvaſore Bodvare, qvòd fortunam Regis poſt Odinum offenſum ſuſpectam haberet, tutiusqve rato ſub partæ ingentis famæ præſidio latere, cum nemo impetere auſit, qvam adverſis Diis pugnando diſpendium pati, unde hoſtibus vel malè pacatis Regibus audacia ad bellum etiam ultrò inferendum creſceret; longam præterea vitam ſe magis Regi ab illo tempore optare teſtatus eſt, qvam polliceri. Rex terminum vitæ à fortunâ, non verò à maligno illo ſpiritu pendere, regeſſit. Expeditionis Svedicæ cauſam Eddæ Mythologia LXIV. pretium auxilii Adelſi à privigno ſuo Hrolfo lati, adverſus Alium Uplandarum Regem ex pacto non perſolutum, adducit, lectu digniſſima.

CAP.

CAP. XXIV.

Skulda maritum Hiorvardum adversus Hrolfum concitat. Tributorum per triennium immunitatem impetrat. Magorum veneficarumq; magnam vim congregat. Bellum astutè præparat.

Postqvam è Sveciâ rediit Hrolfus, intra Regni terminos cum Athletis se continuit; neminem lacessivit, sed partâ gloriâ, iis opibus, iis Imperii finibus, qvos antea constituit, contentus vixit. Nec erant qvi potentissimi Regis qvietem turbare auderent: Reges in obseqvio manebant, & tributa, ut solebant, pendebant, unde omnium rerum affluentia, pacis comes, secuta est. Complures anni hoc tenore fluxerunt. Skulda verò sagacis animi fæmina, ut vidit Hrolfum, fortissima-

rum

rum gentium robore & opibus ſuffultum, ſtipatumqve incomparabilium militum ſatellitio, militiæ nihilominus ſtudia, contra qvàm à teneris conſveverat, ſecuro permutâſſe otio; tantæ mutationis cauſſam cæpit altiùs perpendere; qvam non ab ingenio immenſæ gloriæ & imperii proferendi cupidq provenire ratiocinabatur; fortunam illi ſuſpectam eſſe, qvam amplius experiri vel irritare vereretur. Maritum igitur aggreſſa exponit, qvàm iniqvo animo tributi à fratre nullo Jure indicti conditionem ferat, ſervitutis naturam, penſionis onus, non libertatem, redolere; hanc tamen ſibi à patre parem cum fratre relictam; qvam cum illibatam tueri frater, invitante naturâ, teneretur, eripere tamen, nullâ offensâ irritante, ſuſtinuerit: nec ſubjectionem illam bello, ſed violatione fæderum, conſangvinitatis, affinitatis, amicitiæ, jurisqve hoſpitalis, qvæſitam: hortatur itaqve, ut ſe in libertatem, cum primùm occaſio daretur, vindicaret: ignavos homines etiam tutiſſima qvæqve formidare; neqve ſi reliqva Regulorum cohors potentiam

Hrolfi invictam æstimet, ideò inexpugnabilem esse; Unum reliqvis ducem se præbere oportere; an de nihilo esse credat, qvod familiaria militiæ studia jamdiu intermiserit? an insatiabilem gloriæ, opum, finiumqve dilatandorum cupidinem moderationis legibus se submisisse arbitretur? longè aliam subesse causam discat; nimirum fortunam, qvam reverentèr habere nesciverit, ab eo recessisse; cumqve hoc illum non fugiat, prudenter moderationis & publicæ securitatis titulum prætendi. Igitur, qvo facilius optatæ libertatis compos fieri possit, nihil præcipitandum; petendam à Rege in triennium tributorum dilationem, qvam haut gravatè concessurum sciat; interea copias undiq; colligendas, Regulos sollicitandos, & specie pensionum carpenta & currus, milite & armis onustos invehendos, qvi improvisos & nihil hostile metuentes adoriantur, præmium audaciæ, non modo immunitatem, sed & omnium regnorum fratris sui accessionem, non tantum jure belli, sed etiam hæreditatis, futurum. Talibus dictis maritum ad proditio-

tionem moliendam incitavit; nec diſtulerunt legatos ad Regem mittere, pro vectigalium induciis impetrandis; qvorum petitis Rex libenter annuit. Fuit Skulda omnium ſui temporis veneficarum facile princeps; à genere materno illud, qvod humani ingenii captum fugit, præclarè edocta; ſi iis qvæ de origine ipſius antiqvitas credidit, fides tribuenda eſt. Intermedio tempore, qvotqvot exſecrandarum, ſed id temporis licitarum, artium peritiſſimos vel ipſa cognovit, vel famâ percepit, undiqve collegit: qvorum operâ conjuratio tanto temporis ſpatio occultè per incrementa ſerpſit, ne unqvam ad Regis vel conſiliariorum aures perveniret: Inſtrumenta interim ad deſtinata perficienda neceſſaria, ſagæ, milites, armatura, commeatus, currus atqve adeò omnia magno apparatu conqviruntur, Hleidargardumqve (Lethram) transferuntur.

CAP. XXV.

Hiorvardus & Skulda à Hrolfo ſplendido convi-

vio excipiuntur. Eorum insidiæ deteguntur. Athletarum nomina. Cum Hiorvardianis congressus. Biarkii artes. Skuldæ veneficia. Hrolfus & Hiorvardus earumq; copiæ mutuâ intenrecione sternuntur. De Skeggio Midfiordensi relatio. De gladio Skofnungo, & Hrolfi Krakii posthumâ famâ.

Festum Jolense Regio luxu celebrandum imminebat; undiqve magnates invitati confluxerunt; & in his Hiorvardus Regis affinis cum Skuldâ præsto erat. Saxo intra mænia receptos, convivioqve adhibitos, refert: id qvod nec no-

noſtrorum traditioni adverſatur, licet illud omiſerint; nam tantùm excitos tentoriis milites oppidum coronâ cinxiſſe memorant. Utrumqve conſiſtere poteſt. Nihil enim impedit, qvo minus Hiorvardum & Skuldam Rex convivalis impenſæ deliciis, ut Saxo loqvitur, proſecutus fuerit, magnâ parte comitatûs eorum intra mænia, imò inter palatia, receptâ: qvi autem in tentoriis delituerunt, non prius prodire poterant, qvam ſignum eſſet datum, ne intempeſtivâ eruptione inſidias proderent. Igitut qvi Hiorvardo miniſtrâruut, eumqve in convivium ſecuti ſunt, noctu cubilibus dilapſi regiam forſan petiverunt, reliqvis militibus per apertas portas intromiſſis: qvocunqve modo inſidiæ in apertum tandem certamen eruperint, pro certo conſtat omnes Athletas in aciem prodiiſſe, editâqve ingenti ſtrage ad ultimùm unà cum Rege ſuo occubuiſſe. Verùm cum in qvibusdam noſter ſcriptor à Saxone diſſentiat, placet ea adſcribere, non eâ intentione ut hoc vel illud magis probem, cujus mihi nulla certa

notitia. Primus Hialtius Regiâ excedens intra tentoria Skuldæ conditum militem obſervâſſe memoratur: ne tamen rem non ſatis compertam referret, vel pavoris indicia proderet, diſſimulato periculo ad pellicis (ſua enim ſingulis Athletis pellex erat) thalamum proceſſit; qvam à complexu diſcedens ſciſcitabatur, utrum duos, ſingulos duos & viginti annos natos, an unum octogenarium mallet ? duos juvenes uni ſilicernio præferentem admorſo naſo mutilavit; proviſurum confeſſus, ne formæ decus rixis jurgio & cædibus in poſterum anſam præberet. Illa truculentiam qveſta nihil aliud reſponſi accepit, qvàm fatum inſtans etiam ad ea adigere, qvæ aliàs nunqvam decreta eſſent. Inde ingreſſus ad Regem, ubi campos omnes milite coöpertos viderat, monet adeſſe ſororem, tributa tam diu dilata noviſſimè penſaturam: totam Regiam à milite circumſeſſam : planitiem armatis refertam : hortatur deinde milites, ut intrepidè pro Rege latera ſua hoſtium gladiis objiciant, memores beneficiorum, qvæ hac occaſione qvam re-

ctiſſi-

ctissimè rependi possint: prodigia qvidem multa, sed neglecta, præcessisse, hanc ultimam ipsis noctem futuram portendentia: providendum ne inulti moriantur; nec incruentam victoriam, rebellibus proditoribus, non justis hostibus, relinqvant. Neqve Hrolfus neqve satellites idolorum cultui unqvam dediti fuisse traduntur; vires corporis, & insita animi fortitudo, singulis numen erat. Nomina verò duodecim Athletarum hæc referuntur: Hromundus Durus. Hrolfus Sagittarius. Svipdagus. Beigadus. Hvitserkus. Haklangus Acer. Hardrefill. Hakius Vegetus. Vottus Magnus. Storolfus. Hialtios Generosus, & Bodvar Biarkius: (Biarcho Saxoni.) illud cognomen ei inditum est postqvam aulam Hrolfi ingressus est, eò qvod omnes illius Berserkos expulerit, qvosdam etiam vitâ privârit, cum ipsi admodum impares, fastu tamen elatiores essent. Rex, ut præsens periculum instare animadvertit, loco mirâ alacritate exsiliit; non tanqvam ad vitæ discrimen aut certissimam mortem,

 sed

ſed ſplendidum convivium iturus: En, inqvit, nunciate Hiorvardo, nos prius genio indulturos, poſtea certa ipſis virtutis noſtræ indicia relicturos. Atqve his dictis ad epulas & convivium revocatos ſatellites magnâ feſtivitate excepit. Inde in prælium itum: ingens ubiqve edita ſtrages. Rex ipſe in medias turmas invectus dignam faſtigio ſuo pugnam edidit. duodecim eum virorum robore præditum, ipſi Athletæ teſtabantur. Et jam Hiorvardiani paulum retrocedere cæperunt; nam viſus eſt Regem qvoqvò ſe verteret immanis urſus præcedere, qvi obvios omnes pedibus contrivit, adeò ut cominus accedere ſinguli vererentur. Athletæ interea in medios hoſtium manipulos facto globo irruunt. Sternuntur ab utroqve latere Hiorvardianæ copiæ, qvoad univerſa acies inclinaret. Tum Hialtius Bodvarem Biarkium prælio exeſſe deprehendens, valdè indignatus, apud Regem de tanti herois ignaviâ qveritur, qvi præter morem jam ſe ex acie ſubduxerit, ſummo diſcrimine inſtante. Rex

neqva-

neqvaqvam culpandum afferit; fe enim ipfius virtutis tot documenta habere, ut certus fit, ubicunqve fe contineat, majore id fieri fuâ fuorumqve utilitate, qvam fi præfens in acie ftaret. Negat itaqve interpellandum. Non acqvievit Hialtius monitis Regis, fed digreffus è bello ad inqvirendum Biarkium in Regiam tendit: ubi cum otiofum offendiffet, cùm merita in eum Regis, tum propriæ virtutis, eo tenus invictæ, fiduciam novâ inertiâ mutatam, & commilitonum fpem exprobravit. Ingemifcens igitur Bodvar, illico furrexit: expofitâqve facinorum fuorum Iliade, conftare ait, nullâ fe formidine teneri, neqve enim ignem vel arma unqvam fugiffe, nec invictum Agnaris Berferki, (apographum habet Angantyris, forte incuriâ librarii) ejusdemqve Regis, robur manus fuas effugiffe: prodeffe jam ipfi (Hialtio) arctum focietatis nexum; aliàs neminem, præter folum Regem, impunè fe exciturum fuiffe: verùm neqvaqvam tam utilem qvam fidelem eum Regi fuo operam hac provocatione præftitiffe; nam eò rem reda-

 ctam,

ctam, ut de eventu pugnæ dubitandum foret, ni intempestivâ interpellatione se turbâsset: jam verò hostium cadavera fortitudinis suæ testes habiturum; qvanqvam longè minus eos catervatim sternendo, qvâm intra Regiæ parietes pro tempore delitescendo, se profecturum sciat. Hialtius errorem confessus, obcæcari homines, qvos fata urgent, respondit. His dictis in aciem se uterqve confert. Id egerat Bodvar qvod aliàs nunqvam; nam cum esset res cum iis hostibus, qvi non virtute, sed præstigiis & incantamentis bellum gererent, occupavit prius harum artium certamen, virtutem sociorum soli numero hostium, non item malis Dæmonibus, oppositurus, tantumqve profecit, ut non solùm omnem veneficarum vim eluderet, sed etiam ursi simulachrum ad defensionem Regis incantamentis exciret, qvod plures hostium prosternere visum est, qvam Rex cum omnibus pugilibus. Verùm postqvam accitu Hialtii in pugnam progressus est, nullus amplius ursus Regem præcedere visus est. Tunc primùm Skulda

cum

cum incantatricum collegio in unum tentorium, colore nigrum, congregato, artes non absqve fructu exercere cæpit. Editus locus, theatri instar, pro more erectus erat; ibi ritus & cerimoniæ, qvæ ad id reqvirebantur, celebratæ sunt. Visus inde frendens aper exercitum Hiorvardi præcedere, nec minorem stragem edere qvam ursus, qvi Hrolfum prius tutatus est. Tantis præstigiis à parte Hiorvardi certatum est, nt qvi gladiis Hrolfianorum occubuerant, redivivi pugnare viderentur. Id Hialtio qvestus Biarkius memorat Hiorvardum Regem in acie sibi obvium lethali se vulnere sauciâsse; se verò pedem manumqve ei abscidisse, ictumqve inflixisse, qvo humerus latusqve diffissa sint, exanimemqve ad ultimum cecidisse visum: jam verò redivivum inter confertissimos pugnam restituere: se verò frustra tot millia cædere, cum loco unius, qvem in Orcum mittat, tres iterum redivivi se impetant, feriantqve. Atqve hic sensus est Saxonis, dum hanc historiam è carminibus

pri-

prifcis, qvæ Biarkamäl nuncupantur, metricè vertit his verbis:

Non memini certamen agi, qvo promtius esset
Alternare enses, partiriqve ictibus ictus.
Dans unum tres accipio: sic mutua Gothi
Vulnera compensant: sic dextra potentior hostis
Vindicat acceptam cumulato fænore pænam.

Senfum carminis prifci minus affecutus videtur; qvi in hac hiftoriâ, licet carmen interierit, tamen accuratè expofitus eft. Johannes Gothus hiftoriæ Svec-Gothicæ Lib. II. cap. XXII. hæc ad gentis Danicæ fugillationem more fuo transtulit. Verum hæc, qvæ exponimus, tradunt, qvod Biarkius vim Dæmoniacam agnofcens, Odinum tantorum prodigiorum auctorem prædicaverit: qvem idcirco inqvirens, fi offerretur aut appareret, non unô mortis genere fe affecturum minatus

natus sit: qvod si virtute, non magicâ vi certatum animadvertisset, non utiqve Odino hostium fortitudinem imputâsset. Confirmat conjecturam Saxonis carmine comprehensa relatio, variis doctissimorum virorum commentariis illustrata, clarissimiq; Stephanii Notis in Saxonem, pag. 78, ad pag. 37. lin. 41 & seqq. inserta. Carminis initium ita sonat:

Adde oculum propius, & nostras
prospice chelas,
Ante sacraturus victrici lumina signo,
Si vis præsentem tutò cognoscere Martem.

Tum Biarcho:

Si potero horrendum Friggæ spectare
maritum. &c.

Cætera non perseqvar; cum constet etiam ex Saxone omnes editâ memorabili pugna ad unum occubuisse; atqve adeò ad mortem obstinatos, ut nemo Regi superstes esse sustinuerit. In eo tamen memoriæ nostræ dissentiunt, qvòd cum Saxo Hiorvardum Hrolfo superfuisse

isse tradat; istæ acie occubuisse memorent: Skuldamqve exiguo tempore in imperium & opes fratris successisse; nec felicius administrâsse. Nam post exiguum tempus Elgfrodius & Thorer Canipes Vestro-Gothiæ Rex cum ingentibus copiis in Daniam profecti, se cum Voggo duce exercitûs, qvem Regina Yrsa è Sveciâ sub auspiciis (ut videtur) filii sui Eysteini Sveciæ Regis, miserat, conjunxerunt: Skuldamqve ex improviso, anteqvam ad notas artes confugiendi copia foret, adorti, captivam duxerunt, variisqve suppliciorum generibus affectam morte mulctârunt, occisis qvotqvot ab ejus partibus stare comperiebant, Regnumqve filiabus Hrolfi restituerunt: qvibus verò postea nupserint, nusqvam invenio literis proditum. Divisum fuisse regnum constat, nam in Scaniâ regnâbat Haraldus Grandævus Halfdani Strenui pater, Ivaris Vidfamii avus, & Gudriödus frater ejus, & qvidam nomine Hakius, alibi in Daniâ Frodius Sextus Hrærcki Slaungvanbaugii avus. Sialandiam tenuit Hreidar, & qvi eum occidit Hiör-

lei-

leifus Mulierosus. Alibi regnârunt Eysteinus & Sölviusde Niardeya. Jutiam tenuit Heidrekus Ulfshamus. Consentaneum tamen est, eas qvibusdam ex his matrimonio junctas fuisse. Discretis tumulis Rex, singuliqve Athletæ conditi huic scriptori dicuntur, qvod tamen cum Historiâ Thordi Hredæ & Landnamâ non consistit; sic enim narrant. Vir qvidam Islandus, nomine Skeggius, de provinciâ Midfiordensis dictus, cum ab expeditione piraticâ e mari Balthico in Daniam rediisset, ad tumulum Hrolfi Krakii aperiendum se contulit, subiitqve, & conspexit singulos sellis insidentes, gladiis accinctos, omniqve armaturâ conspicuos: nec ultra aggredi ausus, ad adulandi artem se contulit, promittens Regi famam ejus se dispersurum, laudumqve præconia latè celebraturum. Creditum est, mortuos non solum posse mutuas audire & reddere voces, sed etiam laudum & posthumæ famæ cupidine duci; idqvod Hrolfus suo exemplo comprobâsse visus est: nam gladium Skofnung

Skeg-

Skeggio porrexit, qvem ille muneris loco ſummâ cum alacritate accepit. Inde ad Bodvarem converſus, enſem qvoqve ejus Löfium appetivit; qvi torvo illum aſpectu deterruit, inſurgere paratus. Verùm Hrolfo defenſore non ſolùm tutus evaſit, ſed etiam Hialtii ſecuri magnâqve opum vi potitus exivit. Fidem facit relationi ipſius Skeggii in exponendo moderatio, cum tanti facinoris gloriam ſuis viribus non adſcripſerit: ſecus ambitionis ſuſpicionè non cariturus. Confirmat qvoqve diuturna gladii poſſeſſio, qvo qvamdiu vixit, uſus eſt. Venenatus erat; capuloqve, qvemadmodum de Achillis perhibent, abditum antidotum, Laxdæla vivum lapidem appellat; qvo vulnera ab illo inflicta, cæteroqvin omnem curam reſpuentia, ægritudine repentè ſopita, ſanabantur. Cautiones in illo tractando obſervandæ erant; ne à ſolis radiis capulus unqvam illuſtraretur; nec præſentibus fæminis educeretur; Evaginatus, ſangvine propitiaretur: id qvod Skeggius adeò anxiè obſervavit, ut cum ſemel adverſus in-

insignem athletam Thordum Hredam, ad hospitem qvendam, nomine Thorhallum, diversantem, cum haut paucis armatis moveret, auxiliisqve affluentibus, & interveniente compositione proposito frustraretur, gladium, qvem in cassum eduxerat, præciso capite insidi Thorhalli, qvi hospitem Thordum qvantum in hostem proditurus erat, ipsius sangvine roraret. Eundem etiam filius ejus Eidus, à cognitione juris juridicus dictus, post mortem patris gessit, Thorkeliqve Ejulfi filio, Arii Polyhistoris proavo, eum ad occidendum Grimum qvemdam de Kroppio, ob cædem filii ejusdem Eidi exulem, donavit: qvi exulem qvidem uno vulnere sautiavit, sed viribus ejus succubuit, donatusqve vitâ, adhibitâ latente sub capulo medicinâ, eum sanavit. Ad ultimum cum in sinu Breidafiordensi naufragio periret, gladius transtro alligatus cum scapha ad insulam qvandam expulsus nomen ei de suo indidit, qvo Sköfnungsey in posterum hodieqve usurpatur. Post mortem Thorkelis ad filium ejus Gellerem gladii possessio pervenit. Is

primum in Norvegiam navigans Sanctum Olafum altera vice filium ejus Regem Magnum bonum adiit, & inter alia magnifica munera 12 uncias auri ab eo accepit: Cumqve in Islandiâ ad senectutem usqve remansisset, tandem in Norvegiam profectus, inde Romam ad Apostolorum limina, in reditu in Daniâ longo morbo affectus, post adhibita æternæ salutis media, Roschildæ conditus est. Illuc secum Sköfriungum devexerat, nec ejus recuperandi copia postea hæredibus ejus unqvam facta est. Atq; ita in Daniam, unde avectus erat, restitutus, apud gentem illam remansit. Hrolfi Krakii memoria ad omnem posteritatem celebris, in aulâ etiam Granmaris Sudurmanniæ in Sveciâ Regis, recolta legitur; cum ipsius filia Hildegunna in convivio splendidissimo, assumto cratere argenteo, meroqve repleto Hiörvardum Regem accessit, propinavitqve ei ejusqve comitibus, hac verborum formulâ: Avete omnes Ylfingi: memoriæ Hrolfii Krakii dicatum esto. Refert etiam historia S. Olafi Norvegiæ Regis, eum, cum qværere-

reretur, qvemnam ethnicorum Regum potissimum imitari vellet? respondisse: nec se Regum, nec hominum ullum à vero Dei cultu alienum, sectaturum; si tamen aliqvem, salvâ Christianâ religione; mores certè & magnificentiam Hrolfi Krakii æmulari velle. Unde apparet, qvàm celebre Regis Hrolfi nomen, qvàmqve prospera ejus fama & posthuma memoria omni Seculo viguerit.

INDEX RERUM MEMORABILIUM.

A.

Augn

I.

K.

M.

Nor-

N.

O.

R.

De

S.

T.

VIRO NOBILISSIMO ET AMPLISSIMO

Dn. THORMODO TORFÆO,

S. R. M. Rerum Norvegicarum Hiſtoriographo, Antiqvitatum Septentrionaliũm Vindici feliciſſimo,

Inter complura Antiqvitatum Monumenta HROLFI KRAKII Hiſtoriam Latine edenti,

ita applaudit
Thorlefus Haltorius Isl.

Sic decet exanimes vitâ donare triumphos,
Nominaq; infauſto penè ſepulta rogo,

Pri-

Prifca triumphales ftimularunt pectora laudes
Qvæ famæ rabidâ deperiere fame,
Perfvafit cumulos variorum mille laborum
Gloria, in extremos ambitiofa rogos,
Qveis non Herculeis ausîs, qvo fangvine fusô
Emifti nomen, Dania noftra, Tuum?
Et qvid follicitus monumenta exemplaq; tentem?
Totius numeri KRAKIUS inftar erit,
Ille tuos qvondam proceres caput extulit inter
Dania, dum melius non tibi numen erat,
Ille animos cœlo famamq; æqvaverat orbi
Et decus & fplendor temporis ipfe fui.
Sed qvæ multa dies per plurima plauftra laborum
Condignis meritis nomen ad aftra tulit,
Multa dies iterum miferando funere merfit
Et caries tanti roferat acta viri.
At tuus invenit calamus, THORMODE, medelam
Aufpiciis cujus KRAKIA fama ftabit;
Te fine, qvam variis deluferit artibus ipfe
Flamma vorax HROLFI nomine pafta foret;
Te fine claufa arvis & cefpite tecta Fyrenfi
Magnanimi Regis fortia gefta latent
Qvas tibi, fi noffet, vellet depromere grates
KRAKIUS, aufpiciis qvi viget usq; tuis?
Crede mihi laus eft famæ: temereq; pufillus
Nominis impofiti præmia Voggus habet
SKEGGIUS accepit promiffæ munera famæ
Hac, qvod non tulerat viribus, arte tulit.

Præ-

Præmia sed fatis prohibetur reddere iniqvis
KRAKIUS; à grata posteritate feres.
Regificum cingat munus tibi brachia Vogge
Eximium fabricæ nobilioris opus;
Delia sed cingat THORMODI tempora laurus
Et doctum circa ludat amœna caput.
Sit bene! Schöfriungi servet de nomine nomen
Insula, cæruleis fluctibus apta qvati.
At mea THORMODI jactet se nomine Thule
Qvod pessum nunqvam fluctus & unda dabunt.
Concelebret merito THORMODUM doctior Orbis
Patronum agnoscant rudera prisca suum.

Errores.

Præf. fol. 6, pro Aresum lege Aresium. Præf. fol. 7. lege ex verecundia. Præf. fol. 12. pro consverunt l. consveverunt. Præf. fol. 13. pro præterite l. præterire. Pag. 1. lin. 7. pro qverit l. qværit. p. 2. l. 12. pro Deum l. eum. lin. 19. pro Halfdaniana l. Halfdanina lin. 23. pro signa l. signia. P. 4. l. 19. leg. & prope. P. 6. l. 13. lege salve Rex. P. 17 l. 20. post animadvertit l. Et jam ignem parietes conceperant. P. 26. l. 6. pro plutima l. plurima. lin. 16. pro sint l. sunt. P. 29. l. 5 pro merentur, l. meretur. P. 31. l. 18. pro nuptiorum l. nuptiarum. P. 40. l. 25. pro celere l. celare. P. 47. l. 22. l. se exempturam. P. 50. l. 16. pro decursu l. co-

l. occursu. P. 54. l. 11. l. jam provectæ ætatis. P. 61 l. 19. l. in ultionem. P. 70. l. 3. post formidabilem l. sceleratis implacabilem. P. 79. l. 6. pro declararuri l. declaraturi. P. 81. l. 6. pro obtinebatur l. obtinuit. P. 84. l. 10. pro perecrebuit l. percrebuit. lin. 19. l. seqvitur. P. 87. l. 16. pro adolever intintractabiles l. adoleverint intractabiles. P. 96. l. 19. post consiliis l. instruxit. P. 101. l. 7. l. itaq; & ætati. P. 111. l. 1. post recusandis muneribus l. & honoribus. P. 112. l. 17. pro interrogans deinde rusticus l. interrogatus deinde à rustico p. 114. l. 23 post subsumsit l. Bodvar. P. 116. l. ult. pro exitum l. exitium. P. 124. l. 7. post longiore mora l. inaniq; disqvisitione staretne ac curreret. P. 125. l. 1. post ingenium l. sibi. P. 136. l. 1. pro magi l. magis. P. 146. l. 20. pro improperat l. improperabat. P. 158. l. 11. post felicitatem l. & cursum constantem. l. 22. pro constiterunt l. substiterunt. P. 161. l. 11. post vereretur l. conclusit. P. 164. l. 7. pro ærorumq; l. eorumq;. P. 175. l. 10. post Skeggius l. de provincia Midfiordo cui præfuit. P. 176. l. 15. post capuloq; l. ejus.

Hi sunt præcipui errores, qvi Authore longè dissito, vel Correctoris vel Typographi incuriâ irrepsêre, qvos ideo emendare dignetur Benevolus Lector.

Hic liber est impressus Authoris sumptibus atq; impensis.

